

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Дидактичне проєктування змісту навчального посібника
«Проєктування та виготовлення поясних швейних виробів»
для уроків технологій профільного рівня

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Галузь знань – 01 Освіта /Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – 014.10 Середня освіта (Технології)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Технології та інформатика

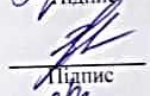
КвРСОТ.024053.01.10.ПЗ

Виконав: студент 2 курсу
група СОТм-24-1



Наталія ПРОЦАНІН

Керівник: канд. пед. наук, доцент



Вікторія ХРЕНОВА

Нормоконтролер:



Олена МІЩЕНКО

До захисту допускаю
Завідувач кафедри
технологічної та професійної освіти
і декоративного мистецтва



Олена САМБОРСЬКА

12 грудня 2025 р.

Хмельницький 2025

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка


Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – 014.10 Середня освіта (Технології)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Технології та інформатика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри технологічної
та професійної освіти і
декоративного мистецтва


Олена САМБОРСЬКА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
01 09 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Процанін Наталія Василівна

(Прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти)

1. Тема кваліфікаційної роботи Дидактичне проєктування навчального посібника «Проєктування та виготовлення поясних швейних виробів» для уроків технологій профільного рівня

Керівник роботи канд. пед. наук, доцент Хренова Вікторія Валеріївна

Затверджено наказом ректора університету від 25.08.2025 р. №65, додаток 1

2. Термін подання здобувачем роботи на кафедру 22.12.2025 р.





3. Вихідні дані до роботи Навчальна програма закладів загальної середньої освіти з «Технології» профільний рівень 10-11 класи, спеціалізація «Швейна справа»

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): формування результатів навчання; компонування інформаційного поля із дидактичними одиницями; розробка структурно-сислової моделі посібника; дослідження вимог оформлення навчального видання; обґрунтування додаткового та пояснювального матеріалу; розробка контрольних завдань; оформлення макету навчального посібника

5. Перелік графічного матеріалу

Макет навчального посібника з теми «Проєктування та виготовлення поясних швейних виробів» для учнів 10 класу

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Етапи роботи	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Перевірка академічного тексту спеціалізованими програмними засобами</i>	<i>Герніченко І.І.</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>Мищенко О.В.</i>		

7. Дата видачі завдання 01.09.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

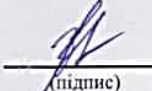
№ п/п	Назва розділу кваліфікаційної роботи	Терміни виконання	Примітки
1	<i>Вступ</i>	<i>16.11.2025</i>	<i>виконало</i>
2	<i>1 розділ</i>	<i>20.11.2025</i>	<i>виконало</i>
3	<i>2 розділ</i>	<i>22.11.2025</i>	<i>виконало</i>
4	<i>Висновки, перелік посилань</i>	<i>23.11.2025</i>	<i>виконало</i>
5	<i>Попередній захист</i>	<i>24.11–25.11.2025</i>	<i>виконало</i>
6	<i>Нормоконтроль</i>	<i>26.11–04.12.2025</i>	<i>виконало</i>
7	<i>Перевірка на плагіат</i>	<i>05.12–09.12.2025</i>	<i>виконало</i>
8	<i>Рецензування</i>	<i>12.12–18.12.2025</i>	<i>виконало</i>
9	<i>Захист</i>	<i>23–24.12.2025</i>	<i>виконало</i>

Здобувачка


 (підпис)

Наталія ПРОЦАНІН
 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник кваліфікаційної роботи


 (підпис)

Вікторія ХРЕНОВА
 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота виконана на тему «Дидактичне проектування змісту навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» для уроків технологій профільного рівня»

У першому розділі роботи проведено аналіз та систематизацію результатів навчання теми, скомпоновано інформаційне поле, сформовано дидактичні одиниці навчального матеріалу, здійснено побудову структурно-сміслової моделі та визначено логічну послідовність викладу навчального матеріалу.

Другий розділ роботи присвячено розробці елементів методичного апарату, де було визначено структуру та зміст посібника, обґрунтовано додатковий та пояснювальний текст, розроблено систему навчальних завдань та проведено оцінювання якості розробленого навчального посібника.

Кваліфікаційна робота виконана здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету Наталією Процанін під керівництвом канд. пед. наук, доцента Вікторії Хренової.

Кваліфікаційна робота складає 67 сторінки основного тексту, 2 таблиці, 31 рисуноків та літературних джерел в кількості 40.

Ключові слова: навчальний посібник, методичне забезпечення, жіночі поясні швейні вироби.

12 грудня 2025 р.



Наталія Процанін

ЗМІСТ

Вступ.....	6
1 Проектування змісту основного тексту навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів».....	9
1.1 Проектування результатів навчання.....	9
1.2 Компонування інформаційного поля та формування дидактичних одиниць навчального матеріалу.....	19
1.3 Побудова структурно-сислової моделі та визначення логічної послідовності викладу навчального матеріал.....	24
2 Розроблення елементів методичного апарату навчального посібника.....	33
2.1 Визначення структури та укладання змісту навчального посібника.....	33
2.2 Обґрунтування додаткового та пояснювального тексту.....	47
2.3 Система навчальних завдань.....	55
2.4 Оцінювання якості спроєктованого навчального посібника.....	60
Висновки.....	70
Перелік джерел посилення.....	72
Додаток А Зміст дидактичних одиниць.....	77
Додаток Б Фрагмент навчального посібника.....	123
Додаток В Анкета якості навчального видання.....	126

ВСТУП

Сучасна доба з її глобалізацією знань, перенагромадженням і цифровим поширенням інформації, що миттєво оновлюється й так само втрачає актуальність, потреба в модернізації освітньої галузі разом із її відповідністю європейським та світовим стандартам, актуалізували проблему пошуку нових форм фіксації та подання знань [1].

Розробка навчально – методичного забезпечення є невід’ємною частиною навчального процесу в якому ключовою особою виступає працівник освіти, який є проєктувальником ефективного навчального середовища. У науковій діяльності методичний процес створення та апробації навчальної літератури (підручників, посібників) визначають, як «підручникотворення», що сприяє розвитку педагогічної компетентності та удосконалень в освітній діяльності. Дослідження проблематики підручникотворення вкладено у працях авторів: О. М. Топузов, О. Е. Жосан, Н. М. Бібік, І. П. Гудзик, О. В. Барановська. Піднесення питання покращення та розвитку навчальної літератури у освітній діяльності відзначено у наукових дослідженнях Я. А. Коменського, К. Д. Ушинського та В. О. Сухомлинського.

Процес модернізації загальної середньої освіти викликає потребу в удосконаленні процесу педагогічної діяльності, професійній переорієнтації на нові цілі, зміст та технології навчання [2].

Навчальний посібник є ефективним джерелом отримання інформації для детального вивчення певної теми, або розділу спеціалізації. Заклади загальної середньої освіти потребують введення сучасного підходу подання інформації, так як внаслідок прогресивного розвитку технології, більша частина учнів звикла використовувати інформацію із непідтверджених інтернет ресурсів.

Для ефективного використання навчальної літератури, необхідно постійно оновлювати матеріали, використовувати сучасні методи засвоєння інформації та враховувати актуальні тенденції оформлення візуального вигляду. Питання розробки навчального посібника залишається актуальним для педагогів, які прагнуть вести у навчальний процес новітні технології та матеріали для покращення навчального предмету та залученню учнів до його вивчення.

Спираючись проаналізованій інформації було обрано тему кваліфікаційної роботи, а саме: «Дидактичне проектування навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» для уроків технологій профільного рівня».

Об'єкт дослідження – дидактичне проектування навчального посібника для уроків технологій профільного рівня.

Предмет дослідження – зміст та елементи методичного апарату навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів».

Мета поставленої теми – обґрунтувати і укласти макет навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів».

На основі обґрунтованої мети, об'єкта та предмета дослідження кваліфікаційної роботи, варто визначити завдання, які повинні виконатись, а саме:

- визначити результати навчання з розділів, що присвячені проектуванню та виготовленню поясних швейних виробів;
- скомпонувати інформаційне поле та сформулювати дидактичні одиниці навчального матеріалу основного тексту посібника;
- побудувати структурно-сміслову модель основного тексту навчального посібника та визначити логічну послідовність його подання;
- обґрунтувати методичний апарат та розробити макет навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів», оцінити його якість.

Щоб досягнути значних результатів у поставлених завданнях, було застосовано низку методів дослідження, такі як: аналіз та синтез літератури

для визначення проблематики процесу розробки методичного забезпечення; узагальнення обробленої інформації для формулювання основного тексту навчального посібника під час вивчення спеціалізації «Швейна справа»; графо-аналітичний метод структурування для визначення логічної послідовності викладу матеріалу розробленого посібника; експертна оцінка для обробки та узагальнення здобутих результатів щодо ефективності навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» у закладах загальної середньої освіти.

Результати виконання кваліфікаційної роботи узагальнено та подано в доповідях на науково-практичних конференціях: XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» (м. Хмельницький, 2025 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Розвиток технологічної освітньої галузі в річищі Нової української школи» (м. Полтава, 2025 р.).

1 ПРОЄКТУВАННЯ ЗМІСТУ ОСНОВНОГО ТЕКСТУ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА «ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ПОЯСНИХ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ»

1.1 Проєктування результатів навчання

Одним із напрямів організації навчальної діяльності прийнято вважати дидактичне проєктування, що характеризується етапом від постановки цілей до вибору засобів та методів планування освітнього процесу. У педагогіці «проєктування» трактують, як процес розроблення реальних, або умовних проєктів перетворення у навчання, які окреслюються одним із активних методів навчання [3].

Проєктування прийнято позиціонувати, як освітню функцію, що розкривається у педагогічній системі із метою генерування нових ідей та оновлення застарілих знань. Поширення практики проєктування сприяло реалізації певної низки робіт, а саме: створення освітніх програм та педагогічних технологій.

Проєктна діяльність – це конструктивна та продуктивна діяльність, яка спирається на розв’язанні життєво значущої проблеми, досягнення кінцевого результату в процесі цілепокладання, планування та здійснення проєкту [4].

Зі сторони педагога проєктна діяльність виступає дидактичним засобом навчання, виховання та розвитку, що дає можливість зростанню специфічних навичок проєктування, як вивчення цілепокладання, планування, проблематизації тощо.

Дидактичне проєктування в освітньому процесі націлене на якісне планування навчання, яке містить логічну послідовність застосування дидактичних компонентів (мета, зміст, засоби, методи) до формування

відповідних знань, умінь та навичок. Для продуктивного застосування засобів навчання та досягнення покладених цілей, окрім розуміння принципів дидактичного проектування, варто ознайомитись та визначитись із метою, яка буде фундаментом для організації освітнього процесу.

Розкриваючи мету проектного навчального посібника варто визначити сутність цілепокладання, так як ціль є основою для побудови змісту, визначення основного тексту та понять, які будуть сприяти повноцінному засвоєнню навчальної теми. У навчальному посібнику варто виділяти окремі дрібні компоненти цілей, які узагальнюватимуться у єдиній меті.

Мета трактується, як ідеально передбачуваний результат (розвиток особистості, сформованість знань, умінь та навичок) [5]. Формування мети складається із усвідомлення будь-якої зовнішньої, чи внутрішньої необхідності та визначення умов для її досягнення. Під час розробки матеріального забезпечення першочерговим етапом виступає визначення та усвідомлення мети, яка уособлює певні цілі, що повинні здобутись у процесі засвоєння навчальної інформації.

Для формування цілепокладання посібника, потрібно визначити певні фактори, які будуть відповідати вимогам якісного проектування, а саме :

- визначення мети спеціалізації «Швейна справа» для формування чітких цілей, які повинні досягнутись під час навчального процесу;
- компонування низки відповідних завдань до спеціалізації для формування загального розуміння про проєктно-технологічний тип виробничої культури та усвідомлення змісту швейних робіт для повсякденного застосування;
- усвідомлення поставлених методичних цілей, які відповідатимуть активізації навчальної діяльності учнів під час використання розробленого посібника;
- дослідження актуальності теми та змісту, враховуючи відповідність до навчальної програми, тенденцій виготовлення визначеного

асортименту одягу, розвиток сучасних технологій, устаткувань та із подальшою перспективою застосування у професійних цілях;

– встановлення зв'язку із практичною діяльністю, що в підсумку дозволить використанні теоретичні знання застосувати на практиці під час виготовлення поясних виробів.

Формування постановки цілей дасть можливість досягнути певних результатів для засвоєння навчальної програми предмета «Технології» спеціалізація «Швейна справа» профільного рівня для учнів закладу загальної середньої освіти, які прагнуть більше вивчати швейну діяльність та в майбутньому розвиватись у ній. Навчальний посібник повинен відповідати усім вимогам актуальності та сучасним принципам подання інформації. Окрім цього, варто зазначити, які результати навчання потрібно здобути.

Поняття «результати навчання» містить різноманітну кількість трактувань, яка спирається на певну професійну діяльність, але незважаючи на це, все сходиться до спільної мети, а саме:

– результати навчання націлені на отриманні очікуваних досягнень після засвоєння певної інформації;

– результати навчання зосередженні на демонстрації здобутих знань здобувачем освіти після завершення навчального процесу [6].

Вище вказана вимога відповідає дійсності, так як незважаючи на різноманітні трактування такого поширеного поняття, це все узагальнюється до: отриманню певних знань, які є очікуваними, так як це першочергово узгодилось перед формуванням завдання; або в підсумковому етапі здобувач освіти повинен продемонструвати особисті досягнення, знання, вміння, які були набуті в результаті навчальної діяльності.

Результати навчання – це узагальнення знань, умінь, навичок, способу мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей, що набулись у навчальному процесі та підлягають ідентифікації, плануванню, оцінюванню, а

особа, яка їх здобула здатна продемонструвати після завершення освітньої програми, або певних освітніх компонентів [7].

Формування результатів навчання дає можливість учням ознайомитись із покладеними цілями, які повинні здобутись протягом навчання. В освітній діяльності без результатів навчання не відбувається процес засвоєння знань, умінь та навичок, так як без покладеної мети не можливо зосередитись на отриманні певних результатів. Вірно поставленні результати сприяють ефективному засвоєнню знань, для цього потрібно виділити певні вимоги, такі як:

- відповідність до затверджених вимог навчальної програми технологій профільного рівня для спеціалізації «Швейна справа»;
- конкретизація та деталізація поставлених досягнень, які повинні здобутись після навчального процесу;
- сприяння досяжності, щоб кожний учень із власними зусиллями міг здобути покладені результати.

Спираючись на зміст Державного стандарту базової та повної середньої освіти варто виділити передумови для всебічного розвитку здобувача освіти у закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО) та визначення засад загальнолюдських цінностей, систематичності та науковості знань, їх вплив до соціалізації особистості [8]. Згідно нормативній документації учні загальної освіти повинні набути уміння отримувати інформацію із навчальних джерел, тим самим проводити аналіз змісту, засвоювати та доповнювати навчальний матеріал, що в підсумку оцінюється та демонструється під час практичної діяльності. Учні в період освітній процесу отримують базові знання, уміння та навички, які в подальшому будуть застосовуватись у професійних цілях та у самостійному досягненні певних результатів.

Дослідницька робота базується на проектуванні навчального посібника для учнів 10 класу, які вивчають «Технології» профільного рівня, спеціалізація «Швейна справа», а саме розділ «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів». Спираючись на навчальний документ закладів загальної середньої освіти,

а саме програму технологічного профілю навчання за спеціалізація «Швейна справа», яка розкриває мету, а саме: формування проектно-технологічної компетентності старшокласників, яка сприяє реалізації творчого потенціалу, готовності до пошуку та застосуванню потрібних знань та умінь для процесу виготовлення швейних виробів, свідомого професійного самовираження, самовизначення та самоідентифікації [9]. Варто виділити низку певних знань, які повинні бути освоєні здобувачами освіти.

1 Особливості проектування поясних швейних виробів:

- визначення об'єктів праці та здійснення художнього конструювання виробів;
- види конструкційних матеріалів, їх властивості;
- зняття мірок та побудова конструкції спідниці;
- виконання розкладок та розкрою деталей виробу.

2 Особливості технології виготовлення поясних виробів:

- технологічна обробка виточок, складок, кокеток;
- різновид застібок та їх технології оброки;
- обробка верхнього та нижнього зрізу;
- особливості оздоблення поясних виробів;
- здійснення першої примірки виробу;
- усунення дефектів на виробі;
- процес волого- теплової обробки (ВТО).

Вказанні вимоги сприяють ефективному процесу здобуття знань та компетентностей, які позитивно вплинуть на засвоєння теоретичного матеріалу та подальшому виготовленню поясних швейних виробів. Визначивши певні напрями робочого процесу, від проектної діяльності до технологічного процесу, варто сформулювати результати навчання, які необхідно досягнути протягом усього періоду засвоєння розділів.

Аналізуючи навчальну програму та особливості професійного навчання спеціалізація «Швейна справа», слід виділити такі результати навчання під час вивчення розділів «Проектування та виготовлення поясних виробів»:

- учням необхідно розуміти конструкторський процес розробки поясного виробу із врахуванням особливостей обраної моделі, властивостей тканин та індивідуальності фігури;
- учням необхідно уміти здійснювати технологічну обробку деталей та зрізів поясного виробу;
- учням необхідно демонструвати компетентність до усунення дефектів, вправність у здійсненні примірки та володіння процесом ВТО;
- учням необхідно ознайомитись із видами дефектів, причинами їх виникнення та методами їх усунення.

Сформовані результати навчання сприяють кращому засвоєнню матеріалу завдяки якісному обґрунтуванню навчального процесу, конкретизації поставлених цілей, структурованості та логічності вимог.

Ознайомившись із принципом формування мети та результатів навчання, варто визначити завдання, які будуть покладені у процес засвоєння навчальної інформації під час вивчення розділів «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів». Для узгодження завдань, слід визначити рівні сформованості умінь.

Рівні сформованості умінь сприяють визначенню оптимальних ступенів готовності до практичної частини та процесу виготовлення затвердженого виробу.

Сформованості умінь прийнято поділяти на три рівня, які характеризуються певним прийомом застосування знань, як: опора на джерело інформації (ОДІ), самостійність (С), самостійно в автоматичному режимі (СА).

Першим рівнем виступає застосування знань та умінь з опорою на джерело інформації, так як незважаючи на передчасно здобутті знання у практичній діяльності, учень буде використовувати певні алгоритми, вказівки, схеми, інструкції, які допоможуть під час процесу виготовлення виробу.

Вказаний рівень характеризується використанням додаткових джерел, або допомоги зі сторони вчителя, що дає змогу поступово практикувати уміння, щоб досягнути в подальшому самостійність та незалежність.

Другий рівень формування умінь націлений на самостійну дію, яка не потребує додаткової допомоги зі сторони вчителя та використання джерел інформації. Учні свідомо та із вправністю виконують поставлені завдання, які наближені до професійного середовища.

Найвищим рівнем формування умінь, є виконання поставлених задач самостійно в автоматичному режимі, оскільки внаслідок розвитку практичного процесу, учень розвинув механічність виконання робочих процесів без усвідомлення та контролю дій. Під час роботи, завдання виконуються безпомилково, впевнено та професійно, тим самим демонструючи досягнення майстерного рівня роботи.

Визначенні рівні, є взаємопов'язаними у навчальному процесі, тим самим сприяючи досягненню найвищих умінь під час пошиття швейного виробу. Рівноцінне залучення кожного рівня, від початкового застосування джерел інформації до автоматичної самостійності, дає можливість краще усвідомлювати процес виготовлення певного виробу, але окрім цього варто приділяти значну увагу засвоєнню теоретичного матеріалу.

Для того, щоб розпочати практичний процес застосування умінь, потрібно ознайомитись із фундаментальними поняттями та особливостями, спеціалізації «Швейна справа» для учнів 10 класу. Без вивчення основної теоретичної інформації не можливо здійснювати формування практичного досвіду. До прикладу, для того щоб правильно обробити верхній зріз спідниці, учням потрібно знати, як вірно сконструювати пояс та в подальшому викроїти його із врахуванням прибавок на застібку. На перший погляд, це легкий процес виготовлення поясного одягу, але без правильно знятих мірок, не дотриманих рекомендації щодо побудови креслення, в підсумку вийде не якісно пошитий виріб, який не розвине практичну вправність учня.

Перед тим, як здійснювати практичну частину засвоєння знань про проектування та виготовлення поясних виробів, потрібно зазначити покладені цілі, які здобудуться у підсумку опрацьованого навчального матеріалу. Закладений результат навчання, рівні сформованості дій та дидактичні задачі подано у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Формування результатів навчання для вивчення спеціалізації «Швейна справа» з навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

Дидактична ціль	Рівень сформованості дій	Дидактичні навчальні задачі
1	2	3
Уміти: здійснювати художнє проектування поясних швейних виробів	С	Знати: – види та асортимент поясних виробів; – інструменти для художнього проектування одягу;
Характеризувати різноманітні конструкційні матеріали та аналізувати їх властивості під час конструювання поясного виробу	С	– класифікацію тканин за походженням; – види тканин за сезонністю.
Здійснювати технічне конструювання виробів	ОДІ	– правила зняття мірок для поясного виробу. – методи побудови креслення прямої спідниці та жіночих штанів; – прийоми моделювання поясних виробів.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> – методи побудови креслення прямої спідниці та жіночих штанів; – прийоми моделювання поясних виробів.
Здійснювати розкроювання деталей поясного швейного виробу	ОДІ	<ul style="list-style-type: none"> – організація робочого місця для розкроювання; – способи розклади лекал на тканині; – особливості розкроювання деталей на різних типах тканин.
Виконувати технологічну обробку виточок, рельєфів, кокеток	ОДІ	<ul style="list-style-type: none"> – види виточок, рельєфів, кокеток в поясних виробках; – способи обробки виточок, рельєфів, кокеток.
Застосовувати обробку кишень в поясних швейних виробках	ОДІ	<ul style="list-style-type: none"> – класифікація кишень у поясних виробках; – способи обробки різновидів кишень.
Здійснювати обробку застібок у поясних виробках	ОДІ	<ul style="list-style-type: none"> – види застібок; – послідовність обробки застібки у спідницях.
Здійснювати обробку верхнього та нижнього зрізу виробу	ОДІ	<ul style="list-style-type: none"> – способи обробки верхнього зрізу жіночих поясних виробів; – технологічну послідовність з'єднання пришивного поясу із верхнім зрізом; – методи обробки нижнього зрізу спідниці; – технологічна послідовність обробки низу поясного виробу.

Кінець таблиці 1.1

1	2	3
Виконувати оздоблення поясного виробу	С	<ul style="list-style-type: none"> – види оздоблювальних швів фігурні строчки; – традиції оздоблення виробів.
Характеризувати етапи виготовлення поясного швейного виробу	С	<ul style="list-style-type: none"> – етапи виготовлення поясних швейних виробів – зміст технологічних процесів
Проводити примірку поясного швейного виробу	С	<ul style="list-style-type: none"> – ступінь визначення готовності виробу до примірки; – види дефектів в поясних виробках; – методи усунення дефектів.
Усувати дефекти виробу	С	<ul style="list-style-type: none"> – класифікацію дефектів поясних виробів; – причини появи дефектів; – способи усунення дефектів.
Проводити остаточне волого-теплове оброблення	ОДІ	<ul style="list-style-type: none"> – обладнання для ВТО; – послідовність здійснення процесу ВТО.

Формування результатів навчання є завершальним етапом постановки цілей, що в подальшому дає можливість організувати навчальний процес, який буде розкривати особливості розділів «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів».

Отже, проаналізувавши нормативні документи та джерела інформації, які досліджують важливість процесу дидактичного проектування та цілепокладання у навчальному середовищі, які сприятимуть розробці навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів». Вказаний етап, сприяє досягненню логічної послідовності засвоєнню навчального матеріалу та підвищенню мотивації учнів за допомогою першочергового встановленню цілей. Сформовані результати

навчання, націлені на здійсненні професійного підходу засвоєння фундаментальних тем, щодо правильності проектування поясних виробів та процесу їх виготовлення, від технологічної обробки окремих деталей до монтажу повноцінного одягу, що будуть розкриватись у змісті проєктованого навчального посібника профільного рівня. У подальшому поставленому завданні кваліфікаційної роботи, слід провести аналіз навчальних матеріал для формування змісту та компонування інформаційного поля.

1.2 Компонування інформаційного поля та формування дидактичних одиниць навчального матеріалу

Навчальний посібник, як один із видів методичного забезпечення виступає в ролі джерела інформації, який спирається на розкритті змісту теми спеціалізації, яка вивчається. Для проєктування посібника необхідною умовою виступає компонування інформаційного поля, який повинен відповідати логічній послідовності викладу матеріалу, містити актуальну інформацію, розкривати особливості навчального предмету із його ключовими елементами. У науковій діяльності висунуті власні вимоги, яких повинен дотримуватись кожний освітній працівник для розвитку певних навчальних явищ, а саме: зміст, методи навчання, форми організації навчання, контроль, перевірку та оцінку [10].

Для визначення змісту розробки навчального посібника, варто приділити значну увагу «принципам навчання», або «дидактичним принципам». Поняття «принцип» перекладається від латинської мови, як «початок, основа» та трактується науковцями під розуміння основи на яку потрібно спиратись [11].

Зазначаючи першочергову мету та покладенні результати у процесі вивчення спеціалізація «Швейна справа», в подальшому потрібно визначитись

із джерелами на які можна орієнтуватись для встановлення основного тексту проєктованого посібника, але спершу варто ознайомитись із принципами, які будуть відповідати відібраній інформації.

«Принципи навчання» (дидактичні принципи) – це система вимог, за допомогою яких зазначається зміст, форми організації та методи навчання відповідно поставленій меті, загальним завданням навчання та виховання [10].

Дослідження питання принципів навчання, було представлено у працях педагога К. Ушинського, який переконував, що у навчанні важливим етапом є формування змісту та рівномірне дозування навчального матеріалу. Видатний педагог зауважував, що інформація повинна бути посилення учням для її вивчення, містити логічність у послідовності та розвивати активну навчальну діяльність.

Нижче подано принципи навчання, які поділяються за певним напрямом роботи.

1. Принцип науковості, характеризується відповідністю змісту навчальної інформації сучасним тенденціям із підтвердженням їх достовірності.
2. Принцип доступності, вказує на те, що сформований навчальний матеріал відповідає рівню підготовки учнів, є доступним та зрозумілим у процесі його засвоєння.
3. Принцип свідомості та активності навчання, розвиває в учнів пізнавальну активність, змогу пояснювати, доводити та аргументувати власну думку на фактах та прикладах вивченого матеріалу.
4. Принцип наочності, націлений на використанні певних засобів, які відповідають за візуалізацію навчального матеріалу, що сприяє ефективному запам'ятовуванню вивченої інформації.
5. Принцип міцності знань, характеризується формуванням відповідного матеріалу, який забезпечить стійкість та міцність отриманих знань, які в подальшому можна відтворити у певних навчальних завданнях.
6. Принцип систематичності та послідовності, націлений на те, що навчальний матеріал повинен бути організований так, щоб в змісті прослідковувалась логічність викладу для узагальнення в єдину систему знань.

7. Принцип взаємозв'язку навчання із життям та практикою, спирається на формуванні теоретичної інформації, яка має тісний зв'язок із практичною діяльністю [12].

Вказані принципи є загальноприйнятими у освітній діяльності, так як вони забезпечують формуванню єдиної структури подання змісту навчальної інформації учням. Дотримання дидактичних принципів, сприяє покращенню освітнього процесу, тим самим роблячи навчання усвідомленим, доступним та послідовним для досягнення поставлених результатів.

Для вивчення спеціалізації «Швейна справа», варто підбирати навчальну інформацію так, щоб учнів в подальшому могли застосовувати здобуті знання на практиці. Досліджуючи особливості викладу вказаної спеціалізації, слід зауважити розвиток творчого потенціалу, який учні розкривають у процесі узгодження ідей та їх реалізацію під пошиття швейного виробу. У розробці інформаційного поля потрібно зауважити напрям професійної діяльності, оскільки поданий теоретичний матеріал стане основою для розвитку творчого та критичного мислення учнів.

Щоб дотриматись поставленої вимоги, варто ознайомитись із навчальними посібниками працівників освіти, які вивчали питання проєктування та виготовлення поясних швейних виробів. Дослідження різноманітних посібників дозволить проаналізувати принцип формування основного навчального матеріалу, розподілу інформації та komponування ключових понять у провідних педагогів.

Під час дослідження було розглянуто низку навчальних видань, які розкривали зміст художнього проєктування жіночих поясних виробів, особливості процесу конструювання креслень поясного одягу та технологічну послідовність обробки деталей виробу [13-22].

Отриманні результати проаналізованих навчальних посібників, наукових електронних джерел та публікацій потрібно узагальнити для того, щоб наповнити інформацією основний текст розробленого навчального посібника.

Процес розробки навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» спирається на попередньо сформованих дидактичних завдань, які розкриватимуть основні питання виготовлення виробу, від етапу конструювання креслення до процесу пошиття проєктованого поясного одягу.

У процесі розробки навчального посібника важливим етапом виступає розподіл матеріалу на окремі дидактичні одиниці (ДО), які виконуватимуть роль абстрактної моделі процесу навчання, що уособлюються різним покладеним змістом у визначеному предметі, задачі, методу навчання тощо [23]. Тобто, ДО виступає частиною навчальної інформації, яка необхідна для процесу сприйняття та засвоєнню учнями. Сукупність сформульованих дидактичних одиниць вкладатиметься у повноцінний зміст навчального посібника.

На основі сформованого інформаційного поля розподіляються дидактичні одиниці, кожна з яких розкриває певні аспекти посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» для учнів 10 класу закладу загальної середньої освіти. Варто зазначити, що дидактичні одиниці повинні відповідати вищезазначеним вимогам дидактичних принципів, а особливо дотримуватись логічній послідовності, забезпечувати доступність, наочність та науковість інформації, яка вивчатиметься під час уроку «Технології».

Під час проектування навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» було складено 17 дидактичних одиниць:

ДО1 – Поняття «поясні швейні вироби».

ДО2 – Класифікація жіночих поясних швейних виробів.

ДО3 – Характеристика конструкційних матеріалів для поясних виробів.

ДО4 – Процес художнього конструювання жіночих поясних виробів.

ДО5 – Побудова креслення поясних виробів.

ДО6 – Моделювання жіночих поясних виробів за ескізом.

ДО7 – Виготовлення лекал поясних виробів.

ДО8 – Процес розкроювання деталей виробів.

ДО9 – Технологічна послідовність виготовлення жіночих поясних виробів.

ДО10 – Різновиди виточок, рельєфі, кокеток та їх обробка.

ДО11 – Класифікація кишень та їх обробка в поясних виробках.

ДО12 – Технологічна обробка застібки в поясних виробках.

ДО13 – Підготовка та проведення примірки.

ДО14 – Оздоблення жіночих поясних виробів.

ДО15 – Технологічна обробка верхнього зрізу поясних виробках.

ДО16 – Технологічна обробка нижнього зрізу поясних виробках.

ДО17 – Процес проведення волого-теплого оброблення (ВТО).

Зміст сформованих дидактичних одиниць розміщено у таблиці А.1 в додатку А.

Отже, у вказаному пункті за допомогою аналізу та формуванню інформаційного поля було складено зміст основного навчального матеріалу посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» для учнів 10 класу на основі складених дидактичних одиниць. Слідуючи вимогам дидактичних принципів розроблене методичне забезпечення кваліфікаційної роботи сприятиме ефективному викладу навчального предмету «Технології», спеціалізації «Швейна справа».

Під час процесу проектування розробки важливо дотриматись взаємозв'язку між дидактичними одиницями, щоб навчальний текст посібника був послідовним та сприяв досягненню поставленої комплексної мети. Дидактичні одиниці уособлюють в собі загальні відомості про жіночі поясні вироби, особливості художнього проектування, класифікацію конструктивних матеріалів, процес конструювання креслень, технологічну обробку деталей поясних виробів.

1.3 Побудова структурно-сміслової моделі та визначення логічної послідовності викладу навчального матеріалу

Перед тим, як переходити до етапу оформлення навчального посібника, варто приділити значну увагу побудові структурно-сміслової моделі, яка відповідає за групування дидактичних одиниць у логічні зв'язки. Перетворення дидактичних одиниць у навчальний текст здійснюється завдяки процесу структурування. В дидактичному та методичному змісті, структурування позначають, як процедуру в процесі якої складові навчального матеріалу, а саме поняття, ідеї, принципи, способи передачі та засвоєння, організуються у зв'язки, тим самим і відображаючи загальні принципи дидактики [24].

Одним із важливих аспектів якісного засвоєння інформації за допомогою навчальної літератури є лаконічність та логічність викладу основного тексту. Більшість учнів не користується рекомендованим методичним забезпеченням через те, що інформація не систематизована у єдине ціле, без дотримання вимог послідовності та рівномірності розподілу навантаженості навчального матеріалу. Актуальна проблема є поширеною для навчального предмету «Технології», так як учням важко практикувати отриманні теоретичні знання та уміння без усвідомлення послідовності дій, особливо коли учні вперше знайомляться із спеціалізацією «Швейна справа» профільного рівня.

Під час розробки навчального посібника для вивчення розділів спеціалізації, варто врахувати складність подання навчального матеріалу для того, щоб розробити сучасний посібник, який буде сприяти якісному засвоєнню професійних знань та умінь, які в подальшому реалізовуватимуться у практичній частині. Для здійснення поставлених умов потрібно виконати процес структурування.

Здійснення логічного структурування навчальних предметів, сприятиме одержанню чіткої та добре сформульованої структури, яка дозволить побачити багатство внутрішніх взаємозв'язків, їх гармонійність та обґрунтованість [25]. Структурування передбачає процес організації дидактичних одиниць на окремі ланки, які під час викладу навчального матеріалу будуть доповнювати один одного та складатись основою для вивчення наступної у ланцюговому порядку.

Структурований навчальний матеріал сприятиме легкому засвоєнню знань учнями та допомагатиме в застосуванні умінь в практичній діяльності, оскільки в посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» значна увага приділяється процесу обробки поясних виробів, як на швейних машинах, так і на обладнаннях волого-теплого оброблення. Учням потрібно спершу ознайомитись із головними поняттями про поясний виріб, етапами художнього проектування моделі (вибір фасону, замальовка ескізу), знати основні правила зняття мірок, обчислювальні розрахунки для побудови креслення, після чого відбувається перехід до практичного застосування, а саме здійснення послідовного технологічного процесу обробки виробу.

Побудова структурно-сислової моделі розподілена на декілька етапів із поставленим завданням. Кожний етап моделі визначає та аналізує взаємозв'язки встановлених дидактичних одиниць у вигляді графу та встановлює логічність у послідовності. Виділяють такі етапи будови структурно-сислової моделі:

- побудова графу та матриць взаємозв'язків для розкриття розділів «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»;
- здійснення аналізу сформованого графу на виявлення предметів «автономних вершин» та «замкнених контурів»;
- розподіл графу на шари із подальшим їх переведенням в ярусно-паралельну форму;

– завершення побудови структурно-сміслової моделі із визначеними ланцюгами, які формують логічний виклад навчального матеріалу посібника.

Найбільш відомими методами творчого структурування навчальної інформації, прийнято вважати саме матричний метод та метод графів [26]. Для побудови структурно-сміслової моделі розробленого навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» було використано графоаналітичний метод структурування. Вказаний метод встановлює взаємозв'язки між дидактичними одиницями, тим самим і формуючи логічну послідовність у змісті навчального матеріалу, який вивчатиметься на уроках «Технології».

Граф прийнято вважати, як один із методів візуалізації даних із способом встановлення їх зав'язків [27]. Спираючись на графоаналітичний метод можна обґрунтувати основний текст навчального матеріалу так, щоб усі розроблені дидактичні одиниці мали зв'язок між собою. Наприклад, встановлюючи зв'язки, варто розглянути кожну ДО окремо та проаналізувати її вплив на всі інші для визначення логічного порядку викладу навчальної інформації, а саме яка ДО має йти перша, щоб бути основою для вивчення інших.

Зв'язки ДО позначаються стрілками, які походять у послідовному порядку від тієї ДО, яка має відповідність з іншою та без якої неможливе вивчення наступної. Орім, встановлення зав'язків, варто виділяти поняття «автономні вершини» та «замкненні контури», які після встановлення графу допоможуть проаналізувати його та сприяти уникненню порушення логічного викладу навчального матеріалу.

Автономні вершини виникають у тому разі коли, якщо дидактична одиниця немає відношення до іншої, тобто від неї не походить стрілка зв'язку, тим самим і утворюючи питання «Чи потрібна ця ДО для вивчення навчального матеріалу?», «Чи є актуальна інформація цієї ДО?».

Під замкненими контурами розуміють певну групу ДО, які є взаємопов'язані так, що виникає питання «Яка дидактична одиниця має

вивчатись першою?». Слід уникати скупчення таких груп дидактичних одиниць, так як у процесі вивчення матеріалу, учень не буде розуміти в якій послідовність слід його засвоювати, тим самим і не усвідомлювати логічного зв'язку між навчальною інформацією.

Розроблений граф взаємозв'язків та між поняттями навчального матеріалу посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» подано на рисунку 1.1.

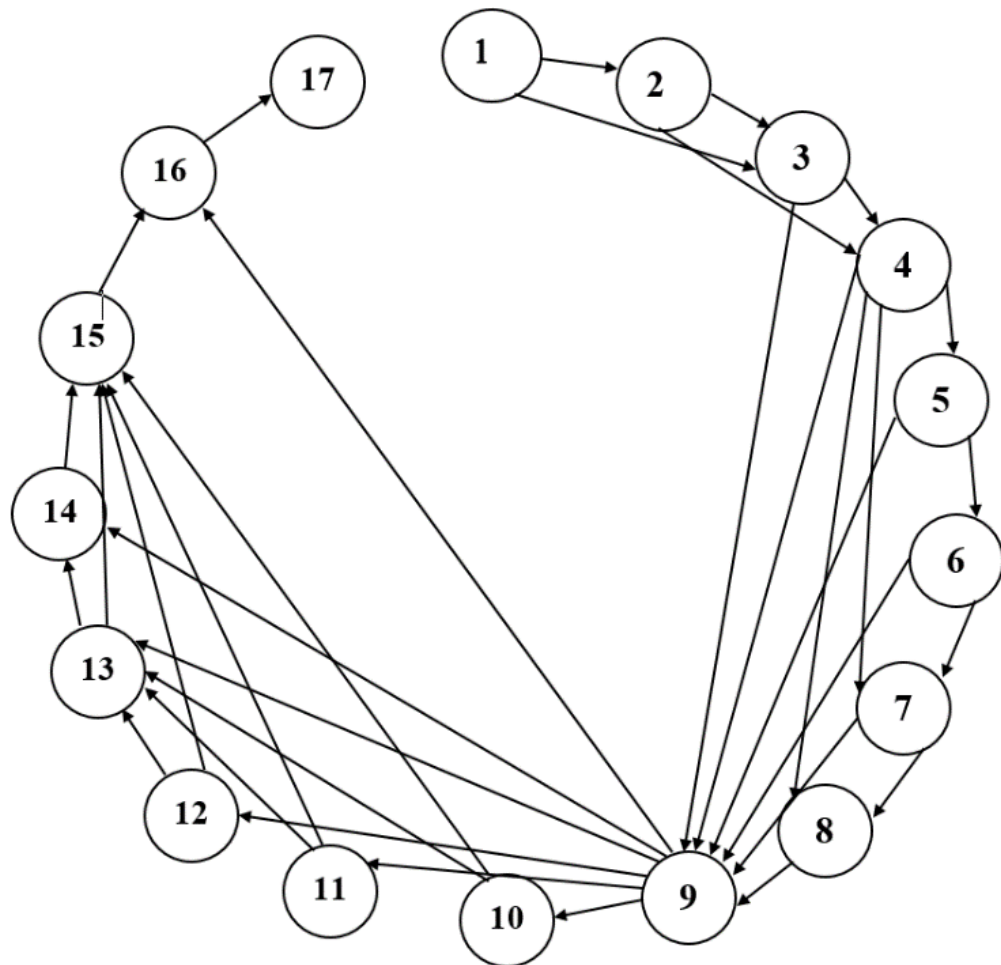


Рисунок 1.1 – Граф взаємозв'язків та між поняттями навчального матеріалу посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

Здійснивши розроблення графа, у результаті було визначено логічну послідовність дидактичних одиниць, що складається із певних частин, а саме: вступна частина розпочинається з ДО1, ДО2 та ДО3, вони розкривають загальні

відомості про жіночі поясні вироби, їх класифікацію та конструктивні матеріали. Основний виклад матеріалу складається із ДО4, яка постає основою для ДО5, ДО6, ДО8 та ДО9 для розкриття процесу проектування обраного виробу. З ДО9 походять ДО10, ДО11, ДО12, ДО13, ДО14, ДО16, ДО17, які узагальнюються у розділі технологічної обробки виготовлення поясного виробу.

Проаналізувавши побудований граф, варто зазначити, що автономних вершин та замкнутих контурів не має, тим самим підтверджуючи правильність виконання графу та збереження логічної послідовності викладу матеріалу.

Виконавши побудову графу, наступним етапом виступає розробка матриці взаємозв'язків між сформованими дидактичними одиницями. Матриця зв'язків виступає важливим елементом для визначення взаємозв'язків та їх кількість між дидактичними одиницями.

Розмірність матриці складає 17x17, тобто кількість рядків та стовпців дорівнює кількості встановлених ДО. Для того щоб сформувати матрицю потрібно дотримуватись певної умови, а саме: послідовність заповнення таблиці відбувається тоді, коли ДО1 є пов'язаною із ДО2 (коли стрілка від ДО1 направлена до ДО2), тим самим при перетині першого рядка із наступним стовпом дорівнює одиниця, а якщо ні – нуль (пропуск), виконання відбувається до останніх наявних дидактичних одиниць.

Після заповнення таблиці потрібно підрахувати суму для заповнення комірок векторів. Сума всіх рядків встановлених дидактичних одиниць заповнюється у комірку Wb (вектор-стовпець), а сума кожного стовпа у комірку Wa (вектор-рядок).

Заповнена таблиця матриці взаємозв'язків між основними дидактичними одиницями навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» подана у таблиці 1.2

Таблиця 1.2 – Матриця взаємозв'язків між основними дидактичними одиницям навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

№ ДО	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Wb
1		1	1															2
2			1	1														2
3				1					1									2
4					1	1												2
5						1	1	1										3
6							1											1
7								1										1
8									1									1
9										1	1	1	1	1		1		6
10													1		1			2
11													1		1			2
12													1		1			2
13														1	1			2
14															1			1
15																1		1
16																	1	1
17																		0
Wa0	0	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 0
Wa1		0	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 1
Wa2			0	1	1	2	2	2	2	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 2
Wa3				0	1	2	2	2	1	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 3
Wa4					0	1	2	2	1	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 4
Wa5						0	1	1	1	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 5
Wa6							0	1	1	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 6
Wa7								0	1	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 7
Wa8									0	1	1	1	4	2	5	2	1	Шар 8
Wa9										0	0	0	3	1	5	1	1	Шар 9
Wa10													0	1	2	1	1	Шар 10
Wa11														0	1	1	1	Шар 11
Wa12															0	1	1	Шар 12
Wa13																0	1	Шар 13
Wa14																	0	Шар 14

Здійснивши розрахунок суми матриці наступним етапом виступає поділ шарів за допомогою обрахунків для визначення окремих груп навчального матеріалу. Вказаний процес побудови першого шару здійснюється на основі розрахункової формули:

$$W_{a1} = W_{a0} - W_{b1} \quad (1.1)$$

де, Wa_1 – допоміжний вектор для побудови першого шару;

Wb_1 , – вектор, що дорівнює першому рядку матриці (де номер рядка відповідний номеру нульового вектору Wa).

Обрахунок наступних шарів відбувається відповідно формулі (1.1):

$$Wa_2 = Wa_1 - Wb_2;$$

$$Wa_3 = Wa_2 - Wb_3;$$

$$Wa_4 = Wa_3 - Wb_4;$$

$$Wa_5 = Wa_4 - Wb_5;$$

$$Wa_6 = Wa_5 - Wb_6;$$

$$Wa_7 = Wa_6 - Wb_7;$$

$$Wa_8 = Wa_7 - Wb_8;$$

$$Wa_9 = Wa_8 - Wb_9;$$

$$Wa_{10} = Wa_9 - Wb_{10} - Wb_{11} - Wb_{12} - Wb_{13};$$

$$Wa_{11} = Wa_{10} - Wb_{14};$$

$$Wa_{12} = Wa_{11} - Wb_{15};$$

$$Wa_{13} = Wa_{12} - Wb_{16};$$

$$Wa_{14} = Wa_{13} - Wb_{17}.$$

У результаті обрахунків було визначено, що дидактичні одиниці змісту основного тексту навчального посібника розподіленні на 14 шарів:

$$\text{Шар 0: } V(0) = (\text{ДО1})$$

$$\text{Шар 1: } V(1) = (\text{ДО2})$$

$$\text{Шар 2: } V(2) = (\text{ДО3})$$

$$\text{Шар 3: } V(3) = (\text{ДО4})$$

$$\text{Шар 4: } V(4) = (\text{ДО5})$$

$$\text{Шар 5: } V(5) = (\text{ДО6})$$

$$\text{Шар 6: } V(6) = (\text{ДО7})$$

$$\text{Шар 7: } V(7) = (\text{ДО8})$$

Шар 8: $V(8) = (ДО9)$

Шар 9: $V(9) = (ДО10, ДО11, ДО12)$

Шар 10: $V(10) = (ДО13)$

Шар 11: $V(11) = (ДО14)$

Шар 12: $V(12) = (ДО15)$

Шар 13: $V(13) = (ДО16)$

Шар 14: $V(14) = (ДО17)$

Отримавши результати формулюємо структурно-сміслову модель основного матеріалу навчального посібника з теми «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів», яка подана на рисунку 1.2.

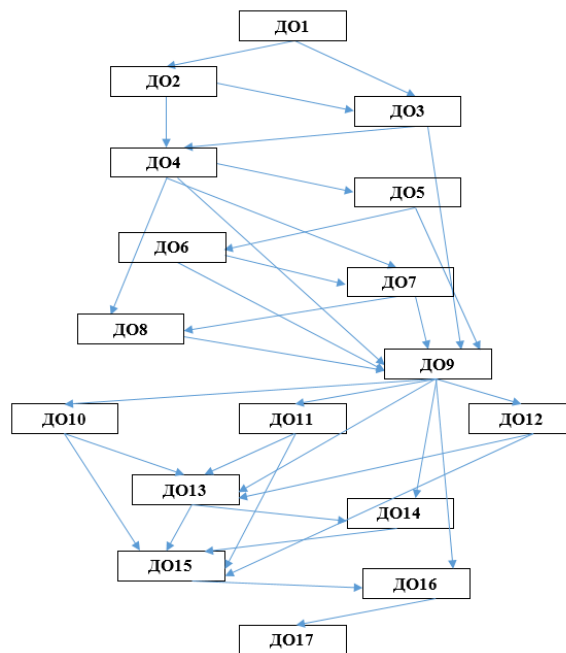


Рисунок 1.2 – Структурно-сміслова модель навчального матеріалу посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

Здійснивши основні етапи побудови структурно-сміслової моделі, у підсумку отримуємо ланцюг логічного викладу навчального матеріалу посібника (див. рисунок 1.3).

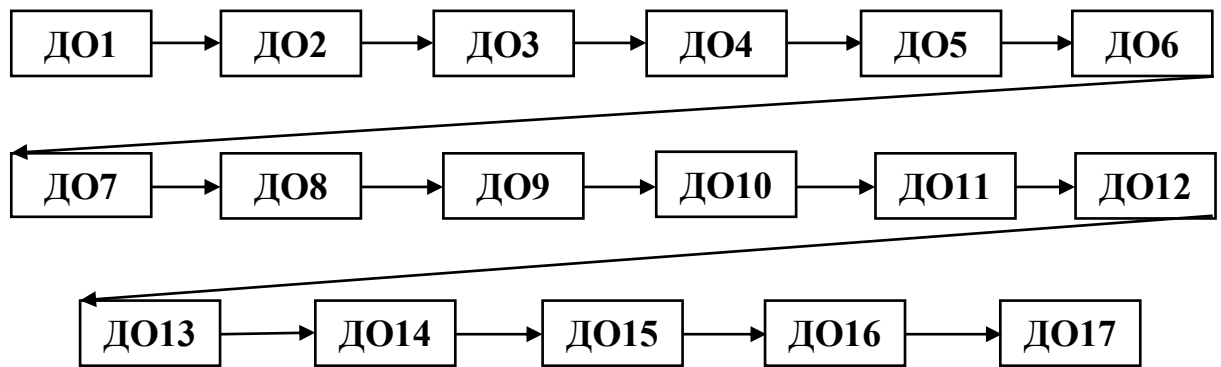


Рисунок 1.3 – Ланцюг логічної послідовності навчального матеріалу посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

Отже, здійснивши низку досліджень над сформованими дидактичними одиницями, а саме оформлення схематичної побудови графу взаємозв'язків; розрахунок матриці та шарів; складання структурно – смислової моделі навчального тесту та ланцюгу логічної послідовності, було досягнуто успіху у формуванні змісту основного навчального матеріалу посібника.

Результати досліджень показали, що обраний навчальний матеріал є взаємопов'язаним із дотриманням логічної послідовності, тим самим може застосовуватись у навчальному процесі вивчення спеціалізації «Швейна справа». Зміст навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» можна поділити на декілька розділів, а саме: «Поясні швейні вироби. Загальні відомості», «Проектування жіночих поясних виробів» та «Технологія виготовлення жіночих поясних виробів». Кожний розділ містить декілька навчальних тем, які сприяють повноцінному розкриттю змісту процесу виготовлення жіночого поясного виробу.

2 РОЗРОБЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕТОДИЧНОГО АПАРАТУ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА

2.1 Визначення структури та укладання змісту навчального посібника

Навчально-методичні видання характеризується різноманітністю педагогічної літератури, яка спрямована на організацію та підтримку навчального процесу. Зміст навчальних видань спрямований на поясненні, та удосконаленні навчального матеріалу, який буде застосовуватись у практичній діяльності. Структура вказаних видань повинна відповідати методичним вимогам, які націлені на створенні сучасних освітніх ресурсів [28].

Найбільш поширеними навчально-методичними виданнями є підручники та навчальні посібники. Поняття підручника є загальноживаним, оскільки він виступає основним виданням із систематизованим викладом навчального предмета, розкриваючи її особливості повністю. Навчальний посібник – це видання, яке доповнює, або частково замінює підручник, надаючи більш глибоке розуміння окремого розділу, теми чи блоку [28].

Навчальний посібник за державним стандартом України ДСТУ 3017:2015 поділяється на такі види: наочний посібник, практичний посібник, наочно-навчальний посібник, навчально-методичний посібник [29].

Ключова перевага застосування навчального посібника покладена в систематизованому комплексі інформації, спрямованих на формування теоретичних знань із певної теми, яка вивчається. Вказане видання орієнтується на процесі самостійного поглиблення знань, дозволяючи учням ознайомитись із тим матеріалом розділу, який їм цікавий, а отриманні знання сприятимуть здобуттю умінь під час практичних занять. Посібник окрім навчальної інформації містить додаткові матеріали, які націлені на

активізацію пізнавальної діяльності за допомогою викладу історичних фактів, неординарних рішень та результатів досліджень, тим самим спонукаючи до роздумів різноманітних факторів, тверджень та особливостей обраної для вивчення теми.

Навчальний матеріал посібника формується у логічній послідовності, тим самим утворюючи зміст, який поділяється на певні розділи та теми. Кожний розділ має назву, закладену мету та ключові слова, що зазначаються перед викладом матеріалу. Формування розділів відбувається на основі навчальної програми для визначення інформації, яка буде корисною та необхідною для розкриття спеціалізації.

Склавши зміст посібника наступним етапом є написання передмови. Передмова – це складова вступної частини видання, яка висвітлює зміст, структуру та призначення видання, тим самим і висвітлюючи його особливості [30]. Наявність передмови є обов'язковою, оскільки завдяки їй учні можуть ознайомитись із коротким описом навчального видання, визначити цільову аудиторію та яку саме інформацію навчального предмету викладено у тексті. Передмова виступає етапом знайомства видання із учнями, це є текстове лице, яке формує перше враження. Спираючись на вимоги оформлення матеріального забезпечення, передмова повинна бути короткою, змістовною та наявною у змісті усіх видань.

Розкривши вступні етапи посібника, наступним важливим елементом, який буде наповнювати видання є навчальний матеріал, а саме його текстова частина. Посібник повинен містити, пояснювальний, додатковий та основний текст, який гармонійно поєднується між собою та надає певні характерні особливості змісту. Спираючись на цільову аудиторію сформований навчальний текст повинен бути систематизованим, зрозумілим та логічним для того, щоб учні могли самостійно його освоювати.

У кінцевому етапі, засвоєний навчальний матеріал повинен закріпитись за допомогою процесу самоперевірки, який містить у собі певні методи

контролю. Найбільш оптимальним є використання контрольних запитань та текстових завдань, оскільки здобувач освіти може без інших інструментів перевірити власні знання в орієнтуванні пройдених тем, виділивши ті, які потребують доопрацювання. Елементи контролю розміщуються, після кожного розділу по декілька завдань узагальнюючи усю інформацію.

Після здійснення усіх необхідних етапів для формування структури навчального посібника, завершувати його потрібно із списком використаних джерел. Інформація, яка була закладена у написання видання повинна податись для того, щоб підтвердити її достовірність, підтримати академічну етику та надати джерела, які можуть глибше розкрити певні навчальні елементи з посібника.

Для розробки навчального посібника вказана структура є найбільш поширеною завдяки своїй лаконічності, що дозволить учням із легкістю здійснювати самостійне опрацювання навчальних тем, які закладені у змісті.

Навчальне видання, окрім побудови логічної структури повинно містити апарат орієнтування, а саме умовні позначення, які будуть виконувати роль навігатора по змісту посібника. Позначення слід застосувати до таких елементів, які повинні виділятися серед основного тексту, наприклад: виділення основних понять, термінів, чи визначень; виділення додаткової інформації, історичних фактів, результатів досліджень; виділення блоку самоконтролю знань.

Для формування навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» значну увагу потрібно приділити вимогам до структури та змісту, які повинні відповідати сучасним нормативним документам, щодо оформлення навчальної літератури.

Оформлення навчального посібника спиралось на затвердженні державні стандарти та вимог поліграфії [31]. Написання посібника було здійснено шрифтом Time New Roman чорного кольору у розмірі 11 одинарного інтервалу. Встановлення розміру шрифту для заголовків таблиць,

пояснювального та додаткового тексту, підпису рисунків виконується в такому форматі, який буде привертати та акцентувати увагу на основних елементах у дозволених рамках вимог.

Узагальнюючи вимоги до структурних компонентів, на їх основі було розроблено навчальний посібник «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів», який сприятиме засвоєнню навчальних знань, умінь та навичок під час вивчення спеціалізації «Швейна справа» профільного рівня для учнів 10 класу.

Титульний аркуш посібника містить назву та відповідну ілюстрацію для того, щоб було зрозуміло, який навчальний матеріал викладений у змісті. Вигляд титульного аркушу навчального посібника продемонстровано на рисунку 2.1.



Рисунок 2.1 – Вигляд титульного аркушу навчального посібника

Здійснюючи формування змісту посібника, навчальний матеріал було розділено у логічній послідовності на основні розділи, такі як: «Поясні швейні вироби. Загальні відомості», «Проектування жіночих поясних виробів», «Технологія виготовлення жіночих поясних виробів». Кожний розділ містить

декілька підпунктів, які розкривають особливості процесу створення поясного виробу учнями 10 класу на уроці технологій.

Окрім навчальних розділів, зміст містить передмову, завдання для самоперевірки та посилання на літературу, що виступають, як додаткові елементи для забезпечення гармонійної побудови структури навчального посібника.

Приклад розробленого змісту посібника наведено на рисунку 2.2.

Зміст	
Передмова.....	
Розділ 1	
Поясні швейні вироби. Загальні відомості.....	
1.1 Поняття «поясні швейні вироби».....	
1.2 Класифікація жіночих поясних швейних виробів.....	
1.3 Характеристика конструкційних матеріалів для поясних виробів.....	
Завдання для самоперевірки.....	
Розділ 2	
Проектування жіночих поясних виробів.....	
2.1 Процес художнього конструювання жіночих поясних виробів.....	
2.2 Побудова креслення поясних виробів.....	
2.3 Моделювання жіночих поясних швейних виробів за ескізом.....	
2.4 Виготовлення лекал поясних виробів.....	
2.5 Процес розкроювання деталей виробів.....	
Завдання для самоперевірки.....	
Розділ 3	
Технологія виготовлення жіночих поясних виробів.....	
3.1 Технологія виготовлення жіночих поясних виробів.....	
3.2 Різновиди виточок та їх обробка.....	
3.3 Різновиди рельєфів та їх обробка.....	
3.4 Технологічна обробка застібки в поясних виробів.....	
3.5 Технологія обробки верхнього зрізу поясних виробів.....	
3.6 Технологія обробки низу у поясних виробках.....	
3.7 Процес проведення волого-теплової обробки (ВТО).....	
3.8 Класифікація дефектів у поясних виробках, причини їх виникнення.....	
3.9 Методи усунення дефектів.....	
Завдання для самоперевірки.....	
Список використаних джерел.....	

Рисунок 2.2 – Приклад змісту навчального посібника

Наявність передмови, сприяє обґрунтуванню основного змісту навчального посібника, його актуальність, важливість та переваги, разом із тим вказуючи цільову аудиторію для якої розроблялось методичне забезпечення. Передмова виступає вступом для учнів, які перед засвоєнням навчального матеріалу, ознайомлюються із поставленими цілями, що повинні

досягнутись у процесі навчання. На рисунку 2.3 продемонстровано вигляд передмови навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів».



Рисунок 2.3 – Вигляд передмови навчального посібника

Розробка навчального посібника передбачає розміщення різноманітних прикладів, схем, таблиць та ілюстрацій, які сприяють кращому засвоєнню та запам'ятовуванню навчального матеріалу. Дослідники стверджують, що люди 80% інформації сприймають лише тоді, коли це побачать, або зроблять власними руками. Поєднання двох каналів сприйняття інформації, а саме візуальний та кінестетичний утворюють ефективне середовища для процесу запам'ятовування.

Використання ілюстративних матеріалів містить набагато більше інформації в порівнянні із простим текстовим набором, так як сприймаючи зором інформацію, люди бачать повноту зображення, тим самим сприймаючи її цілком, що і закарбується в довгостроковій пам'яті. Інформація, яка подана у текстовому форматі, після засвоєння потребує осмислення прочитаного та перетворення її на певні поняття. Враховуючи усі особливості освоєння інформації було прийнято поєднувати текстовий матеріал разом із наочними засобами, які виступають у вигляді ілюстрацій, для створення ефективного середовища сприйняття навчального матеріалу.

Засоби наочності у створенні навчального матеріалу поділяють на три групи: засоби образотворчої, умовно-графічної та мультимедійної наочності (при розробці електронних видань). Вказані групи містять елементи, які найчастіше використовуються у навчальних виданнях:

- образотворча наочність: навчальні малюнки, які спеціально створювались на основі розробленої інформації; фоторисунки та фотозображення;
- умовно-графічна наочність: таблиці, схеми, діаграми, гістограми, графіки [32].

Ілюстрації у навчальних виданнях повинні дотримуватись певних умов, які сприятимуть ефективному засвоєнню знань. Перш за все, ілюстрації повинні відповідати змісту навчального матеріалу до якого вони додаються, тим самим даючи зрозуміти суть поданої інформації завдяки візуальному прикладу. Окрім відповідності до змісту, варто враховувати рівень знань учнів, так як для початкової школи прийнято демонструвати більш простіші для сприйняття рисунки, а у старшій краще застосувати технічні багатогранні та складні схеми.

У процесі друку видання, автор повинен тісно співпрацювати із редактором, так як не усі ілюстрації можуть якісно відобразитись після друкування через різноманітні фактори, наприклад: неякісний

відформатований текст, невдале поєднання кольорів, особливості механізму друку тощо.

Розміщення ілюстрацій повинно бути індивідуальним, без повторного дублювання інформації тексту, особливо це стосується схем, які відображають певний елемент, що вивчається, але в той же час містити додаткову інформацію, яка не була розміщена у навчальному матеріалі. Використовуючи ілюстрації креслень, в першу чергу варто перевірити якість оформлення конструкцій, так як креслення повинні бути чіткими для можливості їх прочитання. Припустимим також є застосування діаграм та графіків, які відображають отримання результатів співвідношення певних понять, що досліджувались.

Для того, щоб подати ілюстрації у видання, достатня кількість часу витрачається на їх пошук, оскільки потрібно дотримуватись естетичних вимог, щоб ілюстрації доповнювали один одного, але і містити навчальну інформацію, яка є корисною у вивченні матеріалу.

У розробці навчального посібника «Проектування та виготовлення поясного швейного виробу» було розміщено низку різноманітних ілюстрацій, креслень, схем та таблиці із технологічною послідовністю обробки деталей поясного виробу. Підібрані ілюстрації доповнювали основний матеріал, шляхом наведення таких елементів: художні малюнки; фотографії зразків виготовлених прямих спідниць та їх види; зображення різноманітних тканин, матеріалів та інструментів для пошиття виробу.

Навчальний посібник «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» містить різноманітні ілюстрації, а саме художні кольорові малюнки (див. рисунок 2.4), фотографії (див. рисунок 2.5), креслення (див. рисунок 2.6) та ескізи (див. рисунок 2.7).

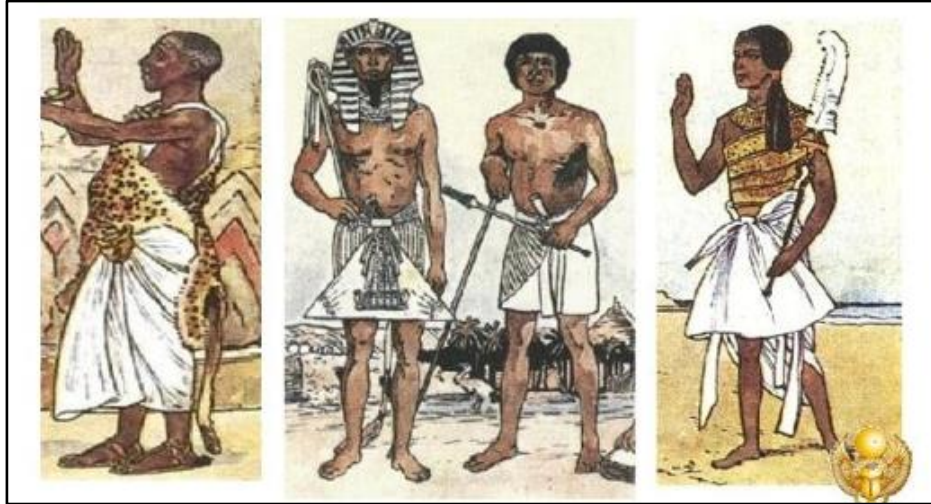


Рисунок 2.4 – Приклад художньої ілюстрації в посібнику



Рисунок 2.5 – Приклад фотографії в посібнику

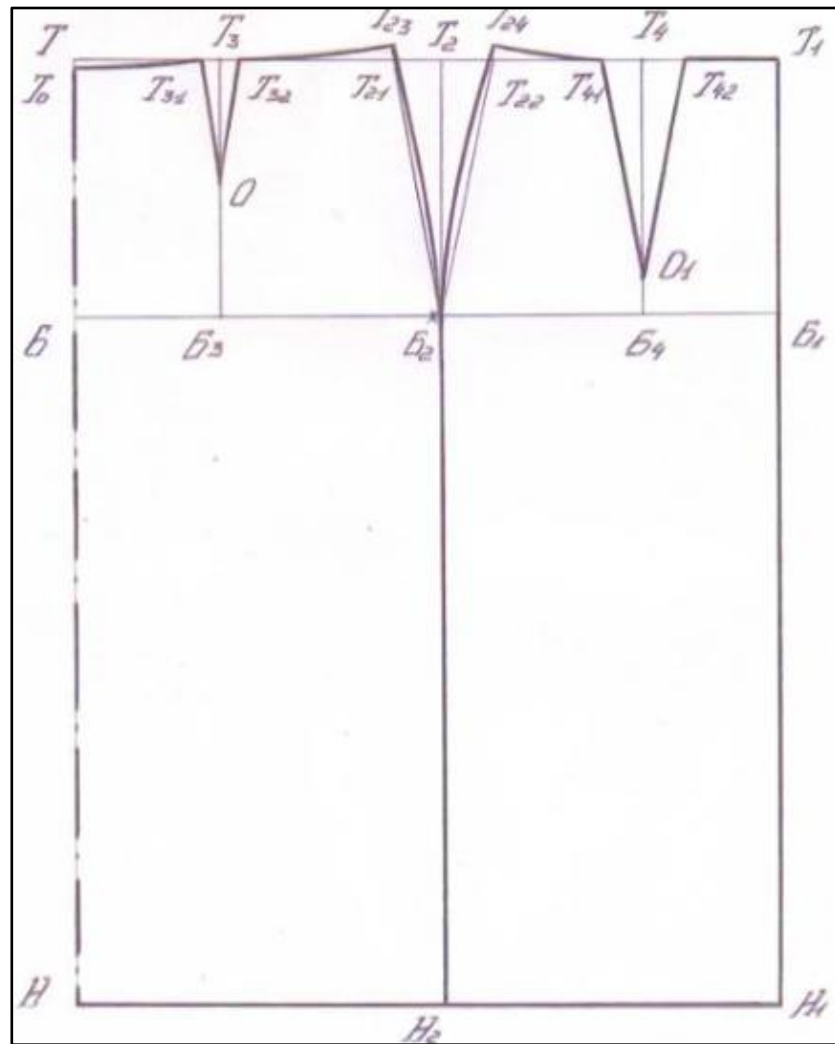


Рисунок 2.6 – Приклад подання креслень в посібнику

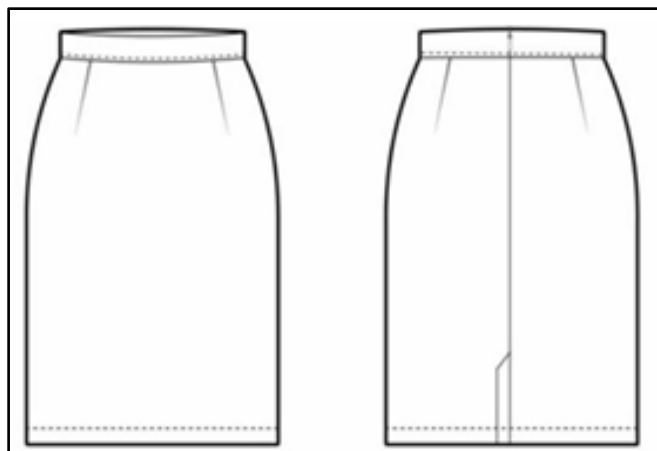


Рисунок 2.7 – Приклад ескізу в посібнику

Навчальний посібник містить інструкційні карти, які подаються у табличній формі для демонстрації операцій покрокової обробки деталей поясного виробу. Наявність інструкційних карт є обов'язковим, так як навчальний посібник подає теоретичну інформацію по виготовленню виробу, яка в подальшому буде застосуватись в практичній діяльності.

Вигляд інструкційної карти з навчального посібника наведено на рисунку 2.8.

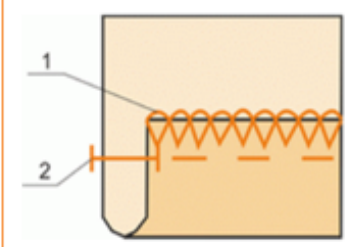
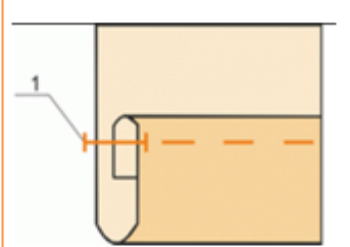
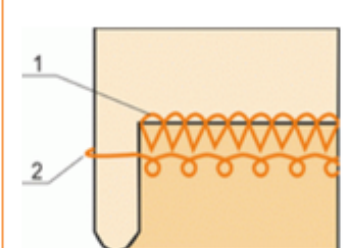
№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Схематичне зображення
1	2	3	5
Обробка низу спідниці: підгин з відкритим зрізом			
1	Обробка низу спідниці з тканини середньої щільності	1.1 Обметати нижній зріз виробу (1). 1.2 Підігнути низ до бажаної довжини та прокласти строчку (2) на ширину лапки від обметеного зрізу. 1.3 Припрасувати готовий низ виробу.	
Обробка низу спідниці: підгин з закритим зрізом			
2	Обробка низу спідниці з тонкої та джинсової тканини	2.1 Підігнути низ виробу до наміченої довжини та прокласти строчку (1) так, щоб зріз заходив у середину строчки. 2.2 Припрасувати готовий низ виробу.	
1	2	3	4
Обробка низу спідниці: потайними стібками			
3	Обробка низу спідниці з костюмної тканини	3.1 Обметати нижній зріз виробу (1). 3.2 Підігнути низ виробу до бажаної довжини та прокласти потайні стібки (2) нижче обметувального зрізу. 3.3 Припрасувати готовий низ виробу.	

Рисунок 2.8 – Вигляд інструкційної карти з навчального посібника

Виклад навчального матеріалу посібника ґрунтується на основі літературних джерел, які сприяли формуванню та написанню матеріалу, який вивчатиметься. Навчальний посібник містить різноманітні посилання на літературу оформлення яких спирається на національний стандарт ДСТУ 8302:2015 «Біографічне посилання. Загальні положення та правила складання» [33]. Вказаний стандарт визначає загальні правила подання друкованих та електронних джерел інформації для забезпечення наукової доброчесності, коректності та структурованості у запозиченого матеріалу.

Оформлення посилань на друковані видання містить структуру із зазначенням: прізвища та ініціалів автора, повну назву розробленої праці, місце видання та видавництво, рік публікації та загальна кількість сторінок. Назва праці повинна подаватись без скорочень та перефразувань. Вказуючи посилання на статті в першу чергу зазначають автора та назву, після чого журнал публікації, рік та кількість сторінок.

Розміщення електронних посилань допускається у написанні робіт, але з умовою правильного подання, де вказується назва матеріалу, автора (за наявності), тип носія «Електронний ресурс», режим доступу URL та дату звернення до посилання. Дотримуючись вимог подання автор праці підтверджує актуальність джерела та його ідентифікацію.

Вказуючи джерела посилання у навчального посібнику, варто дотримуватись логічного порядку подання, наприклад: література, яка була використана у основі навчального матеріалу подається у алфавітному порядку, або у порядку її зазначення в тексті. У розробленому посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» джерела посилання зазначаються у алфавітному порядку із дотриманням вимог оформлення. Сформований біографічний опис викладений на рисунку 2.9.

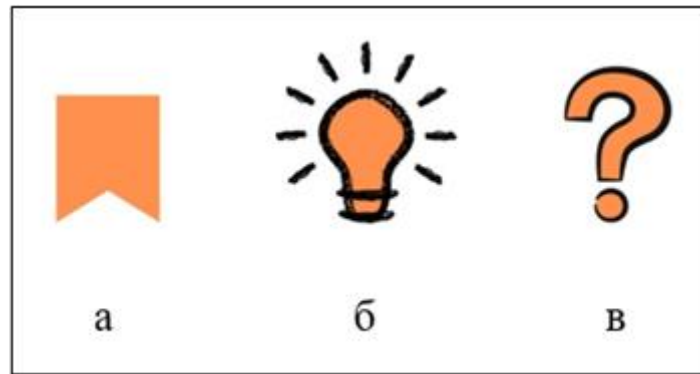
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Проданчук І. В. Технології та конструювання спідниць жіночих: навч. посіб. / І. В. Проданчук, С. М. Березненко, Г. Г. Білоусова. Київ: КНУТД, 2020. 152 с.
2. Головенко Т. М. Основи технології виробів: навчальний посібник / Т. М. Головенко, Л. В. Назарчук, О. В. Шовкомуд. – Луцьк: Луцький НТУ, 2020. – 265 с.
3. Литвин В. Г., Степура А. О. Конструювання швейних виробів: Підручн. для проф.- техн. навч. закладів. — К.: Вікторія, 2008. - 320 с.
4. Пуць В. С. Основи ергономіки та художнього конструювання : навчальний посібник / В. С. Пуць, Г. В. Єфімчук. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 128с.
5. Ткаченко Н. Г., Пашнева Н. П. «Технологія виготовлення спідниць» - Харків, 2016. URL: <https://mehovschic.ptu.org.ua/html/index.html>.
6. Колосніченко М.В., Процик К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу.: Навчальний посібник. – КНУТД, 2011. - 238 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/4007/1/20170116_Kolosnichenko.pdf.
7. Fashion Globus Ukraine: Технологія виготовлення спідниць – URL: <https://posibnyk.fashionglobusukraine.com/zmistspidnuci.html>.
8. Ілюстрації: <https://www.pinterest.com/>.

Рисунок 2.9 – Біографічний опис навчального посібника

Кінцевим етапом оформлення навчального посібнику виступає застосування системи умовних позначень для забезпечення зрозумілої навігації у структурі навчального матеріалу. Використання умовних позначень сприяє підвищенню наочності, формуванню смислових акцентів та виокремленню важливих елементів посібника.

У навчальному посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» застосовано три елементи умовного позначення, а саме «основне поняття», «цікаві факти» та «контроль знань», які наведенні на рисунку 2.10.



а – основні поняття, б – цікаві факти, в – контроль знань

Рисунок 2.10 – Умовні позначення навчального посібника

Кожне наведене умовне позначення зазначає ту функцію, яка повинна виконуватись для здійснення навчального процесу. «Основні поняття» використовується для позначення основних термінів, понять та визначень, які є ключовими у зазначеному розділі. «Цікаві факти», як позначення виступає в ролі елемента, який надає додаткову інформацію до основного матеріалу, а саме: історичні довідки, нестандартні відомості, поглиблений матеріал тощо. Використання вказаного позначення, сприятиме підвищенню рівня зацікавленості учнів у вивчення навчальної теми. «Контроль знань» виділяє блок для самоперевірки здобутих знань за допомогою питань та тестових завдань.

Отже, розкриваючи особливості побудови та структурування навчального посібника було здійснено формування змісту, методичного апарату та візуальних елементів, які сприяли гармонійному компонуванню методичного забезпечення. Спираючись на вимоги щодо оформлення змістовних компонентів було визначено їх важливість дотримання, щоб в подальшому розроблений навчальний посібник «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» був ефективним у процесі вивчення спеціалізації «Швейна справа» профільного рівня.

2.2 Обґрунтування додаткового та пояснювального тексту

Наповнюючи навчальний посібник матеріалами для вивчення розділу, чи окремих тем, варто приділити значну увагу компоунуванню основного тексту, який буде уособлювати в собі розкриття основних понять та в той же час поєднувати інформацію для свідомого розуміння теми.

Навчальний матеріал посібника містить у собі пояснювальний та додатковий текст, які виступають однією із вимог формування структури навчальної книги. Пояснювальний текст у навчальному посібнику, уособлює в собі інформацію, яка повинна роз'яснювати важливі терміни, поняття та концепції теми, що вивчається учнями. На відмінну від пояснювального тексту, додатковий націлений на те, щоб уточнювати основну інформацію та розширювати глибину отриманих знань для того, щоб учні могли краще усвідомлювати особливості вивчення навчального матеріалу.

Поєднання пояснювального та додаткового тексту, сприяє логічному структуруванню навчального матеріалу, активному стимулюванню до розумової діяльності та самостійному освоєнню навчального змісту. Вказані функції націлені на компоунуванні якісного навчального матеріалу, який буде цікавий та зрозумілий учням, разом із тим звертаючи увагу на важливість засвоєння понять та термінів, які передбачаються у процесі вивчення модуля.

Спираючись на вимоги до структури навчальної книги, у посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» було використано пояснювальний та додатковий текст, який зумовлює розкриттю основних конструкторських та технологічних понять процесу виготовлення жіночого поясного виробу.

Обґрунтований пояснювальний та додатковий текст було розподілену на основні дидактичні одиниці навчального матеріалу та подано у таблицю 2.1.

Таблиця 2.1 – Пояснювальний та додатковий текст навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

№ ДО	Назва дидактичної одиниці	Пояснювальний та додатковий текст
1	2	3
1	Поняття «поясні швейні вироби»	<p>Додатковий текст:</p> <p>Дослідження припускають, що перші штани в Європі дістались від скіфів, які кочували на причорноморських степах за 500 років до н.е. Полюючи на тварин, скіфи із отриманої шкіри створювали поясний виріб – штани.</p>
2	Класифікація жіночих поясних швейних виробів	<p>Додатковий текст:</p> <p>Спираючись на досліджень трактувань слів, «спідниця» від тюркського походження означало «ubba», що перекладалось «довгополе верхнє одіяння з довгими рукавами».</p> <p>Слово «спідниця» не лише позначало вид одягу, який закріплювався на талії без будь-який рукавів, а також ним трактували ще один елемент гардеробу – довгі шуби. Під плином часу, розуміння слова «спідниця» прийшла до одного єдиного позначення виду поясного виробу незважаючи на різноманітні дивні метаморфози значень минулого.</p>
3	Характеристика конструкційних матеріалів для поясних виробів	<p>Додатковий текст:</p> <p>Процес виготовлення натурального шовку є захопливим, але і потребує достатньої кількості часу та значних витрат. Шовк виробляється з ниток комахи – тутовий шовкопряд. Комаха є сліпа та не вміє літати, але є особливою у своєму роді, завдяки дорогоцінній нитці. Тутовий шовкопряд утворює шовку нитку у процесі обмотки власного кокона, довжина нитки складає близько 900 метрів. Для того, щоб виготовити 500 грам натурального шовку потрібно близько 3 тисяч коконів тутового шовкопряда,</p>

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
5	Побудова креслення поясних виробів	<p>Додатковий текст:</p> <p>Проектування одягу вимагає знання у анатомічних особливостях тіла людини та характеристику зовнішніх форм для побудови якісної конструкції виробу. Процес проектування потребує розуміння у морфологічних ознаках тіла, а саме: загальні розміри (зріст, вага та обхват грудей), пропорції, поставу та будову тіла.</p> <p>Спираючись на класифікацію В.В Бунака виділяється 3 типи пропорцій тіла, а саме: доліхоморфний (довгі кінцівки та вузький тулуб), мезоморфний (середній тип поміж 1 та 3), брахіморфний (короткі кінцівки та довгий широкий тулубом).</p> <p>Кожна побудова креслення вимагає врахування вказаних ознак для того, щоб правильно виконати побудову із врахування особливостей та зберегти пропорційність виробу на тілі.</p>
6	Моделювання жіночих поясних виробів за ескізом	<p>Додатковий текст:</p> <p>Сучасне моделювання конструкцій виконується у поєднанні, як традиційних методів, так і за допомогою цифрових інструментів. Сучасні цифрових технологій, сприяють демонстрації змодельованої конструкції на тілі людини із попереднім внесенням потрібних параметрів. Така функція дає зрозуміти, чи вірно здійснено побудову креслення та процес моделювання, чи ні. До вказаних цифрових інструментів прийнято вважати програму «CLO-3D», яка є поширеною у світі, але потребує значних професійних знань для її вивчення.</p>
7	Виготовлення лекал поясних виробів	<p>Додатковий текст:</p> <p>Процес розробки лекал передбачає низку процесів, які потребують точності у виконанні. Для полегшення вказаного процесу пропонується застосування сучасних систем автоматизованого проектування (САПР), який пропонує низку функцій</p>

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
		<p>для забезпечення автоматизованого виконання етапів проєктування швейних виробів.</p> <p>У САПР можливе здійснення таких процесів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) переміщення конструкції та лекал на комп'ютер завдяки оцифруванню їх контурів; 2) побудова конструкції виробу за різноманітними методами конструювання; 3) перенесення інформації про лекала на будь-який носій, наприклад: флешка, диск, електронна пошта. <p>Для того, щоб перенести інформацію про лекала на носій потрібно скористатись відповідними програмами, які називаються «конвектори». Спеціальні програми конверти розроблені для імпорту та експорту інформації між системами, тим самим виконуючи форматування файлу.</p> <p>Використання САПР у процесі розробки лекал сприяє покращенню процесу конструювання, тим самим дозволяючи працювати із цифровим форматом без втрати матеріалів та часу на ручне креслення.</p>
8	Процес розкроювання деталей виробів	<p>Додатковий текст:</p> <p>Для обведення лекал виробу використовуються спеціальні фломастери із чорнилом, що має здатність випаровуватись протягом 48 годин після нанесення на тканину, або після контакту із водою. Вказані фломастери почали застосовувати недавно, але здобувши певні скарги на рахунок того, що після процесу ВТО мітка не зникає навіть після полоскання виробу, було здійснено перегляд складу речовин особливого чорнила.</p> <p>На сьогоднішній час, ринок швейних інструментів містить великий вибір зникаючих фломастерів із удосконаленою формулою чорнила, тим самим набираючи популярність у майстрів швейної галузі.</p>

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
9	Технологічна послідовність виготовлення жіночих поясних виробів	<p>Пояснювальний текст:</p> <p>Монтаж виробу уособлює в собі процес повузлового зшивання та складання відповідних деталей у готовий швейний виріб. Монтаж передбачає з'єднання дрібних деталей та основних частин, обробку зрізів та кінцеве оздоблення виробу.</p>
12	Технологічна обробка застібки в поясних виробках	<p>Додатковий текст:</p> <p>Походження слова застібки тасьма «блискавка» пішло від англійців, які придумали назву «зіпер» через звук механізму застібки «вжик», або «з-і-і-п». Автором назви вважають англійського письменника Гілберта Франка. Над створенням застібки працювало троє майстрів, які протягом декількох років удосконалювали цей механізм. Розпочинав процес створення винахідник швейної машини Еліас Хоув, який у 1851 році винайшов застібку під назвою «безперервна», проте вказана новинка протягом наступних 30 років не отримала значної уваги від людей. Після невдалого старту американський інженер-механік Уіткомб Дžadсон спромігся здобути патент на застібку блискавку.</p> <p>Уіткомб в 1893 році здобув визнання винаходу завдяки своєму другові, який у наслідок пожежі пошкодив спину після чого йому було важко зашнуровувати взуття. Таким чином Уіткомб порекомендував удосконалити взуття власним винаходом, який став початком змін у житті людей.</p>
13	Підготовка та проведення примірки	<p>Додатковий текст:</p> <p>Методи усунення дефектів бувають різними, так як все залежить від того, в чому саме полягає дефект (через невірність конструкції, деформація після ВТО тощо). Варто зазначити, що дефекти можуть бути і незначні, які потребують насамперед компетентного підходу. Дефекти у виробі можуть появлятися і під час буденного використання, наприклад: наявність</p>

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
		<p>трикотажний катишок, затяжки на тканині, розтягнена резинка поясу тощо.</p> <p>Додатковий текст:</p> <p>Розглядаючи класифікацію дефектів, варто виділити наявність груп, які розподіляють дефекти по їх мірі не придатності виробу до експлуатації. У швейні галузі виділяють такі групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – придатні – наявність дефектів, які припадають під умови стандартів та технічних умов. В більшості випадків їх можна легко виправити та в подальшому уникнути; – умовно придатні – розміщення незначних відхилень від норм, які ніяк не впливають на умови експлуатації та функціональність виробу; – виправний блок – наявність декількох дефектів, які виправляються різними методами усунення, після чого вирішується, чи виріб може далі використовуватись за призначенням; – брак виробу – містить дефекти, які неможливо виправити через деформацію конструкції, або недоліків у тканині. <p>Застосування вказаних груп у швейній діяльності є необхідною ланкою для удосконалення професійних компетентностей та виробничої майстерності.</p>
17	Процес проведення волого-теплової обробки (ВТО)	<p>Пояснювальний текст:</p> <p>За допомогою тиску та пари здійснюються відповідні процеси ВТО, наприклад під час пресування проводиться пропарювання матеріалу завдяки тиску від подушки преса, що дозволяє забрати лишню вологість з тканини. При відпарюванні (за допомогою пари) з тканини знімають зминання та блиск.</p> <p>Додатковий текст:</p>

Кінець таблиці 2.1

1	2	3
		<p>Історія створення праски є унікальною, так як наші предки ще у давнину шукали способи загладити заломы на одязі, спершу використовували нагрітий до певної температури камінь, а з плином часу праска набувала сталих форм, як у XVIII – XIX століттях. У цей час використовували чавунні пристосування, які перед використанням нагрівались до потрібної температури у печі. Великим мінусом таких прасок виступало швидке остигання, тим самим потребуючи постійного нагрівання.</p> <p>Найбільш дивовижним фактом виступає, те що у другій половині XIX століття існували праски, які працювали на нафті, гасі та алкоголі. Не кожен міг дозволити собі такий пристрій вдома, через його дорожечність.</p>

Зображення прикладів розміщення пояснювального та додаткового тексту у навчальному посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» подано на рисунках 2.11 та 2.12.

Монтаж виробу уособлює в собі процес повузлового зшивання та складання відповідних деталей у готовий швейний виріб. Монтаж передбачає з'єднання дрібних деталей та основних частин, обробку зрізів та кінцеве оздоблення виробу

Рисунок 2.11 – Приклад подання пояснюваного тексту
в навчальному посібнику



Цікавий факт:

Спираючись на досліджень трактувань слів, «спідниця» від тюркського походження означало «ubba», що перекладалось «довгополе верхнє одіяння з довгими рукавами».

Слово «спідниця» не лише позначало вид одягу, який закріплювався на талії без будь-який рукавів, а також ним трактували ще один елемент гардеробу – довгі шуби. Під плином часу, розуміння слова «спідниця» прийшла до одного єдиного позначення виду поясного виробу незважаючи на різноманітні дивні метаморфози значень минулого.

Рисунок 2.12 – Приклад подання додаткового тексту
в навчальному посібнику

Отже, розкриваючи важливість застосування пояснювального та додаткового тексту в розробці навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів», варто виділити досягнення високого рівня логічної структурованості викладу навчального матеріалу, який в подальшому позитивно вплине на учнів, які вивчатимуть навчальний матеріал з посібника. Поєднання пояснювального та додаткового тексту сприяє активізації розумової діяльності учнів, оскільки окрім важливих елементів, які потрібно вивчити, подано інформацію для глибокого осмислення теми та всебічного розвитку.

2.3 Система навчальних завдань

До розробки апарату навчального посібника відносять процес засвоєння навчальних знань. У процесі створення навчальної книги, автор повинен направити читача на активну пізнавальну діяльність та виконання самостійного контролю знань. Навчальний посібник передбачає розміщення вправ, завдань, питань та прикладів для узагальнення навчального матеріалу [34].

Розробка системи контрольних завдань є одним із ключових елементів для визначення ступеня засвоєння навчальної інформації. Контроль передбачає сукупність дій, які спрямовані на визначення рівня опанування навчального матеріалу, володіння практичних знань та теоретичних відомостей, навичками та вміннями, які необхідні для здійснення подальшої професійної діяльності [35].

Контроль передбачає дотримання певних складових, а саме:

- перевірка отриманих знань, умінь та навичок;
- оцінювання здобутих знань методом вимірювання по бальній шкалі;
- облік отриманих результатів оцінювання.

Контроль знань може здійснюватися різними методами, а саме: спостереження за учнями, усне опитування, письмові та текстові завдання. Обрання методу контролю залежить від формату навчання та першочергової поставленої мети, наприклад: педагогу потрібно здійснити поточний контроль знань протягом уроку, найкращим методом виступає спостереження та усне опитування; якщо учень здійснює самостійне опанування навчального матеріалу, завдяки методичному забезпеченню, як посібник, варто розмістити контрольні питання та тести для самоперевірки.

Контрольні питання виступають, як один із найпоширеніших методів оцінювання навчальних знань, спрямовуючи учнів до активізації мислення, логічного узагальнення, порівняння та пояснення основних понять.

Здійснюючи самоконтроль учень може оцінити повноту отриманих знань, виявити прогалини та повернутись до повторного засвоєння недопрацьованого навчального матеріалу.

Контроль знань передбачається у навчальному посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» для того, щоб учні могли узагальнити засвоєний навчальний матеріал, який буде необхідний в процесі пошиття жіночої поясного виробу. Контрольні завдання розміщуються у кінці кожного розділу, після викладу основного матеріалу, так як це сприятиме узагальненню вивченого матеріалу.

У процесі створення завдань для самоперевірки знань, потрібно врахувати вимоги для того, щоб методично та логічно правильно поставити запитання, які в подальшому будуть застосовуватись під час практичної діяльності.

Питання для самоконтролю поділяються на класифікацію за:

- складом на прості та складні;
- структурною побудовою на відкриті та закриті;
- навчальними цілями на вузлові та ті, що підштовхують на відповідь.

Відповідно відповіді поділяють за:

- змістом на вірні (обґрунтовані) та невірні (необґрунтовані);
- обсягом на повні та часткові;
- формою на прямі та непрямі;
- рівнем аргументації на переконливі та непереконливі.

Контрольні питання повинні спиратись на навчальний матеріал посібник та акцентувати увагу на основних визначеннях, твердженнях, особливостях теми.

Приклад оформлення запитань для самоконтролю в навчальному посібнику розміщено на рисунку 2.13.

Дайте відповідь на питання:

1. Що таке «поясні швейні вироби»?
2. Чому в античних культурах не було прийнято носити штани?
3. Хто із відомих дизайнерів популяризував спідниці простого крою, лаконічності силуету та комфорт у рухах?
4. На які види поділяється жіноча пряма спідниця?
5. Вкажіть класифікацію жіночих штанів за формою. В чому полягає їх відмінність?
6. Які чинники потрібно враховувати для обрання тканини?
7. Наведіть приклади тканин для літнього сезону.
8. Вкажіть додаткові конструкційні матеріали для виготовлення поясного виробу.
9. В чому полягає різниця між підкладочними та прокладочними матеріалами?
10. Яка фурнітура застосовується для виготовлення поясних швейних виробів?

Рисунок 2.13 – Приклад оформлення запитань до першого розділу для самоконтролю знань у навчальному посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

Окрім контрольних питань передбачається застосування тестових завдань, як метод перевірки здобутих знань. Тестовий контроль знань – це один з методів виміру та оцінки здобутих знань, умінь та навичок шляхом спеціальних підготовлених стандартизованих завдань [36]. Тести сприяють швидкому визначенню рівня опрацювання навчального матеріалу, перевірці усвідомлення основних понять, термінів та процесів.

Тестові завдання поділяються на різні формати, які застосовуються в залежності від поставленої мети, яку потрібно досягнути. Найчастіше використовуються тестові завдання із форматами варіантів відповідей, які подаються нижче.

1. Завдання закритої форми характеризуються обранням однієї правильної відповіді поміж декілька запропонованих (2 – 5 варіантів). У вказаному форматі запитання повинні сформуватись у вигляді

стверджувального речення для кращого висловлення вірного, чи не вірного. За принципом побудови вказаний вид поділяють на альтернативні, з простим множинним вибором та з множинним вибором.

Тестові завдання альтернативного формату складаються з двох варіантів відповідей: «так-ні», «правильно-неправильно».

Завдання із множинним вибором характеризуються наявністю 3 – 5 множинних відповідей.

Тести із простим множинним вибором складаються за принципом класифікації між альтернативним тестовим завданням та множинним вибором.

2. Завдання на встановлення відповідності, націлене на добір правильних пар, між групами та їх елементами, до прикладу: вставлення відповідності між термінами та їх визначеннями, технологічними етапами та їх змістом.


3. Завдання на встановлення правильної послідовності, сприяють оцінці усвідомлення логічної послідовності дій, процесів, чи операцій. Вказаний вид позитивно впливає на перевірку розуміння технологічних алгоритмів, причинно-наслідкових зав'язків та умінню формувати правильну логічну послідовність, яка в подальшому буде застосуватись на практиці.

4. Завдання відкритої форми, не передбачає подання варіантів відповідей, особливість вказаного формату полягає у тому, що відповідь на питання має подаватись самостійно у вигляді коротких тверджень та пояснень. Завдання відкритої форми, сприяє глибшому контролю знань, даючи зрозуміти, чи учень повністю освоїв навчальний матеріал.

Перевагою застосування методу тестування, полягає у тому, що за допомогою розроблених тестів, які подаються, можна здобути відповіді на усі необхідні запитання, які охоплюють суть навчального матеріалу, проте його недолік у тому, що учні можуть вгадати правильну відповідь, тим самим спотворюючи рівень досягнень знань [37].

Формування тестових завдань у навчальному посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» є важливим елементом для забезпечення ефективності та об'єктивності у процесі контролю здобутих знань. Використання різноманітних форматів тестових завдань, сприяють охопленню різних типів мислення, а саме: відтворення інформації, порівняння ключових понять та встановлення логічних зв'язків.

Приклад оформлення тестових завдань у навчальному посібнику подано на рисунку 2.14.



Завдання для самоперевірки

Вкажіть правильну відповідь:

1 Група одягу, яка закріплюється на лінії талії, або стегон та повністю, або частково охоплює нижню частину тулуба та ноги, називають поясні швейні вироби?

а) так
б) ні

2 У який період часу жінки почали масово носити штани?

а) в епоху Відродження;
б) під час Першої Світової війни;
в) після Другої Світової війни;
г) у період 60-х років ХХ століття.
д) жінки завжди носили штани.

3 Вкажіть вид конічної спідниці, якого не існує

а) дзвін;
б) кльош;
в) сонце;
г) палаццо;
д) напівсонце.

Встановіть відповідність:

4 Між видами штанів та їх поділом за:

1 довжиною	а) вузькі штани
2 об'ємом	б) бермуди
3 формою	в) штани із манжетою по низу
	д) штани із розширенням від коліна до низу

Доповніть речення:

5 Тканини, які є антиалергічними, антисептичними та мають високий рівень гігроскопічності відносять до _____

Рисунок 2.14 – Приклад оформлення тестових завдань для самоконтролю у навчальному посібнику «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів»

Отже, розроблення засобів для самоконтролю навчальних досягнень є одним із важливий елементів для формування якісного методичного забезпечення, а саме навчального посібника. У процесі роботи було сформовано контрольні питання та тестові завдання, які розроблялись на основі навчального матеріалу, який розкривав зміст проектування поясного виробу, конструкторські особливості побудови креслення, етапи технологічної обробки деталей та методи усунення дефектів виробу.

2.4 Оцінювання якості спроектованого навчального посібника

Процес оцінювання якості розробки є необхідним етапом для визначення рівня ефективності впровадження навчального видання у освітнє середовище. Учасниками оцінювання виступають викладачі, які застосовуватимуть видання у досягненні навчальних цілей з дисципліни.

Визначення якості розробки ґрунтується на відповідності навчального змісту до вимог оформлення документації, які визначаються на основі державних стандартів. Структура місту повинна охоплювати усі необхідні елементи для встановлення логічного зв'язку та послідовності між навчальними розділами та темами. Навчальний матеріал та контрольні завдання оцінюються в плані науково-методичного аспекту зі визначенням актуальності, повноти змісту та якості відтворення. Немало важливим є застосування засобів наочності для візуального подання інформації у виданні, що також повинно оцінюватись для визначення його доцільності використання.

Проведення оцінювання якості навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» здійснювалось за допомогою експертної оцінки.

Поняття «експертна оцінка» трактують, як «процедуру визначення якісних та кількісних характеристик процесу, чи явища», що базуються на знаннях та досвіді експертів певної галузі [38].

Застосування експертного оцінювання дозволяє отримати оцінку та рекомендації від експертів, подальші результати обробляться в середнє значення та розглядаються для покращення розробки.

Оформлення анкети здійснювалось на платформі Google. Google Forms є частиною офісного інструментарію Google Drive, за допомогою якого передбачається створення анкетувань та тестувань, оскільки вказаний ресурс є доступним та ефективним у зборі інформації [39].

Використовуючи Google Forms у процесі експертного оцінювання, варто зазначити його переваги, а саме: швидкий доступ через посилання, узагальнення результатів у вигляді таблиць та діаграм, введення автоматичної оцінки відповідей та зарахувань балів [40].

Здійснення оцінювання проводилось у три етапи, де на початку респонденти повинні зазначити відомості про професійну діяльність, після чого пройти оцінювання по сформованим питанням виставляючи показники по 5-бальній шкалі (де 1 – це найнижчий показник, а 5 – найвищий) та в кінці зазначити власні рекомендації, чи побажання до розробленої роботи.

Респондентами процесу оцінювання якості навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» стали викладачі Галицького фахового коледжу імені В'ячеслава Чорновола та вчителі Гусятинського ліцею, які викладають навчальний предмет «Технології» спеціалізація «Швейна справа» профільного рівня.

Для проведення оцінювання навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» було виділено такі показники:

- побудова структури до сучасних вимог оформлення;
- відповідність змісту до навчальної програми;
- рівень наукового обґрунтування;

- ступінь актуальності навчального посібника;
- якість викладу навчального матеріалу та його змістовність;
- ступінь логічного викладу та послідовності навчального змісту посібника;
- доцільність використання ілюстрацій у навчальному посібнику;
- якість оформлення апарату орієнтування (умовні позначення) в змісті навчального посібника;
- повнота та якість контрольних завдання для узагальнення навчального матеріалу (самоперевірки);
- рівень якості візуального оформлення навчального посібника.

Участь в анкетуванні для оцінювання якості навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» взяло 5 викладачів технологій коледжу та ліцею. Результати експертної оцінки сприятимуть удосконаленню навчального видання із визначенням його переваг застосування у навчальному процесі.

Отримавши результати оцінювання було визначено основні відомості про професійну діяльність респондентів, а саме місце роботи, педагогічний стаж та посаду в навчальному закладі.

На питання про місце роботи, було визначено, що 60% складають працівники Галицького фахового коледжу ім. В. Чорновола та 40% Гусятинського ліцею (див. рисунок 2.15).

Рисунок 2.15 – Результати визначення місця роботи

Визначаючи педагогічний стаж, було отримано такі результати: найбільший – 32 роки, найменший 16 років (див. рисунок 2.16).

Вкажіть Ваш педагогічний стаж роботи	
5 відповідей	
19 років	
22 роки	
32 роки	
27 років	
16 років	

Рисунок 2.16 – Результати визначення педагогічного стажу

У питанні про посаду було отримано такі відповіді: викладач технологій, вчитель технологій, заступник директора з навчально-виховної роботи, заступник директора з навчально-методичної роботи, викладач швейного профілю (див. рисунок 2.17).

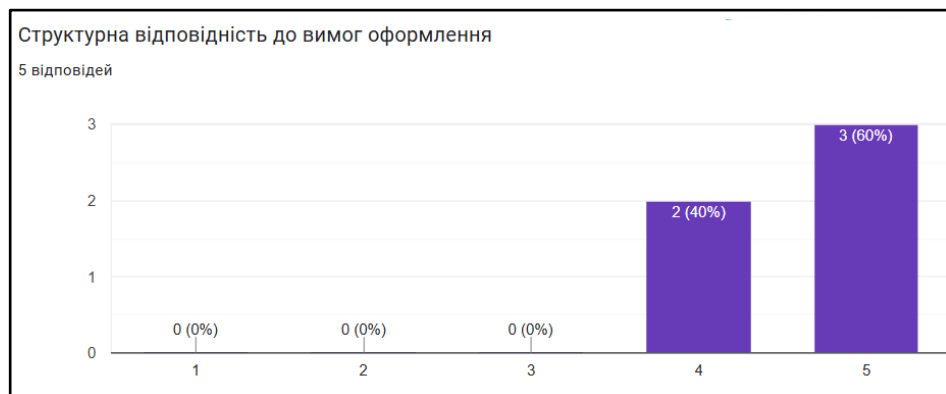


Рисунок 2.17 – Результати визначення посади респондентів

Проаналізувавши основні професійні дані, розглянемо результати сформованих показників окремо, які подано нижче.

1. Структурна відповідність до вимог оформлення.

Середній бал відповідності навчального матеріалу до сучасних вимог оформлення оцінена викладачами в 4.6 бали, стверджуючи, що у структурі бажано подавати контроль знань після кожного розділу (див. рисунок 2.18).

Ваша посада	
5 відповідей	
Викладач технологій	
Вчитель технологій	
заступник директора з навчально-виховної роботи	
Заступник директора з навчально-методичної роботи	
Викладач спецдисциплін швейного профілю	

Рисунок 2.18 – Оцінка структурної відповідності до вимог оформлення

2. Відповідність змісту до навчальної програми.

Відповідність змісту до навчальної програми було оцінено із середнім значенням в 4.6 бали, аргументуючи тим, що посібник містить усі процеси виготовлення поясного виробу із наведенням основних етапів технологічної обробки кожної деталі, що є обов'язковим у вивченні спеціалізації (див. рисунок 2.19).

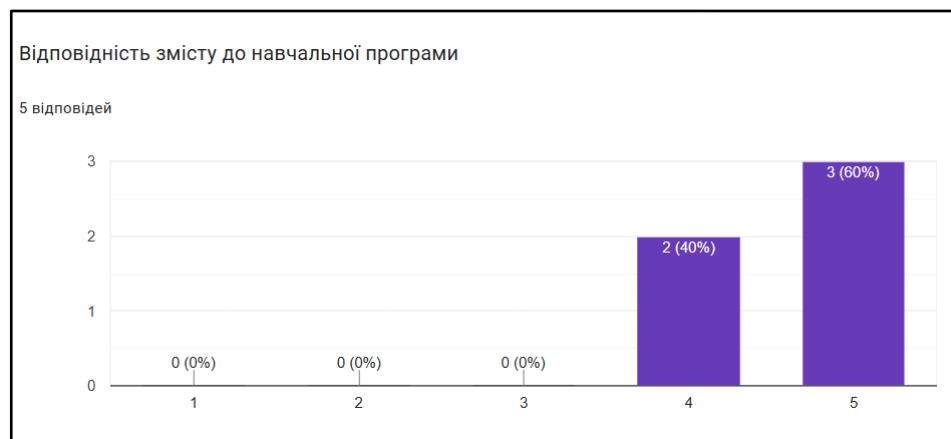


Рисунок 2.19 – Оцінка відповідності змісту до навчальної програми

3. Рівень наукового обґрунтування.

Середнє значення рівня наукового обґрунтування складає 4.4 бали, зазначаючи, що навчальний матеріал оснований на підтверджених наукових працях та дослідженнях (див. рисунок 2.20).

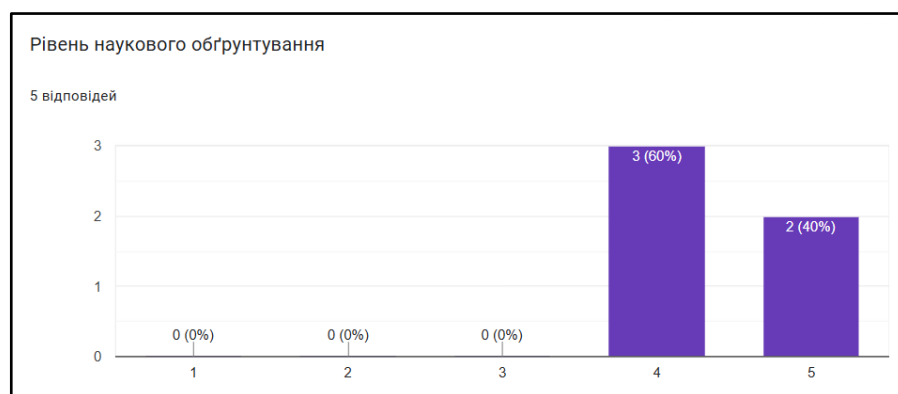


Рисунок 2.20 – Оцінка рівня наукового обґрунтування

4. Ступінь актуальності навчального посібника.

Вчителі оцінили актуальність навчального посібника в 4.8 бали, вказують на те, що бажано подавати більше інформації про сучасні методи обробки, але перевагою є те, що навчальний матеріал доповнюється сучасними прикладами готових спідниць, які є у тренді (див. рисунок 2.21).

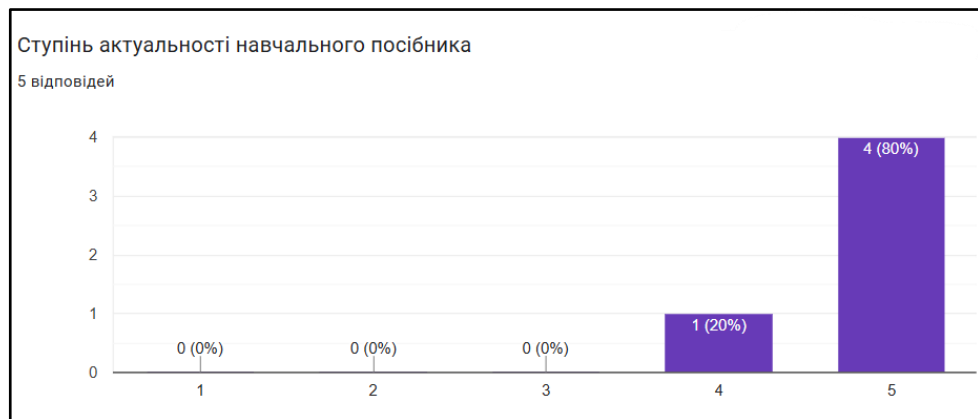


Рисунок 2.21 – Оцінка ступеня актуальності навчального посібника

5. Якість викладу навчального матеріалу та її змістовність.

Виклад навчального матеріалу та його якість була оцінена середнім балом 4.4, оскільки деякі теми потребують більш глибокого подання інформації (див. рисунок 2.22).

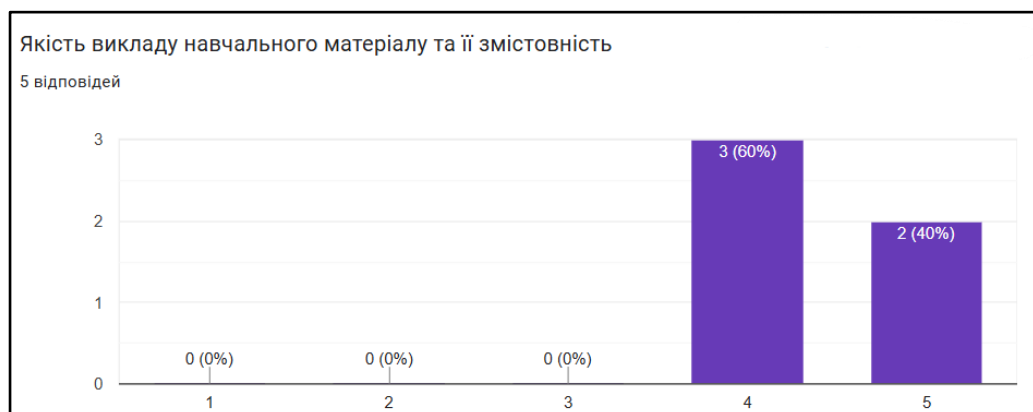


Рисунок 2.22 – Оцінка якості викладу та змістовності навчального матеріалу

6. Ступінь логічного викладу, послідовності та компоновання навчального змісту посібника.

Результати оцінки ступеня логічного викладу зі сторони викладачів становить 4.4, зазначаючи перевагу в зрозумілій послідовності викладу інформації, від розробки ескізу до процесу пошиття (див. рисунок 2.23).

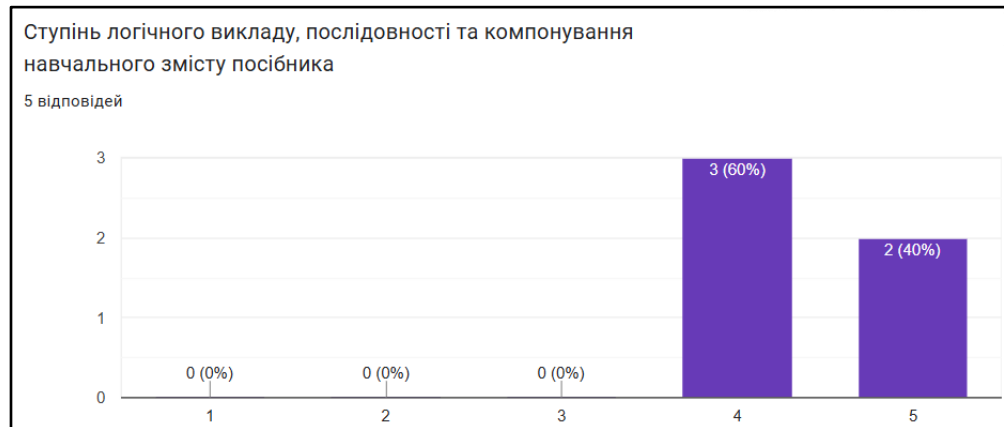


Рисунок 2.23 – Оцінка ступеня логічного викладу, послідовності та компоновання навчального змісту посібника

7. Доцільність використання ілюстрацій у навчальному посібнику.

Визначення доцільності застосованих ілюстрацій ставить в 4.8 бали від вчителі, наголосивши про різноманітність видів ілюстрацій, як фото, малюнки, креслення (див. рисунок 2.24).

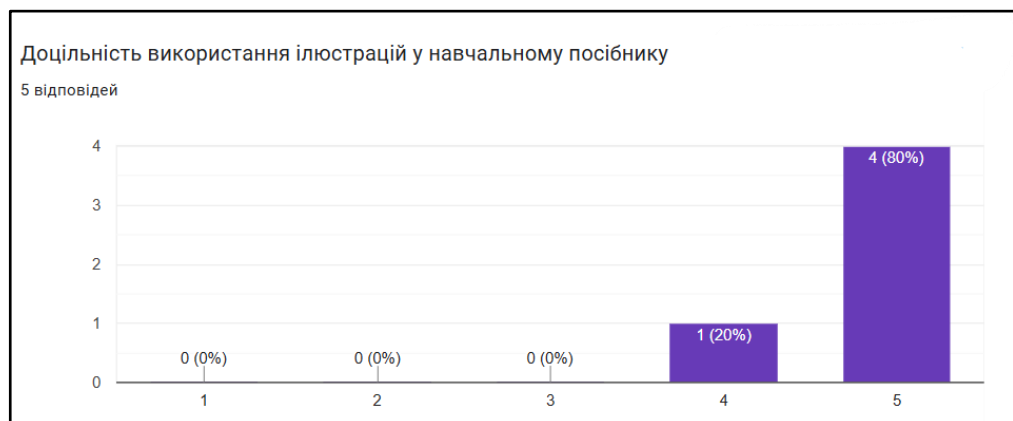


Рисунок 2.24 – Оцінка доцільності використання ілюстрацій у навчальному посібнику

8. Якість оформлення апарату орієнтування (умовні позначення) в змісті навчального посібника.

Загальний бал якості оформлення апарату орієнтування становить 4,6, зазначаючи перевагу в тому, що умовні позначення привертають увагу та допомагають краще зорієнтуватись у навчальному матеріалі (див. рисунок 2.25).



Рисунок 2.25 – Оцінка якості оформлення апарату орієнтування (умовні позначення) в змісті навчального посібника

9. Повнота та якість контрольних завдання для узагальнення навчального матеріалу (самоперевірки).

Викладачі оцінили завдання для контролю знань в 4,6 бали, оскільки було використано два методи, тести та питання, даючи можливість визначити прогалини у вивченому матеріалі (див. рисунок 2.26).

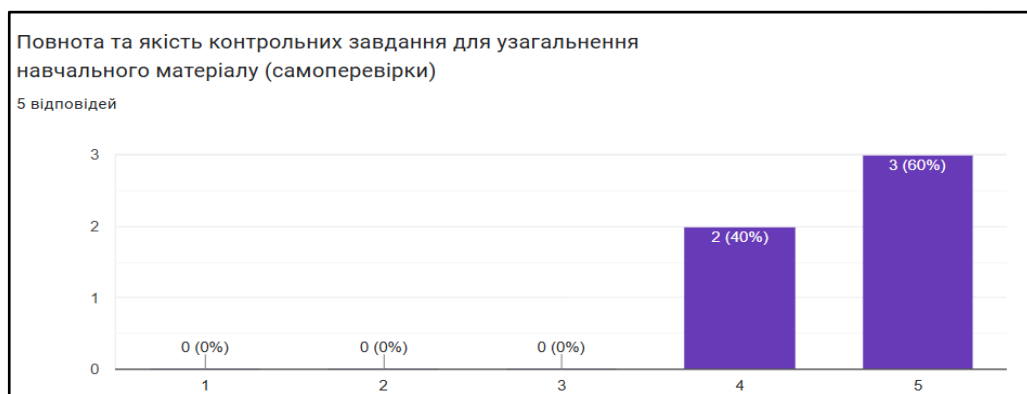


Рисунок 2.26 – Оцінка повноти та якості контрольних завдань для узагальнення навчального матеріалу (самоперевірки)

10. Рівень якості візуального оформлення навчального посібника.

Загальний середній бал якості візуального оформлення становить 4,8, оскільки посібник розроблений у яскравих кольорах, які гармонійно поєднуються між собою, але разом з тим не відволікають увагу (див. рисунок 2.27).



Рисунок 2.27 – Оцінка рівня якості візуального оформлення навчального посібника

Окрім оцінювання показників якості було вказані рекомендації та побажання для удосконалення навчального посібнику (див. рисунок 2.28):

- розкрити глибше теми про процес конструювання креслення поясного виробу та технологічну обробку їх деталей;
- навести приклади сучасних методів обробки поясного одягу;
- подати фото приклади до технологічної послідовності обробки виробів;
- розмістити QR-коди із посилання на відео матеріали.

Вкажіть рекомендації та побажання, які сприятимуть удосконаленню навчального посібника
5 відповідей
Розмістити QR-коди на відео матеріали
Розкрити глибше теми про процес побудови конструкції креслення поясного виробу та технологічну обробку їх деталей
Навчальний посібник містить корисну інформацію, яку можна застосовувати на уроках технології
Подати фото приклади до технологічної послідовності обробки виробів
Навести приклади сучасних методів обробки жіночих поясних виробів

Рисунок 2.28 – Рекомендації та побажання від респондентів

Отже, проведення експертне оцінювання визначення якості розробленого навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» показало високий середній бал ефективності впровадження посібника в навчальний процес на думку викладачів.

Основною рекомендацією виступає збільшення змісту важливих навчальних тем, а саме етап проектування виробу та процес технологічної обробки із розміщенням додаткового матеріалу про сучасні методи обробки деталей поясного виробу.

Посібник рекомендований для вивчення навчального предмета «Технології» спеціалізації «Швейна справа» профільного рівня для здобувачів освіти 10 класу в закладі загальної середньої освіти.

ВИСНОВКИ

Під час написання кваліфікаційної роботи було розроблено навчальний посібник «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» для спеціалізації «Швейна справа» профільного рівня учням 10 класу.

У процесі написання кваліфікаційної роботи було виконано поставленні завдання. Визначено та спроектовано результати навчання, скомпоновано інформаційне поле із дидактичними одиницями навчального матеріалу, здійснено будову структурно-сміслової моделі для визначення логічної послідовності викладу навчальної інформації. Поставленні завдання, сприяли проектуванню змісту основного тексту навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів».

Досліджено нормативні документи щодо проектування навчального видання, сформовано структуру та укладено зміст посібника. Проаналізовано вимоги оформлення, здійснено проектування візуального вигляду посібника, а саме: спроектовано титульний аркуш та умовні позначення; визначено структуру, сформовано анотацію та зміст навчального матеріалу; підібрано ілюстративні матеріали; розроблено контрольні завдання та укладено біографічний список.

Визначено додатковий та пояснювальний текст посібника, який комбінується із основним матеріалом для кращого засвоєння поданої навчальної інформації. Обґрунтовано додатковий текст, який є доповненням до основного навчального матеріалу та пояснювальний текст, який сприяє розширенню певних визначень, термінів, понять. Вказаний додатковий та пояснювальний текст оформлено відповідно вимогам для розмежування із основним матеріалом.

Сформовано низку контрольних завдань для здійснення самоперевірки засвоєного матеріалу. Контрольні завдання вказані після кожного навчального

розділу у поєднанні тестових завдань та контрольних питань. Тестові завдання подано у різноманітних форматах варіантів відповідей, від визначення однієї правильної відповіді до виставлення послідовності. Контрольні питання сформовані на основі навчального матеріалу для надання розширених відповідей.

Проведено експертне оцінювання якості навчального посібника «Проектування та виготовлення поясних швейних виробів» респондентами якого стали вчителі навчального предмета «Технології». Отриманні результати визначали: якість структури та наповнення; відповідність до змісту навчальної програми; рівень наукового обґрунтування; ступінь актуальності та логічного викладу матеріалу; доцільність розміщених ілюстрацій та поданих контрольних завдань; рівень якості візуального оформлення. У підсумку було враховано рекомендації та побажання від респондентів щодо удосконалення навчального посібника та його використання у освітньому процесі.

Отже, завдання кваліфікаційної роботи є виконанні, що свідчить про досягнення поставленої мети дослідження.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Бондаренко Н. В., Новосьолова В. І. Навчально-методичний посібник як інструмент забезпечення якості освітнього процесу. Проблеми сучасного підручника. – 2025. – Вип. 34. – С. 25 – 39.
2. Теорія і практика підручникотворення: історія та сучасний стан // Вісник післядипломної освіти. – 2009. – Вип. 12. – С. 41-51.
3. Ковальчук Л. О. Педагогічне проектування в контексті формування культури професійного мислення майбутніх педагогів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/6_2011/35.pdf (дата звернення: 01.11.2025).
4. Енциклопедія освіти / [Акад. пед. наук; гол. ред. В.Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Дидактична мета як теоретична і практична проблема / Володимир Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1999. – № 3. – С. 3–5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/1999/1999-3.pdf (дата звернення: 14.11.2025).
6. Рашкевич Ю.М. Результати навчання: визначення, формування, роль. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/Rezultaty_navchannya_Y.Rashkevych_07.11.2018_Erasmus11.2018.pdf (дата звернення: 14.11.2025).
7. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 16.11.2025).

8. Постанова «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти». [Електронний ресурс] – Режим доступу: [#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF) (дата звернення: 14.11.2025).

9. Технології 10-11 класу. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Міністерство освіти і науки України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/shveina-sp.pdf> (дата звернення: 09.11.2025).

10. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. / В. П. Максименко – Хмельницький: ХмЦНП, 2013. – 222 с.

11. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2007. – 495 с.

12. Кравченко І. (2022). К. Д. Ушинський про основні принципи та зміст навчання у закладах освіти. Педагогічні науки, (79), 147–150. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pednauki.pnpri.edu.ua/article/view/264674/261004> (дата звернення: 16.11.2025).

13. Дребіт Н. І. «Розрахунок та побудова креслень жіночих поясних виробів». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1TuujXVSz7VnoaJ567OLiyUIp-NcTis1K/view> (дата звернення: 15.11.2025).

14. Довідник технологічних послідовностей виготовлення одягу: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 292 с.

15. Технологія виготовлення виробів з різних матеріалів: навч. посіб. Київ : КНУТД, 2021. – 248 с.

16. Єжова О. В. Конструювання одягу. Курс лекцій. – Кіровоград: Лисенко В. Ф., 2013. – 172 с.

17. Організаційно-методичні основи навчання художнього проектування одягу: навчально-методичний посібник. Полтава : ПП «Астрія», 2020. – 195 с.
18. Кущевський М. О., Швець Г. С. Матеріалознавство швейного виробництва: навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2021. – 412 с.
19. Ткаченко Н. Г., Пашнєва Н. П. «Технологія виготовлення спідниці». Електронний навчальний посібник. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mehovschic.ptu.org.ua/html/index.html> (дата звернення: 15.11.2025).
20. Довідник технологічних послідовностей виготовлення одягу : навчальний посібник / В. С. Горобчишина. – Львів : «Новий Світ-2000», 2025. – 286 с.
21. Е-посібник для професійної освіти України «Професія творити моду». Сайт. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://posibnyk.fashionglobusukraine.com/index.html> (дата звернення: 15.11.2025).
22. Основи пошиття швейних виробів, навч. посібник, Дунаївці, 2010. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/19j-x5qxoPLxHGbBZZtibWoOEvSFPhNMp/view> (дата звернення: 14.11.2025).
23. Гусак П.М. Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії. – Луцьк, 1996. – 115 с.
24. Литвин С.В. Ефективні засоби структурування та зжимання навчальної інформації // «Молодий вчений» - № 5 (57) - травень, 2018.
25. Герніченко І. І. Підходи до структурування навчального матеріалу технічних дисциплін // Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шарабура. – Хмельницький : ХГПА, 2015. – Вип. 19. – С. 117–124.
26. Каньковський І. Є. Структурно смислова модель як основа формування змістових модулів навчального матеріалу дисциплін // Дидактика

професійної школи: з б. наук. пр.- Хмельницький: ХНУ, 2005. – Вип. 3. – С. 113 –118.

27. Теорія графів.: навч. посіб.\ І.М. Кузьменко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ:, 2020. – 71 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/fb0a4251-74d9-470b-88da-71abb4e85f93/content> (дата звернення: 16.11.2025).

28. Наказ «Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0026-05> (дата звернення: 17.11.2025).

29. ДСТУ 3017:2015 «Видання. Основні види. Терміни та визначення понять».

30. Основи редагування, коректури та верстки технічних текстів : навчальний посібник / А. І. Власюк. Р. С. Белзецький. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 96 с.

31. СОУ 207.01:2025 «Текстові документи. Загальні вимоги і правила оформлення».

32. Челомбітько В. Ф. Використання ілюстративного матеріалу для створення книжкових та електронних мультимедійних видань // Біоніка інтелекту. – 2016. – №1 (86). – С. 112–115.

33. ДСТУ 8302:2015 «Біографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

34. Контрольні заходи в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Методичні рекомендації / М.Є Скиба, Г.В. Красильникова, В.І. Бегняк, О.В. Пащенко. – Хмельницький : ХНУ, 2005.

35. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.

36. Виговська С.В. Педагогіка вищої школи: Метод. рекомендації – К.: Природничо-гуманітарний ННІ Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2011. – 164 с

37. Янченко О.І. Форми і методи контролю знань в умовах сучасних навчальних технологій: Метод. розробка – Кривий Ріг: Інгулецький технікум Криворізького технічного університету, 2008. – 27 с.

38. Експертна оцінка. Енциклопедія сучасної України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18826> (дата звернення: 19.11.2025).

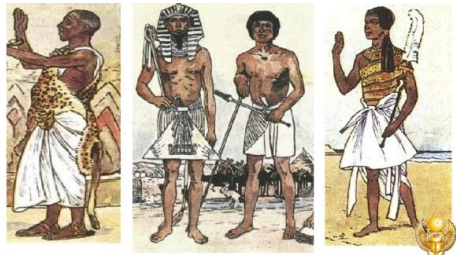
39. Google Forms. Засоби анкетування та діагностики. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sites.google.com/view/it-teachers/google-forms> (дата звернення: 17.11.2025).

40. Опитування в Google Forms. Хмарні технології в освіті. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sites.google.com/view/cloudinedu/google-forms> (дата звернення: 17.11.2025).


Додаток А
(обов'язковий)

Зміст дидактичних одиниць



Таблиця А.1 – Зміст дидактичних одиниць

Номер ДО	Назва дидактичної одиниці	Зміст дидактичної одиниці
1	2	3
ДО1	Поняття «поясні швейні вироби»	<p>Поясні швейні вироби – це група одягу, яка закріплюється на лінії талії, або стегон та повністю, або частково охоплює нижню частину тулуба та ноги. Поняття «поясні швейні вироби» походить із давніх часів та охоплює декілька століть розвитку одягу, від первісних накидок до складних конструкцій сучасної моди.</p> <p>Поясні вироби є одними із перших елементів одягу, так як у стародавніх народів було прийнято пов'язувати шмат тканини, або шкіри на стегна, щоб прикрити нижню частину тіла. Досліджуючи давній Єгипет, варто відзначити створення «шенті» - коротку спідницю, яку носили чоловіки та закріплювали на талії (рис. 1.1).</p>  <p>Рисунок 1.1 – Перший поясний виріб давнього Єгипту «шенті»</p> <p>Більшої популярності поясний одяг набув у грецькій та римській культурах, надаючи складності форми. У Греції було прийнято носити «хітони», які підв'язувались поясом, або шнуром для утворення складок, а у Римі в цей час поширювались перші професійні штани, які походили від варварських племен та згодом перейшли до комплекту одягу римського війська.</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Штани набували популярності повільно, через те, що в античних культурах було прийнято вважати вказаний вид одягу притаманним варварським угрупованням. У епоху Середньовіччя, штани набули нового значення, тим самим сприяючи удосконаленню їх форми, яка складалась із двох окремих штанин та прив'язувались до корсажної частини. Під впливом часом, поясні вироби стали ознакою соціального статусу та визначали становище людини за допомогою довжини виробу, оздоблення, крою та матеріалів.</p> <p>Поясні вироби у епоху Відродження та Нового часу набули конструктивної чіткості завдяки каркасним спідницям та активному використанню поясів, пряжок, декоративних елементів. Із плином моди під час індустріальної революції ХІХ століття в моді увійшли турнюри, які підкладались під спідницю для надання фігурі пишності, а у чоловічих штанах добавляються елементи сучасного крою: середній шов, пояс, гульфик, кишені.</p> <p>Час модної революції розпочинається у ХХ столітті у зв'язку із змінами в світі. Відома дизайнерка Коко Шанель сприяла популяризації спідниць простого крою, спонукаючи поширювати простоту форм, віддаючи перевагу комфорту та вільності в рухах. Після Другої світової війни, жінки починають масово носити штани, тим самим руйнуючи стереотипи про «жіночний вигляд» та стаючи на рівні із чоловіками. Період 60-тих років відзначився початком створення субкультур, які сприяли утворенню різноманітних моделей поясних виробів, як: міні-спідниці, кльош, кюлоти, джинси. На сьогоднішній час поясні вироби стають елементом самовираження, поєднуючи у собі комфорт, функціональність та ергономічність.</p> <div data-bbox="630 1803 1449 2004" style="border: 2px solid orange; padding: 10px; margin-top: 20px;"> <p> Цікавий факт: Дослідження припускають, що перші штани в Європі дістались від скіфів, які кочували на причорноморських степах за 500 років до н.е. Полюючи на тварин, скіфи із отриманої шкіри створювали поясний виріб – штани.</p> </div>

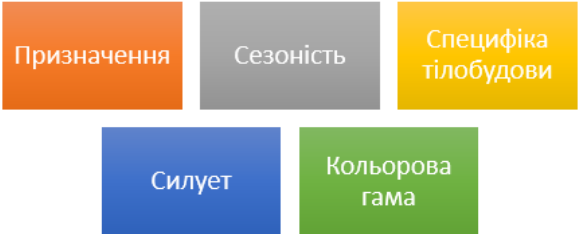
Продовження таблиці А.1

1	2	3
ДО2	Класифікація жіночих поясних швейних виробів	<p>Поясні вироби поділяються за класифікацію на: спідниці, штани, шорти, напівкомбінезони та комбінезони. Розкриваючи класифікацію жіночих поясних виробів варто виділити спідниці та штани, як одні із основних елементів жіночого гардеробу. Класифікація жіночої спідниці поділяється за: силуетом, кількістю з'єднувальних швів та способом обробки верхнього зрізу.</p> <p>Спідниці поділяються за силуетом на прямі та конічні форми. Прямі спідниці бувають з :шлицями, розрізами, рельєфами, кокетками, драпіруванням, складками тощо (рис. 1.2).</p>  <p>Рисунок 1.2 – Класифікація прямої спідниці за силуетом</p> <p>Спідниці конічної форми поділяються на кльош, дзвін, сонце, напівсонце, клин з розширенням до низу (рис. 1.3).</p>  <p>Рисунок 1.3 – Класифікація спідниці конічної форми</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Спідниці відрізняються також за способом обробки верхнього зрізу, так як бувають спідниці з пришивним, суцільновикроєним поясом та без нього (рис. 1.4).</p> <div data-bbox="778 465 1321 672" style="text-align: center;"> <p>пришивний суцільновикроєний без поясу</p> </div> <p>Рисунок 1.4 – Класифікація спідниць за видом обробки верхнього зрізу</p> <p>Жіночі спідниці поділяються на види за кількістю з'єднаних швів, а саме: безшовні, одношовні, двошовні, трьохшовні, багатошовні.</p> <p>Жіночі штани поділяються в залежності від призначення та зовнішнього виду, наприклад за формою, довжиною, шириною та низом виробу. Штани поділяють в залежності від форми на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) прями штани від стегон до низу; 2) штани із звуженням та розширенням від стегон до низу; 3) розширені штани від лінії коліна до низу (рис. 1.5). <div data-bbox="794 1330 1251 1603" style="text-align: center;"> </div> <p>Рисунок 1.5 – Види штанів за формами</p> <p>В залежності від об'єму виділяються вузькі, напіввільні та вільні штани.</p> <p>Штани поділяють на види за довжиною виробу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) довгі штани до щиколоток і нижче; 2) бермуди – вид штанів, де довжина доходить до лінії колін; 3) шорти – штани із довжиною до середини лінії стегон і вище (рис. 1.6).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<div data-bbox="738 293 1345 573" style="border: 2px solid orange; padding: 5px;"> <p>Цікавий факт: ❗</p> <p>Спираючись на досліджень трактувань слів, «спідниця» від тюркського походження означало «ubba», що перекладалося «довгополе верхнє одяння з довгими рукавами». ❗</p> <p>Слово «спідниця» не лише позначало вид одягу, який закріплювався на талі без будь-яких рукавів, а також ним трактували ще один елемент гардеробу – довгі шуби. Під плином часу, розуміння слова «спідниця» прийшла до одного єдиного позначення виду поясного виробу незважаючи на різноманітні дивні метаморфози значень минулого. ❗</p> </div>
ДОЗ	Характеристика конструкційних матеріалів для поясних швейних виробів	<p>Основним етапом перед початком проектування подальшої швейної моделі є обрання тканини, яка відповідатиме за вигляд виготовленого поясного виробу. Для того, щоб правильно обрати тканину потрібно віддалятися від певних чинників:</p> <div data-bbox="759 837 1339 1070" style="text-align: center;">  </div> <p>Тканини поділяються на натуральні та хімічні (штучні, синтетичні), які можуть виступати в залежності від виробу, як основним, так і допоміжним текстильним матеріалом. Обрання основного матеріалу для виготовлення поясного виробу може бути натурального, або синтетичного походження, але залежно від призначення, сезонності та особливостей конструкції.</p> <p>Натуральні тканини, а саме бавовняні, лляні, шовкові мають перевагу у виготовленні одягу, так як вони є антиалергічні, антисептичні та мають високий рівень гігроскопічності. Одяг, який виготовлений із натуральних тканин добре пропускає повітря, комфортний у носінні та приємний до тіла. Вказаний вид тканин прийнято використовувати при виготовленні одягу для літнього сезону, а особливо для спідниць. Для виготовлення літнього поясного одягу, варто віддати перевагу, таким тканинам, як:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ситець – бавовняна тканина, яка має полотняне переплетення та є гладкофарбованою. 2) Штапель – шовкова тканина, яка характеризується м'якістю та гладкістю полотна. Перевагою є повітропроникність, гіпоалергенність,


Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>відчуття прохолоди. Штапель виготовлюється у поєднанні шовкової тканини з бавовняною та додаванням віскозної пряжі з пропорцією 50 на 50.</p> <p>3) Ляна тканина – натуральна тканина, яка виготовлюється із лляної пряжі та має характерне переплетення – полотняне.</p> <p>4) Атлас – шовкова тканина, яка має характерний блиск. Атлас виготовлюється від поєднання натурального шовку з синтетичними (нейлон, поліефір) та штучними (ацетату, віскози) волокнами.</p> <p>5) Креп-сатин – це шовкова тканина, яка має блискуче полотно із дрібним переплетенням. Креп-сатин є схожою на атлас завдяки тому, що лицьова частина – гладка із блиском, а виворіт матовий та зернистий (рис. 1.7).</p> <div data-bbox="766 974 1332 1366" style="text-align: center;"> </div> <p>Рисунок 1.7 – Види тканин для виготовлення поясного одягу літнього сезону</p> <p>У процесі виготовлення демісезонних жіночих штанів, чи спідниць, варто обирати тканину таку, що буде щільною із збереженням тепла. Для виготовлення поясного одягу демісезонного періоду, слід віддати перевагу вовняним, напіввовняним тканинам та трикотажним полотнам:</p> <p>1) Креп – тканина, яка виготовлюється завдяки ниткам крепового переплетення. Метод крученого переплетення надає високий рівень пружності та візуальний тіньовий ефект на тканині.</p> <p>2) Джинс – тканина зі змішаної (вовняно-лавсанова, вовняно-капронова) та додаванням</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>бавовняної пряжі, яка виробляється саржевим переплетенням.</p> <p>3) Габардин – чистововняна та напіввовняна тканина, яка є гладкофарбованою та щільною. Габардин має характерне діагональне переплетення в рубчик під кутом 75 градусі.</p> <p>4) Твид – вовняна щільна тканина, яка є м'якою на дотик завдяки наявному ворсу. Твид виготовлюється з меланжевої пряжі саржевим переплетенням.</p> <p>5) Трикотаж – трикотажне полотно, яке має щільну фактуру, піддається розтягуванню та високий рівень теплозахисних властивостей. (рис. 1.8).</p> <div data-bbox="810 882 1262 1189" data-label="Image"> </div> <p>Рисунок 1.6 – Види тканин для виготовлення демісезонних поясних виробів</p> <p>Окрім, визначення основної тканини, потрібно також підібрати додаткові текстильні матеріали, а саме: прокладочні, підкладочні, матеріали для ниткового з'єднання та фурнітура. У процесі пошиття штанів, чи спідниці потрібно використати низку прокладочних матеріалів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - неткані матеріали (флізелін) з клейовим покриттям; - термоклейові пружні матеріали; - клейова павутинка; <p>Підкладочні матеріали поділяють на саржові та шовкові. Важливим елементом для якісного пошиття виробу виступають матеріали з'єднання (нитки). Нитки повинні відповідати кольоровій гаммі підбраній основній тканині та бути якісними для того, щоб у процесі пошиття нитка не рвалась та не відрізнялась кольором у процесі з'єднання деталей</p>


Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Нитки бувають бавовняні, шовкові, синтетичні, армовані, клейові.</p> <p>Для пошиття поясного виробу передбачається відповідна фурнітура, а саме: гудзики; застібка тасьма «блискавка», потайна тасьма «блискавка»; гачки та петлі; кнопки.</p> <p>Фурнітура повинна відповідати, як і кольоровій гаммі виробу для естетичного вигляду, так і з врахуванням місця положення на виробу, що зазначається у процесі виконання ескізу, який в подальшому буде розроблятися під час художнього проектування моделі.</p> <div data-bbox="708 831 1374 1095" style="border: 1px solid orange; padding: 5px;"> <p> Цікавий факт: Процес виготовлення натурального шовку є захопливим, але і потребує достатньої кількості часу та значних витрат. Шовк виробляється з ниток комах – тутовий шовкопряд. Тутовий шовкопряд утворює шовку нитку у процесі обмотки власного кокона, довжина нитки складає близько 900 метрів. Для того, щоб виготовити 500 грам натурального шовку потрібно близько 3 тисяч коконів тутового шовкопряда, а для формування одного мотка шовкової нитки вагою у 250 грам потребується 12 годин роботи.</p> </div>
Д04	Процес художнього конструювання жіночих поясних виробів	<p>Художнє конструювання – це творчий комплексний процес поєднання художньо – естетичних та конструкторсько – технологічних завдань, які націлені на створення нових моделей виробу.</p> <p>Художнє проектування передбачає створення нових моделей виробу за допомогою певних етапів: від постановки завдання до розробки художнього ескізу, який буде представляти кінцевий вигляд одягу.</p> <p>Процес проектування одягу уособлює в собі творчу та практичну діяльність, що вимагає точності у відтворенні основних елементів бажаного виробу, який в подальшому буде виготовлюватись. Створюючи ідею, потрібно вміти відобразити її на папері, а саме вміти виконувати ескізне проектування. Вказане проектування є важливим етапом в створенні швейного виробу, так як до ескізу, як до пошуку композиційного рішення пред'являються певні вимоги: виразність, зрозумілість та читаність. Ескіз складається з різних графічних прийомів зображення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ескіз-пошук: начерк проектної ідеї;













Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>- ескіз-подача: використання його в друкованій графіці;</p> <p>- технічний ескіз: детальне та ясне зображення без спотворення пропорційних співвідношень моделі і фігури людини, виконане досить простими графічними засобами.</p> <p>Існує багато засобів за допомогою яких виконується ескізу на папері: олівці, гелеві ручки, акварель, гуаш, колаж, змішані техніки. Ескізи можна виконувати на білому, кольоровому та фактурному картоні. Для вдосконалення ескізу необхідно експериментувати з різними техніками малювання.</p> <p>Для виконання художнього проектування жіночих поясних виробів, потрібно обрати засоби виконання та узгодити деталі, які будуть наявними на кінцевому етапі, наприклад: ступінь прилягання, розміщення оздоблювальних строчок, вид поясу та застібки тощо. Вказані деталі повинні чітко відображатись на намальованому ескізі для подальшого створення креслення конструкції. Приклад виконання ескізу поясних виробів подається на рисунку 2.1. та рисунку 2.2.</p> <div data-bbox="837 1227 1209 1482" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="762 1534 1417 1617">Рисунок 2.1 – Приклад виконання ескізу жіночої прямої спідниці</p> <div data-bbox="933 1653 1152 1921" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="762 1926 1417 2009">Рисунок 2.2 – Приклад виконання ескізу жіночих штанів</p>

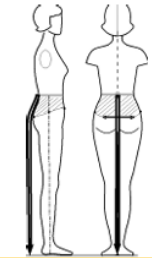
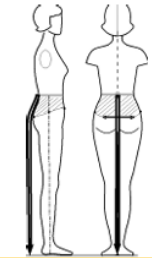
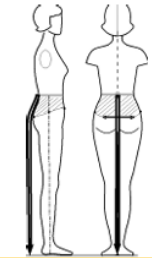
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Головним завданням художнього проектування є створення естетично – досконалого виробу, який в подальшому буде виготовлюватись для експлуатації. Художня досконалість виробу визначається формою виробу, кольором, видом оздоблення, гармонійним поєднанням при створенні колекції тощо.</p>
ДО5	Побудова креслення поясних виробів	<p>Здійснення конструювання виробу вимагає дотримання особливостей фігури, пропорцій тіла, правильного зняття мірок, та точного обрахування розрахунків у побудові.</p> <p>Конструкції жіночих поясних виробів складаються із трьох частин: заднього, переднього полотнища та пояса. Конструктивними лініями, які постають елементами прямої спідниці є лінія бічного шва та талієві виточки.</p> <div data-bbox="715 931 1406 1368" style="border: 1px solid orange; padding: 5px;"> <p> Цікавий факт: Проектування одягу вимагає знання у анатомічних особливостях тіла людини та характеристику зовнішніх форм для побудови якісної конструкції виробу. Процес проектування потребує розуміння у морфологічних ознаках тіла, а саме: загальні розміри (зріст, вага та обхват грудей), пропорції, поставу та будову тіла.</p> <p>Спираючись на класифікацію В.В Бунака виділяється 3 типи пропорцій тіла, а саме: <u>доліхоморфний</u> (довгі кінцівки та вузький тулуб), <u>мезоморфний</u> (середній тип поміж 1 та 3), <u>брахіморфний</u> (короткі кінцівки та довгий широкий тулубом).</p> <p>Кожна побудова креслення вимагає врахування вказаних ознак для того, щоб правильно виконати побудову із врахування особливостей та зберегти пропорційність виробу на тілі.</p> </div> <p>Для побудови конструкції жіночої прямої спідниці, потрібно дотримуватись певних вимог, які повинні проектуватись на основі базисної сітки. Під поняттям «базисна сітка» розуміють допоміжні лінії, а саме вертикальні та горизонтальні, які в подальшому формують основу для побудови креслення конструкції виробу. У кресленні лінії талії, стегон та низу повинні будуватись горизонтально до базисної сітки. Конструкція прямої спідниці передбачає проведення вертикальних ліній від точки середини задньої частини, від лінії бічного шва та від рівня виступаючої точки стегон. Варто врахувати, що на кресленні талієві виточки на передньому полотнищі повинні бути коротші, ніж на задньому та бути продовженні до точок сидниць.</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3																					
		<p>Для побудови креслення прямої спідниці, слід визначити вихідні дані, а саме розмірні ознаки та відповідні прибавки до фігури на яку створюватиметься виріб. Виділяються такі розмірні ознаки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • напівобхват талії (Ст); • напівобхват стегон (Сб) • довжина від лінії талії до підлоги спереду (Дсп) • довжина від лінії талії до підлоги збоку (Дзб) • довжина від лінії талії до підлоги ззаду (Дзп) <p>Зняття мірок потребує певних знань та точність у вимірах. Для зняття розмірних ознак потрібно мати сантиметрову стрічку, якою буде проводиться вимірювання та зошит із ручкою для запису даних. Правила процесу зняття мірок подано у таблиці 2.1.</p> <p>Таблиця 2.1 – Правила зняття мірок для побудови поясного виробу.</p> <table border="1" data-bbox="826 1070 1251 1397"> <thead> <tr> <th data-bbox="826 1070 911 1115">Назва</th> <th data-bbox="911 1070 1107 1115">Зображення процесу вимірювання</th> <th data-bbox="1107 1070 1251 1115">Правила вимірювання</th> </tr> <tr> <th data-bbox="826 1115 911 1126">1</th> <th data-bbox="911 1115 1107 1126">2</th> <th data-bbox="1107 1115 1251 1126">3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="826 1126 911 1397">Обхват талії (Ст)</td> <td data-bbox="911 1126 1107 1397"></td> <td data-bbox="1107 1126 1251 1397">Сантиметрова стрічка повинна проходити навколо лінії талії горизонтально та замикається з правого боку</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="852 1397 1011 1413">Продовження таблиці 2.1</p> <table border="1" data-bbox="807 1413 1230 2013"> <thead> <tr> <th data-bbox="807 1413 893 1435">1</th> <th data-bbox="893 1413 1086 1435">2</th> <th data-bbox="1086 1413 1230 1435">3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="807 1435 893 1632">Обхват стегон (Сб)</td> <td data-bbox="893 1435 1086 1632"></td> <td data-bbox="1086 1435 1230 1632">Сантиметрова стрічка проходить навколо лінії стегон через виступаючу точку сідниць ззаду та виступ живота спереду горизонтально, стрічка замикається з правого боку</td> </tr> <tr> <td data-bbox="807 1632 893 1816">Довжина від лінії талії до підлоги спереду (Дсп)</td> <td data-bbox="893 1632 1086 1816"></td> <td data-bbox="1086 1632 1230 1816">Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії спереду та проходить вертикально до підлоги.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="807 1816 893 2013">Довжина від лінії талії до підлоги збоку (Дзб)</td> <td data-bbox="893 1816 1086 2013"></td> <td data-bbox="1086 1816 1230 2013">Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії збоку та проходить вертикально до підлоги по бічній частині стегон.</td> </tr> </tbody> </table>	Назва	Зображення процесу вимірювання	Правила вимірювання	1	2	3	Обхват талії (Ст)		Сантиметрова стрічка повинна проходити навколо лінії талії горизонтально та замикається з правого боку	1	2	3	Обхват стегон (Сб)		Сантиметрова стрічка проходить навколо лінії стегон через виступаючу точку сідниць ззаду та виступ живота спереду горизонтально, стрічка замикається з правого боку	Довжина від лінії талії до підлоги спереду (Дсп)		Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії спереду та проходить вертикально до підлоги.	Довжина від лінії талії до підлоги збоку (Дзб)		Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії збоку та проходить вертикально до підлоги по бічній частині стегон.
Назва	Зображення процесу вимірювання	Правила вимірювання																					
1	2	3																					
Обхват талії (Ст)		Сантиметрова стрічка повинна проходити навколо лінії талії горизонтально та замикається з правого боку																					
1	2	3																					
Обхват стегон (Сб)		Сантиметрова стрічка проходить навколо лінії стегон через виступаючу точку сідниць ззаду та виступ живота спереду горизонтально, стрічка замикається з правого боку																					
Довжина від лінії талії до підлоги спереду (Дсп)		Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії спереду та проходить вертикально до підлоги.																					
Довжина від лінії талії до підлоги збоку (Дзб)		Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії збоку та проходить вертикально до підлоги по бічній частині стегон.																					

Продовження таблиці А.1

1	2	3																																																						
		<p style="text-align: center;">Кінець таблиці 2.1</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th data-bbox="794 344 906 362">1</th> <th data-bbox="906 344 1169 362">2</th> <th data-bbox="1169 344 1358 362">3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="794 362 906 633">Довжина від лінії талії до підлоги ззаду (Дзп)</td> <td data-bbox="906 362 1169 633">  </td> <td data-bbox="1169 362 1358 633">Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії ззаду від точки середини спини та проходить вертикально до підлоги.</td> </tr> </tbody> </table> <p>До отриманих знятих мірок передбачається прибавка (П), яка визначатиме міру прилягання виробу до тіла. Для побудови креслення визначають такі прибавки (см) :</p> <ul style="list-style-type: none"> - дуже щільне прилягання: $P_t = 0$, $P_c = 0 - 0,25$. - щільне прилягання: $P_t = 0 - 0,5$, $P_c = 0,5 - 1,0$. - середнє прилягання: $P_t = 0,5 - 1,0$, $P_c = 1,0 - 2,0$. - вільне прилягання: $P_t = 1,0$, $P_c = \text{від } 2$. <p>Давайте розкриємо особливості побудови конструкції жіночої прямої спідниці.</p> <p>Конструкція прямої спідниці складається із певних розрахункових формул за допомогою яких здійснюється побудова креслення на базисній сітці. Відповідно до послідовності обрахування відбувається процес креслення. Розрахункові формули та етапи побудови поданні у таблиці 2.2.</p> <p>Таблиця 2.2 – Розрахункові формули та послідовність побудови конструкції жіночої прямої спідниці.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th data-bbox="849 1512 879 1563">№ п/п</th> <th data-bbox="879 1512 1043 1563">Назва</th> <th data-bbox="1043 1512 1222 1563">Розрахункові формули</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="849 1563 879 1581">1</td> <td data-bbox="879 1563 1043 1581">2</td> <td data-bbox="1043 1563 1222 1581">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1581 879 1599">1</td> <td data-bbox="879 1581 1043 1599">Побудова лінії стегон</td> <td data-bbox="1043 1581 1222 1599">$TБ = 18-20$ (до низу)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1599 879 1617">2</td> <td data-bbox="879 1599 1043 1617">Побудова лінії талії</td> <td data-bbox="1043 1599 1222 1617">$TН = \text{Дспл} = 70$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1617 879 1635">3</td> <td data-bbox="879 1617 1043 1635">Ширина по лінії стегон</td> <td data-bbox="1043 1617 1222 1635">$ББ1 = Ст + ПСт = 50,0 + 2,0 = 52,0$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1635 879 1675">4</td> <td data-bbox="879 1635 1043 1675">Побудова бічного шва</td> <td data-bbox="1043 1635 1222 1675">$ББ2 = \frac{1}{2} ББ1 + 1,0 = \frac{1}{2} * 52,0 + 1,0 = 27,0$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1675 879 1715">5</td> <td data-bbox="879 1675 1043 1715">Побудова виточки на передньому полотнищі</td> <td data-bbox="1043 1675 1222 1715">$ББ3 = ББ2 * 0,4 = 27,0 * 0,4 = 10,8$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1715 879 1756">6</td> <td data-bbox="879 1715 1043 1756">Побудова виточки на задньому полотнищі</td> <td data-bbox="1043 1715 1222 1756">$Б1Б4 = Б1Б2 * 0,4 = 25,0 * 0,4 = 10,0$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1756 879 1796">7</td> <td data-bbox="879 1756 1043 1796">Розхил виточки на талії</td> <td data-bbox="1043 1756 1222 1796">$Eв - \text{сумарний розхил}$ $Eв = (Ст + ПСт) - (Ст + ПСт) = (50,0 + 2,0) - (37,0 + 1,0) = 14,0$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1796 879 1836">8</td> <td data-bbox="879 1796 1043 1836">Розхил виточки на передньому полотнищі</td> <td data-bbox="1043 1796 1222 1836">$T31T32 = 0,15 * Eв = 0,15 * 14,0 = 2,1$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1836 879 1877">9</td> <td data-bbox="879 1836 1043 1877">Розхил виточки на бічному шві</td> <td data-bbox="1043 1836 1222 1877">$T21T22 = 0,5 * Eв = 0,5 * 14,0 = 7,5$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1877 879 1917">10</td> <td data-bbox="879 1877 1043 1917">Розхил виточки на задньому полотнищі</td> <td data-bbox="1043 1877 1222 1917">$T41T42 = 0,35 * Eв = 0,35 * 14,0 = 4,9$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1917 879 1935">11</td> <td data-bbox="879 1917 1043 1935">Довжина передньої виточки</td> <td data-bbox="1043 1917 1222 1935">$T30 = 10,0 - 11,0$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1935 879 1953">12</td> <td data-bbox="879 1935 1043 1953">Довжина задньої виточки</td> <td data-bbox="1043 1935 1222 1953">$T401 = 15,0 - 16,0$</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1953 879 1993">13</td> <td data-bbox="879 1953 1043 1993">Деталізація лінії талії</td> <td data-bbox="1043 1953 1222 1993">$Дзп - Дзп : T21T23 = T22T24 = 99,2 - 98,0 = 1,2$ (до верху) $Дзп - Дсп : TТ0 = 98,0 - 97,5 = 0,5$.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="849 1993 879 2033">14</td> <td data-bbox="879 1993 1043 2033">Оформлення креслення конструкції</td> <td data-bbox="1043 1993 1222 2033">За допомогою лінійки-лекала навести основні лінії конструкції спідниці</td> </tr> </tbody> </table>	1	2	3	Довжина від лінії талії до підлоги ззаду (Дзп)		Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії ззаду від точки середини спини та проходить вертикально до підлоги.	№ п/п	Назва	Розрахункові формули	1	2	3	1	Побудова лінії стегон	$TБ = 18-20$ (до низу)	2	Побудова лінії талії	$TН = \text{Дспл} = 70$	3	Ширина по лінії стегон	$ББ1 = Ст + ПСт = 50,0 + 2,0 = 52,0$	4	Побудова бічного шва	$ББ2 = \frac{1}{2} ББ1 + 1,0 = \frac{1}{2} * 52,0 + 1,0 = 27,0$	5	Побудова виточки на передньому полотнищі	$ББ3 = ББ2 * 0,4 = 27,0 * 0,4 = 10,8$	6	Побудова виточки на задньому полотнищі	$Б1Б4 = Б1Б2 * 0,4 = 25,0 * 0,4 = 10,0$	7	Розхил виточки на талії	$Eв - \text{сумарний розхил}$ $Eв = (Ст + ПСт) - (Ст + ПСт) = (50,0 + 2,0) - (37,0 + 1,0) = 14,0$	8	Розхил виточки на передньому полотнищі	$T31T32 = 0,15 * Eв = 0,15 * 14,0 = 2,1$	9	Розхил виточки на бічному шві	$T21T22 = 0,5 * Eв = 0,5 * 14,0 = 7,5$	10	Розхил виточки на задньому полотнищі	$T41T42 = 0,35 * Eв = 0,35 * 14,0 = 4,9$	11	Довжина передньої виточки	$T30 = 10,0 - 11,0$	12	Довжина задньої виточки	$T401 = 15,0 - 16,0$	13	Деталізація лінії талії	$Дзп - Дзп : T21T23 = T22T24 = 99,2 - 98,0 = 1,2$ (до верху) $Дзп - Дсп : TТ0 = 98,0 - 97,5 = 0,5$.	14	Оформлення креслення конструкції	За допомогою лінійки-лекала навести основні лінії конструкції спідниці
1	2	3																																																						
Довжина від лінії талії до підлоги ззаду (Дзп)		Сантиметрова стрічка зафіксована на лінії талії ззаду від точки середини спини та проходить вертикально до підлоги.																																																						
№ п/п	Назва	Розрахункові формули																																																						
1	2	3																																																						
1	Побудова лінії стегон	$TБ = 18-20$ (до низу)																																																						
2	Побудова лінії талії	$TН = \text{Дспл} = 70$																																																						
3	Ширина по лінії стегон	$ББ1 = Ст + ПСт = 50,0 + 2,0 = 52,0$																																																						
4	Побудова бічного шва	$ББ2 = \frac{1}{2} ББ1 + 1,0 = \frac{1}{2} * 52,0 + 1,0 = 27,0$																																																						
5	Побудова виточки на передньому полотнищі	$ББ3 = ББ2 * 0,4 = 27,0 * 0,4 = 10,8$																																																						
6	Побудова виточки на задньому полотнищі	$Б1Б4 = Б1Б2 * 0,4 = 25,0 * 0,4 = 10,0$																																																						
7	Розхил виточки на талії	$Eв - \text{сумарний розхил}$ $Eв = (Ст + ПСт) - (Ст + ПСт) = (50,0 + 2,0) - (37,0 + 1,0) = 14,0$																																																						
8	Розхил виточки на передньому полотнищі	$T31T32 = 0,15 * Eв = 0,15 * 14,0 = 2,1$																																																						
9	Розхил виточки на бічному шві	$T21T22 = 0,5 * Eв = 0,5 * 14,0 = 7,5$																																																						
10	Розхил виточки на задньому полотнищі	$T41T42 = 0,35 * Eв = 0,35 * 14,0 = 4,9$																																																						
11	Довжина передньої виточки	$T30 = 10,0 - 11,0$																																																						
12	Довжина задньої виточки	$T401 = 15,0 - 16,0$																																																						
13	Деталізація лінії талії	$Дзп - Дзп : T21T23 = T22T24 = 99,2 - 98,0 = 1,2$ (до верху) $Дзп - Дсп : TТ0 = 98,0 - 97,5 = 0,5$.																																																						
14	Оформлення креслення конструкції	За допомогою лінійки-лекала навести основні лінії конструкції спідниці																																																						

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Відповідно до поданих розрахунків подається кінцевий вигляд побудови креслення спідниці (рис. 2.2).</p>
		<p>Рисунок 2.2 – Побудова креслення конструкції жіночої прямої спідниці</p>
		<p>Побудова жіночих штанів здійснюється за відповідними розрахунками, які подані в таблиці 2.3.</p>
		<p>Таблиця 2.3 – Розрахункові формули та послідовність побудови конструкції жіночих штанів</p>
№ п/п	Назва	Розрахункові формули
1	2	3
Передня половинка		
1	Положення лінії низу	$TН = Дд = 100,0 \text{ см}$
2	Висота сидіння	$Ссг + 2,0 = 1/2 \cdot 50,0 + 2,0 = 27,0 \text{ см}$
3	Положення лінії стегон	$ЯС = 1/3ЯТ = 1/3 \cdot 27,0 = 9,0 \text{ см}$
4	Ширина передньої половинки по лінії стегон	$ЯЯ1 = СС1 = ТТ1 = 1/2 (Ссг + Цсг) = 1/2 (50,0 + 1,0) = 25,5 \text{ см}$
5	Ширина кроку передньої половинки	$Я1Я2 = 0,1(Ссг + Цсг) = 0,1(50,0 + 1,0) = 5,1 \text{ см}$
6	Середина передньої половинки	$ЯЯ0 = Я0Я2 = 1/2 ЯЯ2 = 1/2 (25,5 + 5,1) = 15,3 \text{ см}$
7	Лінія коліна	$Я0К = 1/2 Я0Н0 - 3,0 = 31,0 \text{ см}$
Задня половинка		
8	Розширення по лінії стегон	$СС2 = 0,1(Ссг + Цсг) - 2,0 = 0,1(50,0 + 1,0) - 2,0 = 3,1 \text{ см}$
9	Ширина задньої половинки по лінії стегон	$С2С3 = 1/2(Ссг + Цсг) = 1/2(50,0 + 1,0) = 25,5 \text{ см}$
10	Баланс штанів	$С3С4 = 0,05(Вс + Ссг) - 0,5 = 0,05(27,0 + 50,0) - 0,5 = 3,35 \text{ см}$
11	Лінія сидіння задньої половинки	$Я1Я3 = 0,05 \cdot Ссг = 0,05 \cdot 50,0 = 2,5 \text{ см}$
12	Положення лінії галі	$С4Т3 = С1Т1 = 18,0 \text{ см}$
13	Ширина кроку задньої половинки	$Я3Я4 = 1/4 (Ссг + Цсг) - 1,5 = 1/4 (50,0 + 1,0) - 1,5 = 11,3 \text{ см}$ $Дзп - Дсп: ТТ0 = 98,0 - 97,5 = 0,5$

Продовження таблиці А.1

1	2	3
14	Ширина передньої половинки штанів по лінії талії	Відхилення зрізу банта від точки Т1 вліво або вправо виконуємо залежно від виступу живота. $T1 T1^* = 1,0 - 1,5 \text{ см}$ $T1 T2 = 1/2(Cт + Пт) + в + с$, де в – виточка, Рв = 2,5 – 3,0 см с – складка, Рс = 3,0-5,0 см $T1 T2 = 1/2 (36,0 + 1,0) + 2,5 = 21,5 \text{ см}$
15	Підйом бокового шва	$T2 T2^* = 1,0 - 1,5 \text{ см}$
16	Ширина штанів внизу	$H0 H1 = H0 H2 = 1/2 Шн = 1/2 22,0 = 11,0 \text{ см}$
17	Ширина штанів по лінії коліна	$K0 K1 = K0 K2 = 1/2 Шк = 1/2 24,0 = 12,0 \text{ см}$
18	Ширина задньої половинки штанів по лінії талії	$T3 T4 = 1/2(Cт + Пт) + в1$ де в1 – виточка, Рв = 3,0 см $T3 T4 = 1/2 (36,0 + 1,0) + 3,0 = 21 \text{ см}$ Лінія проектується на горизонтальну лінію, проведenu через точку Т. $T 4 T4 = 1,0 - 1,5 \text{ см}$
19	Задня виточка	Місце розташування виточки визначається посередині відрізка Т3Т4. Довжина задньої виточки залежить від висоти сідниць і дорівнює 10,0–12,0 см.
20	Оформляємо середній зріз(зріз сидіння)	З'єднуємо точки плавною лінією Т3, С4, Я5
21	Ширина штанів по лінії коліна та внизу	$K1 K3 = K2 K4 = 2,0 \text{ см}$ $H1 H3 = H2 H4 = 2,0 \text{ см}$

Вигляд готової конструкції жіночих штанів наведено на рисунку 2.3.

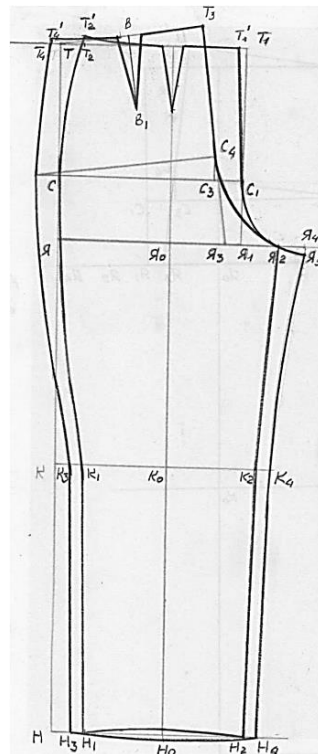
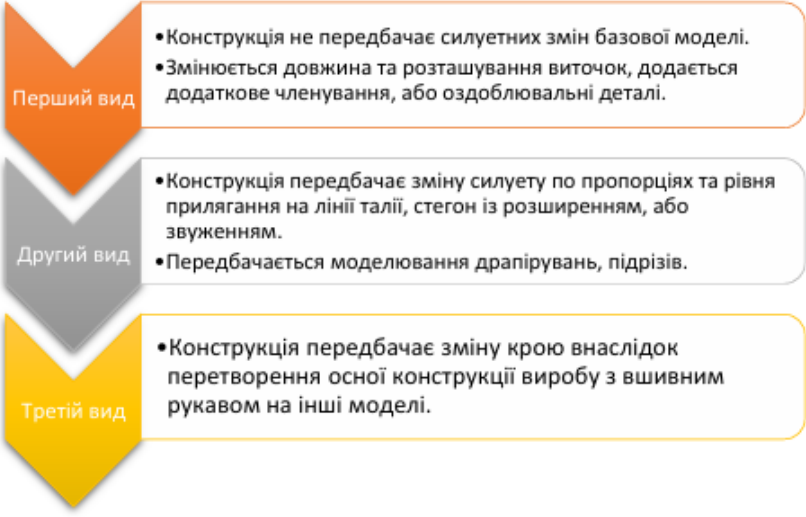


Рисунок 2.3 – Побудова креслення конструкції жіночих штанів

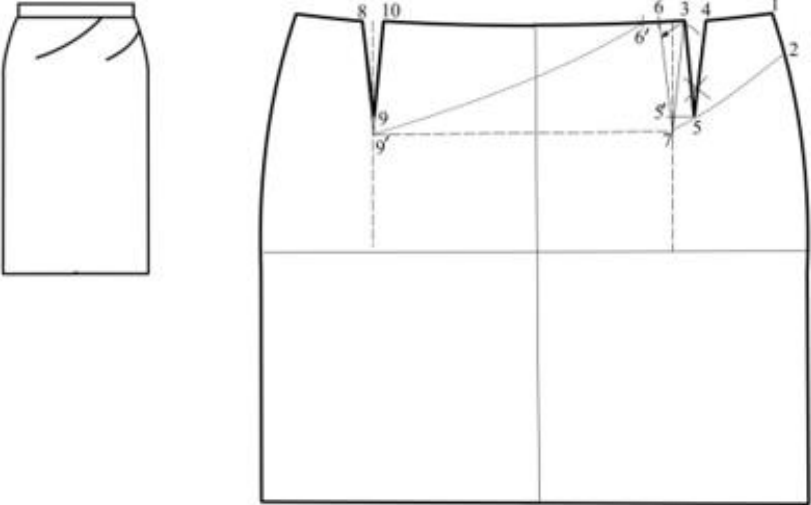
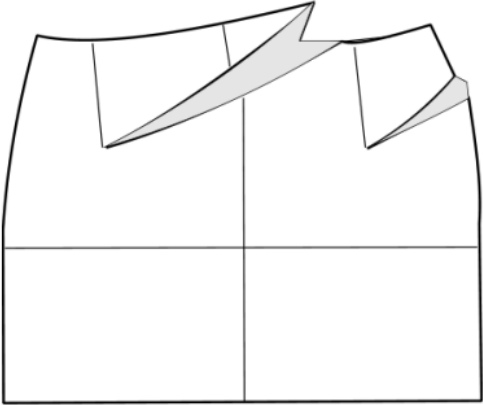
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Побудова конструкції вимагає точності та уважності, так як невірні виконання розрахунки, чи наявність похибок при оформленні в подальшому призведуть до проблем у процесі технологічного виготовлення виробу.</p>
ДО6	Моделювання жіночих поясних виробів за ескізом	<p>Процес моделювання конструкції виробу виступає одним із основних етапів проектування, яке має передбачатись під час розробки ескізу виробу та затверджуватись керівником, так як конструкторське моделювання вимагає певних професійних знань.</p> <p>Процес моделювання виробу, сприяє створенню нових моделей виробу без значної витрати часу та необхідних розрахункових формул. Конструктивне моделювання поділяється на три види:</p>  <ul style="list-style-type: none"> Перший вид <ul style="list-style-type: none"> • Конструкція не передбачає силуетних змін базової моделі. • Змінюється довжина та розташування виточок, додається додаткове членування, або оздоблювальні деталі. Другий вид <ul style="list-style-type: none"> • Конструкція передбачає зміну силуету по пропорціях та рівня прилягання на лінії талії, стегон із розширенням, або звуженням. • Передбачається моделювання драпірувань, підрізів. Третій вид <ul style="list-style-type: none"> • Конструкція передбачає зміну крою внаслідок перетворення осної конструкції виробу з вшивним рукавом на інші моделі. <p><i>Сучасне моделювання конструкцій виконується у поєднанні, як традиційних методів, так і за допомогою цифрових інструментів. Сучасні цифрові технології, сприяють демонстрації змодельованої конструкції на тілі людини із попереднім внесенням потрібних параметрів. Така функція дає зрозуміти, чи вірно здійснено побудову креслення та процес моделювання, чи ні. До вказаних цифрових інструментів прийнято вважати програму «CLO-3D», яка є поширеною у світі, але потребує значних професійних знань для її вивчення</i></p> <p>Найбільш поширеним процесом конструктивного моделювання поясних виробів передбачає зміну форми та положення виточок.</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p data-bbox="598 264 1469 472">Конструктивне моделювання здійснюється відповідно по затвердженому ескізу, який відповідає рівню підготовки учнів. Пропонується ознайомитись із моделюванням жіночої прямої спідниці, а саме моделювання виточок на дві частини (рис. 2.4).</p> <div data-bbox="772 517 1350 864" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="726 922 1455 1003" style="text-align: center;">Рисунок 2.4 – Моделювання виточок жіночої прямої спідниці</p> <p data-bbox="598 1055 1469 1305">Процес моделювання здійснюється із розподілом розхилу на дві виточки, довжина залишається без змін (відповідає довжині основної). На рисунку лінії 1-2 та 1-3 = 3,0 см, а лінії 2-3 = 6,0 см. В підсумку, виточки закривають та проводять оформлення лінії талії.</p> <p data-bbox="598 1312 1469 1861">Також, поширено у прямих спідницях процес моделювання діагональних виточок (рис. 2.5). Основними етапами вказаного моделювання є те, що робота виконується на розгорнутому передньому полотнищі на якому лінія 1-2 = 6,0 – 8,0, відповідно виточки 3,4 та 5 переносяться ліворуч. В наступному порядку лінія 5*-7 = 2,0 – 4,0 см, тим самим сприяючи з'єднанню точок 3-6-7. Відповідно від точки 2 проводиться лінія через 5 та 7 утворюючи лінію діагональної виточки, тому лінії 9- 9* = 5*-7. Далі з'єднуються точки 8-9*-10, де лінія 6-6* = 1,0 – 2,0 см та об'єднуються точки 9* і 6*, що утворює діагональну виточку.</p> <p data-bbox="598 1868 1469 2027">Кінцевим етапом виступає оформлення діагональних виточок за допомогою лінійки-лекала, ті самі виточки 9*- 6* та 7 – 2 розрізають, а виточки 8 - 9*- 10 та 6 -7 -3 закривають.</p>

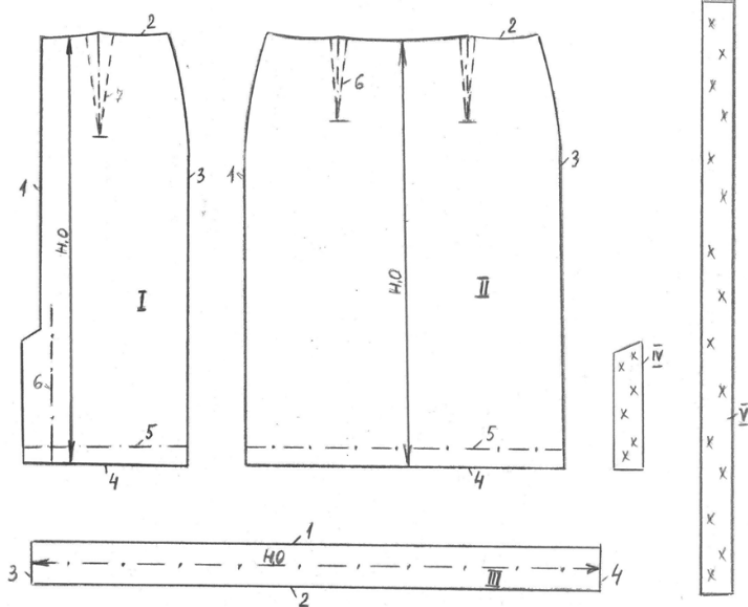
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		 <p data-bbox="624 887 1442 967">Рисунок 2.5 – Моделювання діагональних виточок жіночої прямої спідниці</p> <p data-bbox="598 1016 1469 1137">Вигляд конструкції прямої спідниці разом із змодельованими діагональними виточка показано на рисунку 2.6.</p>  <p data-bbox="598 1617 1469 1697">Рисунок 2.6 – Конструкція прямої спідниці разом з модельованими діагональними виточками</p> <p data-bbox="598 1747 1469 1868">У моделюванні штанів найчастіше змінюють форму верхньої частини штанів та форму і довжину бокових і крокових зрізів</p> <p data-bbox="598 1872 1469 1993">Найпоширеніший і найпростіший варіант моделювання штанів – це кокетка на задній половинці (ЗП).</p>

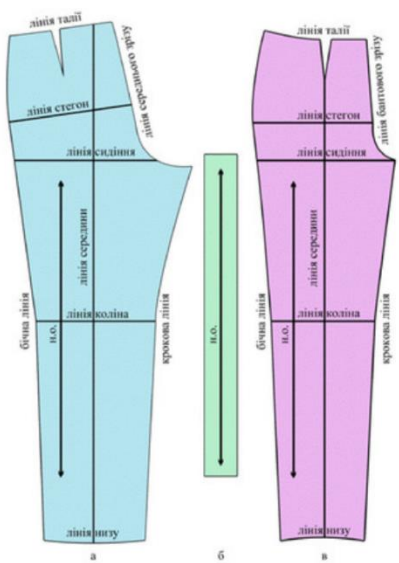
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Використовується при розкроюванні джинсів та інших видів штанів. Виділяти такі переваги використання кокеток в штанів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - по-перше, розкрій ЗП з кокеткою заощаджував кілька сантиметрів тканини, що в пошитті є - по-друге, наявність кокетки дозволяло уникнути витоків по талії. <p>Моделювання кокетки складається із таких етапів:</p> <p>1 На ЗП штанів нанести лінію кокетки згідно розробленому ескізу. Варто зазначити, що лінія кокетки повинна проходити через вершини виточок, або щоб розташовувалась на відстані не більше 1 см від них.</p> <p>2 Назначена лінія кокетки розрізається до кінця.</p> <p>3 Отриманні деталі кокетки з'єднуються за допомогою скочу (рис. 2.7).</p> <div data-bbox="890 1077 1190 1563" style="text-align: center;"> </div> <p>Рисунок 2.7 – Моделювання кокетки на жіночих штанах</p> <p>Моделювання кокетки є найлегшим способом зміни конструкції, але і в той же час виступає найбільш оптимальнішим, оскільки за допомогою кокетки можна досягнути бажаного прилягання лінії талії.</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
ДО7	Виготовлення лекал поясних виробів	<p>Виконавши процес конструювання та моделювання поясних виробів, наступним етапом виступає виготовлення лекал конструкції спідниці та штанів, які повинні розкрююватись.</p> <p>Деталі крою передбачають завершення етапу конструювання та моделювання із зазначеним по моделі положенням виточок, наявність шлиці, розпірки і тд. Схематичний вигляд деталей крою наведено на рис. 2.7</p>  <p>Рисунок 2.7 – Деталі крою жіночої прямої спідниці</p> <p>Кожна деталь крою має свою назву, кількість лекал та кількість деталей, а саме:</p> <p>Основні деталі:</p> <p>I – заднє полотнище спідниці – кількість лекал 1, кількість деталей 2;</p> <p>II – переднє полотнище спідниці – кількість лекал 1, кількість деталей 1;</p> <p>III – пояс – кількість лекал 1, кількість деталей 1.</p> <p>Допоміжні деталі:</p> <p>IV – клейова прокладка на шлицю;</p> <p>V – клейова прокладка поясу.</p> <p>Відповідно кожна деталь крою містить назву кожного зрізу:</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>I заднє полотнище: 1 – середній зріз задньої половинки спідниці; 2 – верхній зріз задньої половинки спідниці; 3 – бічний зріз задньої половинки спідниці; 4 – нижній зріз задньої половинки спідниці; 5 – лінія підгину низу; 6 – лінія згину шлиці; 7 – задня виточка.</p> <p>II переднє полотнище: 1, 3 – бічний зріз переднього полотнища спідниці; 2 – верхній зріз переднього полотнища спідниці; 4 – нижній зріз переднього полотнища; 5 – лінія підгину низу; 6 – передня виточка.</p> <p>III пояс: 1 – зовнішній зріз; 2 – внутрішній зріз; 3, 4 – зріз кінця поясу.</p> <p>Відповідно до поданих деталей крою спідниці, зазначаються деталі штанів, які складаються із передньої половинки, задньої половинки та поясу (рис. 2.8).</p> 
		<p>Рисунок 2.8 – Деталі крою жіночих штанів: а – передня половинка, б – задня половинка, в – пояс</p>


Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Згідно рисунку 2.8, передня та задня половинка штанів передбачає іменування зрізів, а саме: зріз талії, середній, бічний, кроковий, нижній.</p> <p>До комплекту лекал поясних виробів (спідниці, штани) передбачається відповідні деталі крою, але варто зазначити, що їх кількість залежить від фасону та спроектованій моделі. Наприклад: якщо у виробі наявні кишені, варто до комплекту лекал додати лекала крою, як для основної тканини та клейового матеріалу.</p>
ДО8	Процес розкроювання деталей виробів	<p>Процес розкроювання виступає заключним етапом перед початком пошиття швейного виробу, який передбачає підготовку тканини до настилення та викладання деталей крою. Для виконання розкрою деталей, слід підготувати робоче місце, а саме розкрійний стіл та інструменти, як: ножиці, булавки, змилки, крейда, маркери та сантиметрова стрічка (рис. 2.9).</p> <div data-bbox="764 1095 1331 1852" data-label="Image"> </div> <p>Рисунок 2.9 – Робоче місце та інструменти для розкрою деталей виробу</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p data-bbox="667 353 1406 696"><i>Для обведення лекал виробу використовуються спеціальні фломастери із чорнилом, що має здатність випаровуватись протягом 48 годин після нанесення на тканину, або після контакту із водою. Вказані фломастери почали застосовувати недавно, але здобувши певні скарги на рахунок того, що після процесу ВТО мітка не зникає навіть після полоскання виробу, було здійснено перегляд складу речовин особливого чорнила.</i></p> <p data-bbox="667 712 1406 860"><i>На сьогоднішній час, ринок швейних інструментів містить великий вибір зникаючих фломастерів із удосконаленою формулою чорнила, тим самим набираючи популярність у майстрів швейної галузі.</i></p> <p data-bbox="600 916 1469 1037">Підготовлену тканину потрібно настелити таким способом, який буде вмещувати відповідну кількість деталей для економії матеріалу.</p> <p data-bbox="715 1048 1262 1081">Виділять два способи настилання:</p> <p data-bbox="600 1093 1469 1167">1 «У згин» - тканина складена вдвоє, пружок до пружка.</p> <p data-bbox="600 1178 1469 1254">2 «У розгортку» - тканина розгорнута в ширину та може настилатись такими способами:</p> <ul data-bbox="715 1265 1469 1339" style="list-style-type: none"> - полотнища складені лицьовими боками; - полотнища настеленні лицьовим боком до стола. <p data-bbox="600 1395 1469 1765">Тканина повинна настилатись на відповідному столі для розкрою, де поверхня є рівною для того, щоб уникнути появу заломів на тканині. Виконавши настилання наступним етапом виступає розкладка деталей крою, а саме виготовлених лекал. До основних вимог розкладання лекал на тканині відносять дотримання напрямку нитки основи та взяти до уваги наявність візерунку, смужки, чи клітинки.</p> <p data-bbox="600 1776 1469 2022">Під час розкладання лекал спершу викладають основні деталі, як заднє та переднє полотнища, після чого у вільні місця додаються дрібні деталі, наприклад пояс. У тканинах в яких міститься смужка, чи клітинка, значну увагу потрібно приділити дотриманню малюнку на деталях, де з'єднуються</p>

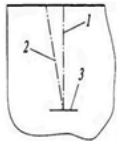
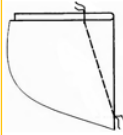


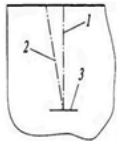
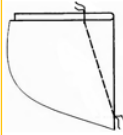


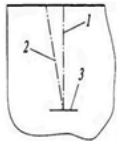
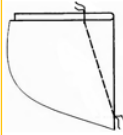


Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>бічні шви та середній шов, щоб у процесі пошиття всі лінії сходились.</p> <p>Викладенні лекала слід закріпити булавками до тканини, або притиснути спеціальними гирями для того, щоб краще обмалювати деталі змилком, крейдою, або маркером, який зникає у процесі волого-теплової обробки. За допомогою розкрійних ножиць вирізають усі деталі крою, після чого якщо по моделі передбачається пояс, шлиця, чи розпірка, деталі проклеюють відповідним матеріалом</p> <div data-bbox="632 748 1441 1151" style="border: 2px solid orange; padding: 10px;"> <p> Цікавий факт: Для обведення лекал виробу використовуються спеціальні фломастери із чорнилом, що має здатність випаровуватись протягом 48 годин після нанесення на тканину, або після контакту із водою. Вказані фломастери почали застосовувати недавно, але здобувши певні скарги на рахунок того, що після процесу ВТО мітка не зникає навіть після полоскання виробу, було здійснено перегляд складу речовин особливого чорнила. На сьогоднішній час, ринок швейних інструментів містить великий вибір зникаючих фломастерів із удосконаленою формулою чорнила, тим самим набираючи популярність у майстрів швейної галузі.</p> </div>
ДО9	Технологічна послідовність виготовлення жіночих поясних виробів	<p>Технологічна обробка виробу – це комплексний процес із певним порядком виконання технологічних операцій з виготовлення деталей, вузлів та монтажу швейного виробу.</p> <p>Процес технологічної обробки жіночого поясного одягу включає послідовність підготовчих, базових та оздоблювальних операції, які сприяють якісному виготовленню швейного виробу.</p> <div data-bbox="651 1615 1445 1845" style="border: 1px solid orange; border-radius: 15px; padding: 10px; background-color: #f9cb9c;"> <p><i>Монтаж виробу уособлює в собі процес повузлового зшивання та складання відповідних деталей у готовий швейний виріб. Монтаж передбачає з'єднання дрібних деталей та основних частин, обробку зрізів та кінцеве оздоблення виробу</i></p> </div> <p>Технологічний процес розпочинається із обробки виточок, рельєфів та кокеток; обробка кишень виробу; з'єднання середнього та бічних швів; пришивання поясу, або обробка верхнього зрізу виробу; вшивання застібки; обробка нижнього зрізу.</p>

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Виконавши операції на швейній машині по монтажу деталей виробу, наступним етапом є процес волого-теплого оброблення, під час якого формується посадка та чіткість у з'єднувальних швах. Завершальним етапом технологічної обробки виступає пришиття гудзиків, проріз петель та чистка виробу від ниток.</p> <p>Здійснення технологічної обробки жіночої спідниці та штанів вимагає чіткої послідовності під час виконання швейних операцій та ВТО виробу. Якісне пошиття одягу ґрунтується на узагальненні знань про способи обробки деталей виробу, особливостей, щодо роботи із обраними конструкційними матеріалами, правил поводження із обладнанням та дотриманні вимог інструктажу.</p>
ДО10	Різновиди виточок, рельєфів, кокеток та їх обробка	<p>Першочерговим етапом пошиття виробу виступає обробка виточок, які поділяються на види за певними ознаками:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 За розташуванням: талієві, вертикальні, горизонтальні, виточки на нижньому зрізі. 2 За формою, трикутні виточки, ромбоподібні виточки. 3 За способом обробки: розрізні, нерозрізні. <p>У процесі пошиття жіночих поясних виробів, виточки застосовуються для надання бажаної форми виробу. Спираючись на розроблений ескіз визначається глибина та ступень прилягання, які залежать від кількості виточок на полотнищах виробу. Переважно на спідницях та штанах використовують непрорізні виточки від лінії талії до сидниць на задньому полотнищі для того, щоб виріб прилягав до форм тіла, але і не був щільним.</p> <p>Процес пошиття поясного виробу розпочинається із перенесення місця розташування виточок на задньому та передньому полотнищах за допомогою лінійки, булавок та змилка, крейди, чи маркера. Виконавши перенесення, виточки зметуються по намічених лініях та зшиваються на швейній машині. У підсумку, з зшитих виточок видаляють нитки тимчасового з'єднання та запрасовують до центру полотнищ.</p>


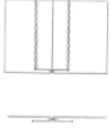
Продовження таблиці А.1

1	2	3																																					
		<p>Інструкційно-технологічна картка обробки виточок разом із схематичними зображеннями подаються у таблиці 3.1</p> <p>Таблиця 3.1 – Технологічна картка послідовності обробки виточок на жіночих поясах виробів.</p>																																					
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Назва обробки вузла</th> <th>Умови виконання</th> <th>Обладнання та інструменти</th> <th>Схематичне зображення</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Перенесення місця розташування виточок на передньому та задньому полотнищі виробу</td> <td>На виворітній стороні виробу переносяться лінії виточок, де лінія 1 – середина виточки, 2 – бічні сторони, 3 – кінець виточки.</td> <td>Лекало, крейда</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Зметування виточок на передньому та задньому полотнищах виробу</td> <td>По намічених лініях виточок, зметати їх тимчасовим нитковим з'єднанням</td> <td>Голка, нитка, ножиці</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Зшивання виточок</td> <td>На швейній машині прямим швом зшити виточки виробу</td> <td>Універсальна швейна машина</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Видалення ниток зметування на виточках</td> <td>Видалити нитки тимчасового з'єднання з виточок</td> <td>Ножиці</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Запрасувати виточки</td> <td>Припрасувати виточки з вивороту, після чого запрасувати їх до центру полотнищ.</td> <td>Праска</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Обладнання та інструменти	Схематичне зображення	1	2	3	4	5	1	Перенесення місця розташування виточок на передньому та задньому полотнищі виробу	На виворітній стороні виробу переносяться лінії виточок, де лінія 1 – середина виточки, 2 – бічні сторони, 3 – кінець виточки.	Лекало, крейда		2	Зметування виточок на передньому та задньому полотнищах виробу	По намічених лініях виточок, зметати їх тимчасовим нитковим з'єднанням	Голка, нитка, ножиці		3	Зшивання виточок	На швейній машині прямим швом зшити виточки виробу	Універсальна швейна машина		4	Видалення ниток зметування на виточках	Видалити нитки тимчасового з'єднання з виточок	Ножиці		5	Запрасувати виточки	Припрасувати виточки з вивороту, після чого запрасувати їх до центру полотнищ.	Праска	
№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Обладнання та інструменти	Схематичне зображення																																			
1	2	3	4	5																																			
1	Перенесення місця розташування виточок на передньому та задньому полотнищі виробу	На виворітній стороні виробу переносяться лінії виточок, де лінія 1 – середина виточки, 2 – бічні сторони, 3 – кінець виточки.	Лекало, крейда																																				
2	Зметування виточок на передньому та задньому полотнищах виробу	По намічених лініях виточок, зметати їх тимчасовим нитковим з'єднанням	Голка, нитка, ножиці																																				
3	Зшивання виточок	На швейній машині прямим швом зшити виточки виробу	Універсальна швейна машина																																				
4	Видалення ниток зметування на виточках	Видалити нитки тимчасового з'єднання з виточок	Ножиці																																				
5	Запрасувати виточки	Припрасувати виточки з вивороту, після чого запрасувати їх до центру полотнищ.	Праска																																				
		<p>Виконавши обробку виточок на передньому та задньому полотнищах поясного виробу, слід перевірити збереження довжини та симетричність на кожній виточці, так як не дотримання умов виконання, може в подальшому вплинути на зовнішній вигляд одягу.</p>																																					

Продовження таблиці А.1

1	2	3																				
		<p data-bbox="598 264 1468 387">Одним із видів конструктивно-декоративних елементів поясних виробів є рельєфи, які поділяються на: вертикальні, фігурні та з нахилом (рис. 3.1).</p> <div data-bbox="750 470 1308 772" style="text-align: center;">  <p data-bbox="774 739 1284 772"> вертикальні фігурні з нахилом </p> </div> <p data-bbox="694 779 1460 857">Рисунок 3.1 – Приклади використання рельєфів в жіночій прямій спідниці</p> <p data-bbox="598 907 1468 1283">За способом обробки рельєфи бувають зшивні, настрочні, накладні та з клапаном. Найбільш поширеним способом обробки виступають поясні вироби з зшивним рельєфом. Рельєфи допомагають створити бажаний силует виробу, звужуючи, чи розширюючи на потрібних ділянках, тим самим набуваючи чіткості одягу. Послідовність обробки зшивних рельєфів на прямій спідниці разом із схематичними зображеннями подаються у таблиці 3.2.</p> <p data-bbox="598 1290 1468 1368">Таблиця 3.2 – Технологічна послідовність обробки зшивних рельєфів в прямій спідниці</p> <table border="1" data-bbox="805 1406 1289 1966"> <thead> <tr> <th data-bbox="810 1413 842 1496">№ з/п</th> <th data-bbox="842 1413 959 1496">Назва обробки вузла</th> <th data-bbox="959 1413 1086 1496">Умови виконання</th> <th data-bbox="1086 1413 1177 1496">Обладнання та інструменти</th> <th data-bbox="1177 1413 1284 1496">Схематичне зображення</th> </tr> <tr> <th data-bbox="810 1496 842 1518">1</th> <th data-bbox="842 1496 959 1518">2</th> <th data-bbox="959 1496 1086 1518">3</th> <th data-bbox="1086 1496 1177 1518">4</th> <th data-bbox="1177 1496 1284 1518">5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="810 1518 842 1704">1</td> <td data-bbox="842 1518 959 1704">Обметування бічних зрізів рельєфів переднього полотнища</td> <td data-bbox="959 1518 1086 1704">З лицьової сторони обметати зрізи рельєфів передньому полотнищі</td> <td data-bbox="1086 1518 1177 1704">Краєобметувальна машина</td> <td data-bbox="1177 1518 1284 1704">  </td> </tr> <tr> <td data-bbox="810 1704 842 1966">2</td> <td data-bbox="842 1704 959 1966">Зметування рельєфів переднього полотнища</td> <td data-bbox="959 1704 1086 1966">Здійснити процес зметування рельєфів переднього полотнища шириною 9 мм, склавши рельєфи один до одного лицьовими сторонами</td> <td data-bbox="1086 1704 1177 1966">Голка, нитка, ножиці</td> <td data-bbox="1177 1704 1284 1966">  </td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Обладнання та інструменти	Схематичне зображення	1	2	3	4	5	1	Обметування бічних зрізів рельєфів переднього полотнища	З лицьової сторони обметати зрізи рельєфів передньому полотнищі	Краєобметувальна машина		2	Зметування рельєфів переднього полотнища	Здійснити процес зметування рельєфів переднього полотнища шириною 9 мм, склавши рельєфи один до одного лицьовими сторонами	Голка, нитка, ножиці	
№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Обладнання та інструменти	Схематичне зображення																		
1	2	3	4	5																		
1	Обметування бічних зрізів рельєфів переднього полотнища	З лицьової сторони обметати зрізи рельєфів передньому полотнищі	Краєобметувальна машина																			
2	Зметування рельєфів переднього полотнища	Здійснити процес зметування рельєфів переднього полотнища шириною 9 мм, склавши рельєфи один до одного лицьовими сторонами	Голка, нитка, ножиці																			

Продовження таблиці А.1

1	2	3			
1	2	3	4	5	
3	Зшивання рельєфів переднього полотнища спідниці	Здійснити процес зшивання рельєфів шириною 10 мм із закріпкою на початку та кінці.	Універсальна швейна машина		
4	Видалення ниток зметування на рельєфах	Видалити нитки тимчасового з'єднання з рельєфів	Ножиці		
5	Розпрасування рельєфів спідниці	Спершу припрасувати рельєфи з вивороту, після чого розпрасувати їх на спеціальній колодці	Праска		

Виконавши процес обробки рельєфів, слід перевірити якість прокладених швів та їх симетричність з лицьової сторони для забезпечення естетичного вигляду прямої спідниці.

Кокетки виступають одним із конструктивно-декоративних елементів. Кокетки розрізняють за формою: прямі, заокруглені та фігурні. За способом з'єднання з основною деталлю: пришивні й відлітні. Використання кокетки в швейних виробах покращує посадку та дозволяє зменшити натяг у верхній частині. Вигляд кокетки у жіночому поясному виробі наведено на рисунку 3.2.





Рисунок 3.2 – Приклад використання кокетки у жіночому поясному виробі

Давайте ознайомимось із прийомами з'єднання прямих кокеток із основними деталями.

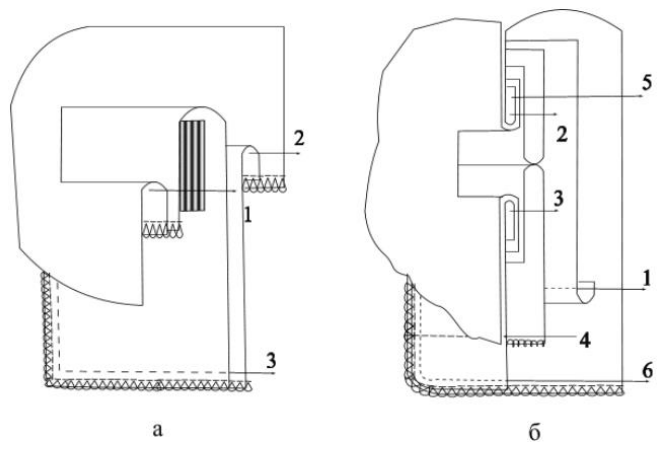
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>При з'єднанні прямих кокеток з основними деталями, кокетку укладають на основну деталь, суміщають їх зрізи і пришивають зшивним швом шириною 7... 15 мм. Припуски шва зшивання запрасовують у бік кокетки. У виробках з товстих матеріалів припуски шва зшивання можуть розпрасовуватися.</p> <p>При з'єднанні кокетки з основною деталлю настрочним швом після прокладення строчки обметують припуски на шви, запрасовують їх на одну сторону відповідно до моделі, а потім прокладають другу строчку з лицьового боку деталі.</p> <p>При з'єднанні накладним швом зріз кокетки перегинають по лінії розмітки, припрасовують, накладають на основну деталь по лінії розмітки і настрочують. Ширина шва і число строчок настрочування визначаються моделлю. Зріз основної деталі повинен бути задалегідь обметаний.</p>
ДО11	Класифікація кишень та їх обробка в поясних виробках	<p>Кишені спідниць поділяються на прорізні, накладні та в швах. Найбільше поширені прорізні в рамку, з листочкою та накладні з верхнім входом (рис. 3.3).</p>  <p>Рисунок 3.3 – Приклад використання кишень у поясних виробках</p> <p>Розглянемо методи обробки прорізної кишені.</p> <p>Особливість обробки кишень полягає в тому, що прорізні кишені обробляються, як правило, без поздовжника (поздовжник – деталь кишені, яка захищає вхід кишені від розтягування), а функції поздовжника виконує підкладка кишені (рис. 3.5, а). Виняток становлять тканини розріджених структур,</p>

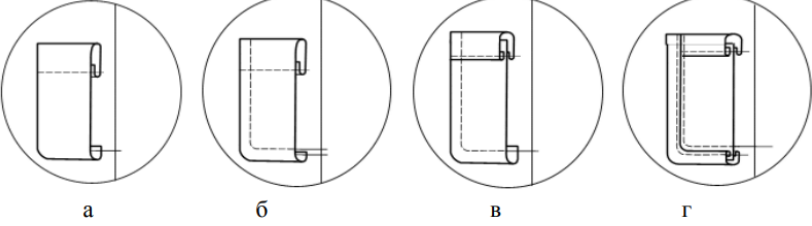

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>для яких доцільно використовувати клейовий поздовжник. Тому на схемі цей етап виділено пунктирною лінією.</p> <p>Схему її обробки наведено на рисунку 3.4.</p>  <p>Рисунок 3.4 – Послідовність обробки прорізних кишень</p> <p>Для підкладки кишені можна використовувати основну тканину або підкладкову. Підкладка може бути як окремим елементом кишені, так і суцільнокроєним з обшивками та листочками (рис. 3.5, а). У спідницях з цупкої тканини типу вельветкорд, вельвет-рубчик та ін. підкладку викроюють з підкладкової тканини, а підзор – із основної тканини. Нижні зрізи підзору і нижньої обшивки з'єднують з підкладкою настрочуванням підгорнутого або обметаного зрізу (рис. 3.5, б, строчки 1, 4).</p> <p>При обробці прорізних кишень з листочкою прокладку в листочки або кромку в їхні верхні зрізи прокладають згідно з моделлю, залежно від структури та товщини тканини, а також від розташування ниток основи в викроєних деталях (рис. 5.13, а). Усі відкриті зрізи деталей прорізних кишень та кишень в швах обметуються. Найбільший ефект досягається при використанні двоголкових машин для обробки розрізу кишені і зшивально-обметувальних машин при обробці підкладки.</p>

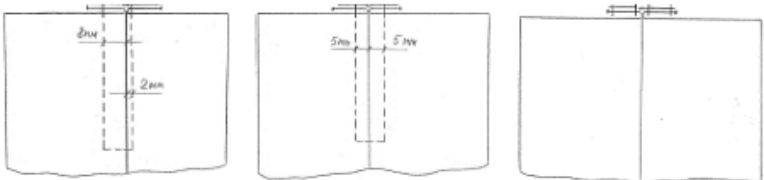
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		 <p data-bbox="715 806 1401 896">Рисунок 3.5 – Схема обробки прорізних кишень: а – у «рамку» б – з листочкою</p> <p data-bbox="598 936 1468 1108">Обробка накладних кишень становиться із заготовки деталі накладної кишені і з'єднання її з виробом. Послідовність обробки накладної кишені наведено на рисунку 3.6.</p> <pre data-bbox="635 1176 1444 1556"> graph LR A[Розмітка місця розташування кишені] --> B[Обробка верхнього зрізу кишені] B --> C[Обробка бокових та нижніх зрізів] C --> D[З'єднання деталей кишені з основним виробом] D --> E[ВТО] F[Виготовлення оздоблювальних елементів] -.-> A </pre> <p data-bbox="778 1608 1380 1691">Рисунок 3.6 – Послідовність обробки накладних кишень</p> <p data-bbox="598 1736 1468 1993">Накладні кишені можуть з'єднуватися з виробом зшивним, настрочним або накладним швами. Найбільш поширеним і менш трудомістким є з'єднання кишені накладним швом. Варіанти з'єднання накладних кишень з виробом зображено на рис. 3.7.</p>


Продовження таблиці А.1

1	2	3
		 <p data-bbox="692 577 1437 698">Рисунок 3.6 – Варіанти з'єднання накладних кишень з виробом: а – зшивним швом; б – настрочним швом; в, г – накладним швом.</p> <p data-bbox="600 752 1469 999">Існує багато варіантів обробки верхнього краю накладної кишені, а саме листочкою, окантовкою, бейкою (обшивка, настрочена на лицьовий бік основної деталі кишені), обшивкою. Бейки та обшивки можуть бути суцільнокроєними з основною деталлю кишені або відрізними.</p> <p data-bbox="600 1010 1469 1339">Отже, кишені є важливим елементом поясних виробів, оскільки виконують практичну та декоративну функції. Існують різні види кишень, які відрізняються формою, розташуванням і способом обробки. Правильний вибір виду кишені та дотримання технології її обробки забезпечують охайний зовнішній вигляд і зручність виробу в користуванні.</p>
ДО12	Технологічна обробка застібки в поясних виробих	<p data-bbox="600 1395 1469 1641">У жіночих поясних виробих розміщення застібки передбачається у середньому шві заднього, або переднього полотнища та у бічному шві. Обробка застібки здійснюється за допомогою гудзиків, тасьмою «блискавка» із додавання гачків, петель тощо (рис. 3.3).</p>  <p data-bbox="730 1966 1430 2038">Рисунок 3.3 – Приклади застібок в поясних виробих</p>


Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Найчастіше в поясних виробах використовується застібка тасьма «блискавка» двох видів: звичайна та потайна.</p> <p>Перед пришиванням звичайної тасьми «блискавка», місце розташування застібки, а саме бічний, або середній шов, слід обметати, зшити та розпрасувати. Наступним етапом виступає пришиття тасьми «блискавки» так, щоб зубців застібки не було видно з лицьового боку виробу та верхній край тасьми потрапляв у верхній зріз, а саме у пояс.</p> <p>У потайній тасьмі «блискавка», зрізи, де знаходитиметься застібка заздалегідь не зшивають, а спочатку пришивають потайну тасьму, після чого і зшиваються зрізи. Особливість обробки потайної тасьми «блискавки» полягає у тому, що саму тасьму можна не обметувати, а одразу пришити.</p> <p>Візуальний вигляд пришитої застібки тасьмою «блискавка» також залежить від першочергового виконаного ескізу, так як розрізняють 3 способи обробки застібки (рис. 3.3).</p>  <p>Рисунок 3.3 – Схематичне зображення видів обробки тасьми «блискавка»</p> <p>Наведемо процес обробки застібки тасьма «блискавка» в жіночих поясних виробах (спідниці та штани), яка розміщується в бічному шві:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Приметати одну сторону тасьми «блискавки» до правої сторони переднього полотнища, щоб зубчики були спрямовані до іншого боку зрізу. 2 Приметати другу сторону тасьми «блискавки» до лівої сторони заднього полотнища, щоб зубчики застібки розміщувались один перед одним. 3 Пришити тасьму «блискавку» в бічний шов виробу. 4 Видалити нитки тимчасового з'єднання за допомогою ножиць.

Продовження таблиці А,1

1	2	3
		<p>5 Прокласти оздоблювальну строчку шириною 8 мм на передньому полотнищі та 2 мм на задньому від входу застібки.</p> <p>6 Припрасувати готову застібку в бічному шві виробу.</p> <div data-bbox="660 501 1441 1077" style="border: 2px solid orange; padding: 10px;"> <p> Цікавий факт: Походження слова застібки тасьма «блискавка» пішло від англійців, які придумали назву «зіпер» через звук механізму застібки «вжик», або «з-і-і-п». Автором назви вважають англійського письменника Гілберта Франкау.</p> <p>Над створенням застібки працювало троє майстрів, які протягом декількох років удосконалювали цей механізм. Розпочинав процес створення винахідник швейної машини Еліас Хоув, який у 1851 році винайшов застібку під назвою «безперервна», проте вказана новинка протягом наступних 30 років не отримала значної уваги від людей. Після невдалого старту американський інженер-механік Уїткомб Дžadсон спромігся здобути патент на застібку блискавку.</p> <p>Уїткомб в 1893 році здобув визнання винаходу завдяки своєму другові, який у наслідок пожежі пошкодив спину після чого йому було важко зашнурувувати взуття. Таким чином Уїткомб порекомендував удосконалити взуття власним винаходом, який став початком змін у житті людей.</p> </div>
ДО13	Підготовка та проведення примірки	<p>Проведення першої примірки є обов'язковим етапом виготовлення поясного виробу, оскільки завдяки їй можна підкоригувати посадку по фігурі та усунути наявні дефекти виробу. Для проведення примірки, слід підготувати виріб, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перевірити деталі крою, - зафастригувати виточки, рельєфи, кокетку тощо; - зафастригувати бічні зрізи та заметати бічні шви; - зафастригувати низ вироб, окрім спідниць, які сильно розширені донизу (перед приміркою такі спідниці мають бути витримані в підвішеному стані 2-3 дні); - до верхнього зрізу прифастригувати корсажну тасьму або пояс; може бути приметана тасьма «блискавка»; - виконати ВТО виробу, чистку, перевірити якість виконаних операцій. <p>При проведенні примірки спідниці, слід вдягнути виріб на, сколотити корсажну тасьму (пояс) по лінії талії, сколотити (або застібнути) застібку, уточнити баланс виробу шляхом переколювання бічних швів (у випадку порушення їх балансу).</p>



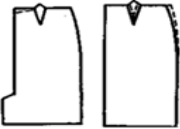
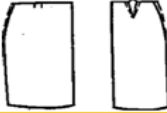
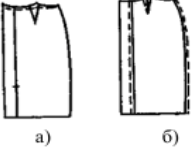


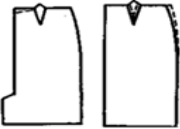
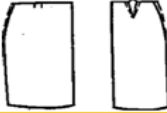
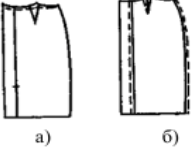


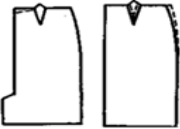
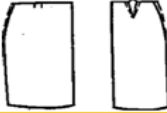
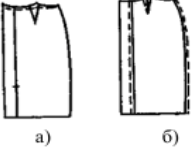
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Під час проведення примірки, необхідно врахувати наявні дефекти виробу та здійснити їх усунення. Дефекти розмежовують на «текстильні пороки» та «дефекти конструкції». Текстильні пороки визначають місцеві дефекти на тканині, наприклад: просвіти, смугастість, різниця у відтінках тощо. Перевірка наявних текстильних дефектів відбувається на етапі конструювання під час декатирування та настилання тканини.</p> <p>Утворення дефектів може спричинитись в наслідок невірного виконання процесу ВТО, недотримання технологічних умов виготовлення та неохайного ставлення до виробу у процесі пошиття спричинивши затягування нитки, утворення плям, чи розрізів.</p> <div data-bbox="619 954 1453 1594" style="border: 2px solid orange; padding: 10px;"> <p> Цікавий факт: Розглядаючи класифікацію дефектів, варто виділити наявність груп, які розподіляють дефекти по їх мірі не придатності виробу до експлуатації. У швейні галузі виділяють такі групи:</p> <p>1 Придатні – наявність дефектів, які припадають під умови стандартів та технічних умов. В більшості випадків їх можна легко виправити та в подальшому уникнути;</p> <p>2 Умовно придатні – розміщення незначних відхилень від норм, які ніяк не впливають на умови експлуатації та функціональність виробу;</p> <p>3 Виправний блок – наявність декількох дефектів, які виправляються різними методами усунення, після чого вирішується, чи виріб може далі використовуватись за призначенням;</p> <p>4 Брак виробу – містить дефекти, які неможливо виправити через деформацію конструкції, або недоліків у тканині.</p> <p>Застосування вказаних груп у швейній діяльності є необхідною ланкою для удосконалення професійних компетентностей та виробничої майстерності.</p> </div> <p>Найбільш поширеними дефектами у поясних виробках, а саме у жіночій прямій спідниці виступають (рис. 3.5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) прилягання спідниці до ніг спереду, внаслідок недостатнього прогину на верхньому зрізу переднього полотнища; 2) прилягання спідниці до ніг ззаду, внаслідок недостатнього прогину верхнього зрізу на задньому полотнищі;





Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>3) утворення поперечних заломів у ділянці поясу на задньому полотнищі спідниці, внаслідок не відповідності розхилу виточок по фігурі;</p> <p>4) утворення слабину у бічному шві в ділянці стегон, через збільшення розхилу бічних виточок;</p> <p>5) розходження складки, або розрізу на задньому полотнищі спідниці, внаслідок недостатнього прогину верхнього зрізу виробу, або спідниця є вузькою по лінії стегон.</p> <div data-bbox="826 689 1257 1012" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Рисунок 3.5 – Приклади дефектів на жіночій прямій спідниці</p> <p>Розглядаючи дефекти, які виникають у жіночих штанах, варто виділити найбільш поширені, а саме:</p> <p>1 Зміщення переднього згину штанів у бік бічного шва, внаслідок порушення балансу, яке виникає при видовженні верхньої частини крокових зрізів передньої половинки штанів відносно верхньої частини бічних зрізів.</p> <p>2 Горизонтальні складки під середнім швом штанів спереду виникають через: недостатню ширину кроку передньої половинки штанів, недостатню випуклість бічного контуру деталі.</p> <p>3 Вертикальна вільна складка біля бічного шва задньої половинки штанів, внаслідок помилок у визначенні положення вершин середнього та бічного зрізів деталі та кривизни бічного зрізу задньої половинки штанів.</p> <p>4 Складки під застібкою в нижній частині середнього шва штанів виникають, якщо точки зменшення ширини задньої та передньої половинок штанів збігаються з верхньою точкою крокового зрізу.</p>

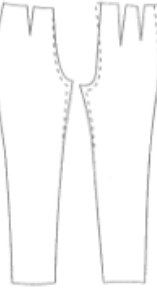


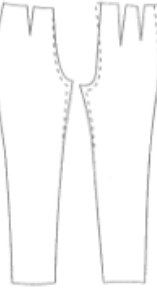

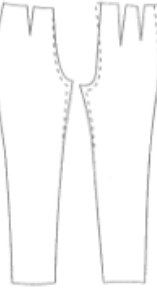

Продовження таблиці А.1

1	2	3																					
		<p>5 Вертикальні складки в області сідниць штанів виникають внаслідок зміни ширини деталей виробу.</p> <p>6 Горизонтальні складки у верхній частині швів виникають через невірне розташування верхніх зрізів.</p> <p>Під час процесу пошиття поясного виробу, а особливо прямої спідниці, можуть виникнути різні дефекти, які впливають на посадку по фігурі та зовнішній вигляд виробу.</p> <p>Дефекти, які найчастіше виникають у прямій спідниці та методи їх усунення подано у таблиці 3.3.</p> <p>Таблиця 3.3 – Методи усунення дефектів на жіночій прямій спідниці.</p> <table border="1" data-bbox="719 817 1324 1953"> <thead> <tr> <th data-bbox="726 824 767 898">№ з/п</th> <th data-bbox="767 824 930 898">Назва дефекту</th> <th data-bbox="930 824 1318 898">Метод усунення</th> </tr> <tr> <th data-bbox="726 898 767 927">1</th> <th data-bbox="767 898 930 927">2</th> <th data-bbox="930 898 1318 927">3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="726 927 767 1084">1</td> <td data-bbox="767 927 930 1084">Прилягання спідниці до ніг спереду</td> <td data-bbox="930 927 1318 1084">Здійснити процес збільшення прогину на передньому полотнищі відповідно по фігурі </td> </tr> <tr> <td data-bbox="726 1106 767 1294">2</td> <td data-bbox="767 1106 930 1294">Прилягання спідниці до ніг ззаду</td> <td data-bbox="930 1106 1318 1294">Здійснити процес збільшення прогину на задньому полотнищі відповідно по фігурі </td> </tr> <tr> <td data-bbox="726 1294 767 1482">3</td> <td data-bbox="767 1294 930 1482">Утворення поперечних заломів у ділянці поясу на задньому полотнищі спідниці</td> <td data-bbox="930 1294 1318 1482">Здійснити процес зменшення розхилу задніх та бічних виточок </td> </tr> <tr> <td data-bbox="726 1482 767 1671">4</td> <td data-bbox="767 1482 930 1671">Утворення слабини у бічному шві в ділянці стегон</td> <td data-bbox="930 1482 1318 1671">Здійснити процес зменшення розхилу бічних виточок, відповідно збільшивши розхил у передніх та задніх талієвих виточках. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="726 1671 767 1953">5</td> <td data-bbox="767 1671 930 1953">Розходження складки, або розрізу на задньому полотнищі спідниці</td> <td data-bbox="930 1671 1318 1953">а) здійснити процес збільшення прогину верхнього зрізу; б) спідницю розширити по лінії стегон завдяки припускам по бічному шву. </td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Назва дефекту	Метод усунення	1	2	3	1	Прилягання спідниці до ніг спереду	Здійснити процес збільшення прогину на передньому полотнищі відповідно по фігурі 	2	Прилягання спідниці до ніг ззаду	Здійснити процес збільшення прогину на задньому полотнищі відповідно по фігурі 	3	Утворення поперечних заломів у ділянці поясу на задньому полотнищі спідниці	Здійснити процес зменшення розхилу задніх та бічних виточок 	4	Утворення слабини у бічному шві в ділянці стегон	Здійснити процес зменшення розхилу бічних виточок, відповідно збільшивши розхил у передніх та задніх талієвих виточках. 	5	Розходження складки, або розрізу на задньому полотнищі спідниці	а) здійснити процес збільшення прогину верхнього зрізу; б) спідницю розширити по лінії стегон завдяки припускам по бічному шву. 
№ з/п	Назва дефекту	Метод усунення																					
1	2	3																					
1	Прилягання спідниці до ніг спереду	Здійснити процес збільшення прогину на передньому полотнищі відповідно по фігурі 																					
2	Прилягання спідниці до ніг ззаду	Здійснити процес збільшення прогину на задньому полотнищі відповідно по фігурі 																					
3	Утворення поперечних заломів у ділянці поясу на задньому полотнищі спідниці	Здійснити процес зменшення розхилу задніх та бічних виточок 																					
4	Утворення слабини у бічному шві в ділянці стегон	Здійснити процес зменшення розхилу бічних виточок, відповідно збільшивши розхил у передніх та задніх талієвих виточках. 																					
5	Розходження складки, або розрізу на задньому полотнищі спідниці	а) здійснити процес збільшення прогину верхнього зрізу; б) спідницю розширити по лінії стегон завдяки припускам по бічному шву. 																					

Продовження таблиці А.1

1	2	3	
<p>Способи усунення дефектів на прямій жіночій спідниці уособлюють корекцію верхнього зрізу конструкції, бокових швів, зменшення, або збільшення розхилу виточок із врахуванням особливостей обраної тканини.</p> <p>Методи усунення дефектів з жіночих штанів, так само мають свою специфіку, як і спідниці.</p> <p>Дефекти, які найчастіше виникають жіночих штанах та методи їх усунення подано у таблиці 3.4.</p> <p>Таблиця 3.4 – Методи усунення дефектів на жіночих штанах.</p>			
№ з/п	Назва дефекту	Метод усунення	Схематичне зображення
1	2	3	4
1	Зміщення переднього згину штанів у бік бічного шва	Втрачену рівновагу можливо відновити переміщенням надсічок передньої половинки штанів. Для підтягування згину штанів в середину необхідно опустити надсічку крокового зрізу передньої половинки штанів та зрівняти довжину усіх з'єднувальних зрізів	
1	2	3	4
2	Горизонтальні складки під середнім швом штанів спереду	Способи усунення дефекту вибирають відповідно з правильним положенням переднього згину штанів.	
3	Вертикальна вільна складка біля бічного шва задньої половинки штанів	Для усунення дефекту необхідно випрямити бічний зріз задньої половинки штанів та перерозподілити прибавки на вільне облягання шляхом переміщення верхнього зрізу в бік бічного шва.	
4	Складки під застібною в нижній частині середнього шва штанів	Дефект усувається за рахунок збільшення ширини штанів, починають з верхньої точки крокового зрізу до низу штанів.	

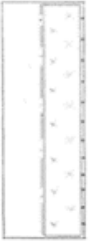

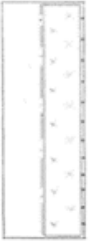

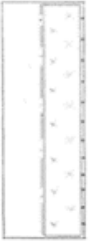

Продовження таблиці А.1

1	2	3													
		<table border="1" data-bbox="699 309 1417 1021"> <thead> <tr> <th data-bbox="699 309 754 338">1</th> <th data-bbox="754 309 922 338">2</th> <th data-bbox="922 309 1222 338">3</th> <th data-bbox="1222 309 1417 338">4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="699 338 754 678">5</td> <td data-bbox="754 338 922 678">Вертикальні складки в області сідниць штанів</td> <td data-bbox="922 338 1222 678">Усунення цього дефекту можливе за рахунок зменшення ширини штанів по середньому шву</td> <td data-bbox="1222 338 1417 678"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 678 754 1021">6</td> <td data-bbox="754 678 922 1021">Горизонтальні складки у верхній частині швів</td> <td data-bbox="922 678 1222 1021">Основним засобом усунення цього дефекту є скорочення довжини крокових зрізів передньої та задньої половинок штанів</td> <td data-bbox="1222 678 1417 1021"></td> </tr> </tbody> </table> <div data-bbox="651 1077 1458 1373" style="border: 2px solid orange; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p> Цікавий факт: Методи усунення дефектів бувають різними, так як все залежить від того в чому саме полягає дефект (через невірність конструкції, деформація після ВТО тощо). Варто зазначити, що дефекти можуть бути і незначні, які потребують насамперед компетентного підходу. Дефекти у виробі можуть появлятися і під час буденного використання, наприклад: наявність трикотаажний катишок, затижки на тканині, розтягнена резинка поясу тощо.</p> </div>		1	2	3	4	5	Вертикальні складки в області сідниць штанів	Усунення цього дефекту можливе за рахунок зменшення ширини штанів по середньому шву		6	Горизонтальні складки у верхній частині швів	Основним засобом усунення цього дефекту є скорочення довжини крокових зрізів передньої та задньої половинок штанів	
1	2	3	4												
5	Вертикальні складки в області сідниць штанів	Усунення цього дефекту можливе за рахунок зменшення ширини штанів по середньому шву													
6	Горизонтальні складки у верхній частині швів	Основним засобом усунення цього дефекту є скорочення довжини крокових зрізів передньої та задньої половинок штанів													
ДО14	Оздоблення жіночих поясних виробів	<p>Оздоблення поясних швейних виробів є важливим етапом їх виготовлення, оскільки це впливає на зовнішній вигляд та стиль виробу. Під час оздоблення спідниць і штанів використовують різні декоративні та функціональні елементи, які підкреслюють конструктивні лінії та надають виробу завершеності.</p> <p>До основних видів оздоблення поясних швейних виробів належать декоративні (фігурні) строчки, оздоблення пояса, застосування фурнітури та додаткових деталей (рис. 3.6).</p>													

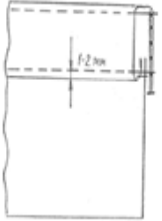
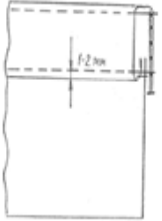
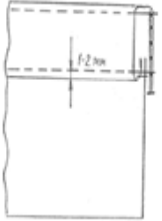
Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<div data-bbox="778 293 1342 546" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="719 595 1442 674" style="text-align: center;">Рисунок 3.6 – Приклади оздоблення поясних виробів</p> <p data-bbox="600 725 1469 891">Декоративні строчки використовують для підкреслення швів, країв деталей, лінії пояса або низу виробу. Вони можуть виконуватися нитками в тон тканини або контрастного кольору.</p> <p data-bbox="600 898 1469 1144">Пояс є важливою конструктивною та оздоблювальною частиною виробу. Його можуть прикрашати декоративною строчкою, гудзиками, пряжками або шльовками для ремня. Особливої уваги потребує акуратність обробки пояса, оскільки він розміщується у помітній зоні виробу.</p> <p data-bbox="600 1151 1469 1357">Для оздоблення також використовують фурнітуру: гудзики, кнопки, гачки, блискавки. Фурнітура повинна бути міцною, зручною у використанні та гармонійно поєднуватися з тканиною і кольором виробу.</p> <p data-bbox="600 1364 1469 1570">Додатковими оздоблювальними елементами можуть бути защіпи, клапани, хлястики та декоративні шви. Такі деталі підвищують художню виразність спідниць і штанів та сприяють формуванню індивідуального стилю виробу.</p> <p data-bbox="600 1576 1469 1823">Оздоблення поясних швейних виробів має відповідати їх призначенню, не ускладнювати процес носіння та догляду, а також виконуватися з дотриманням технологічних вимог. Якісно виконане оздоблення забезпечує охайний зовнішній вигляд виробу та підвищує його практичну цінність.</p>
ДО15	Технологічна обробка верхнього зрізу виробів	<p data-bbox="600 1883 1469 2045">Виконавши попередній технологічні операції, значну увагу потрібно приділити обробці верхнього зрізу для того, щоб поясний виріб трималась щільно на талії та рівномірно облягала фігуру. Існує декілька</p>

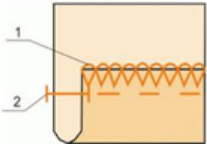
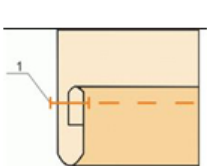
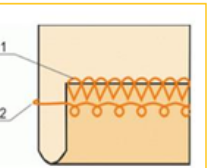
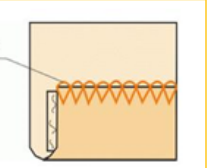
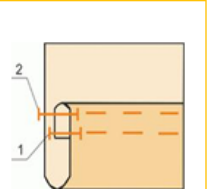
Продовження таблиці А.1

1	2	3																				
		<p>способів обробки верхнього зрізу, а саме пришивним та суцільнокроєним поясом, обшивкою, корсажною стрічкою, або швом упідгин, тобто без поясу.</p> <p>Найбільш поширеним способом обробки верхнього зрізу спідниць та штанів є пришивний пояс. Для того, щоб розпочати процес виготовлення поясу, слід перевірити якість виконання попередніх операцій, а особливо пошиття виточок та застібки, так як після пришивання поясу буде важко переробити попередні вузли. Побудова пришивного поясу здійснюється на основі технологічного ескізу, так як ширина поясу може бути різною та спиратись на побажання автора виробу. Довжина деталей пришивного поясу розраховується за допомогою формули: $O_t + 40-50$ мм, так як кінці поясу переважно заходять один на один на 30-40 мм для того щоб розмістити прорізну обметану петлю та пришити гудзик.</p> <p>Технологічна послідовність обробки верхнього зрізу пришивним поясом подається в вигляді інструкційної картки в таблиці 3.5.</p> <p>Таблиця 3.5 – Технологічна послідовність обробки верхнього зрізу поясного виробу пришивним поясом.</p> <table border="1" data-bbox="657 1339 1390 2018"> <thead> <tr> <th data-bbox="657 1339 708 1435">№ з/п</th> <th data-bbox="708 1339 860 1435">Назва обробки вузла</th> <th data-bbox="860 1339 1080 1435">Умови виконання</th> <th data-bbox="1080 1339 1217 1435">Обладнання</th> <th data-bbox="1217 1339 1390 1435">Схематичне зображення</th> </tr> <tr> <th data-bbox="657 1435 708 1464">1</th> <th data-bbox="708 1435 860 1464">2</th> <th data-bbox="860 1435 1080 1464">3</th> <th data-bbox="1080 1435 1217 1464">4</th> <th data-bbox="1217 1435 1390 1464">5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="657 1464 708 1783">1</td> <td data-bbox="708 1464 860 1783">Дублювання деталей поясу клейовою прокладкою (флізерин)</td> <td data-bbox="860 1464 1080 1783">З виворітної сторони деталі поясу викладається клейова прокладка та приклеюється за допомогою пари</td> <td data-bbox="1080 1464 1217 1783">Праска</td> <td data-bbox="1217 1464 1390 1783"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="657 1783 708 2018">2</td> <td data-bbox="708 1783 860 2018">Обметування внутрішнього зрізу поясу</td> <td data-bbox="860 1783 1080 2018">Внутрішній зріз поясу слід обметати з лицьової сторони</td> <td data-bbox="1080 1783 1217 2018">Краєобметувальна машина</td> <td data-bbox="1217 1783 1390 2018"></td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Обладнання	Схематичне зображення	1	2	3	4	5	1	Дублювання деталей поясу клейовою прокладкою (флізерин)	З виворітної сторони деталі поясу викладається клейова прокладка та приклеюється за допомогою пари	Праска		2	Обметування внутрішнього зрізу поясу	Внутрішній зріз поясу слід обметати з лицьової сторони	Краєобметувальна машина	
№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Обладнання	Схематичне зображення																		
1	2	3	4	5																		
1	Дублювання деталей поясу клейовою прокладкою (флізерин)	З виворітної сторони деталі поясу викладається клейова прокладка та приклеюється за допомогою пари	Праска																			
2	Обметування внутрішнього зрізу поясу	Внутрішній зріз поясу слід обметати з лицьової сторони	Краєобметувальна машина																			

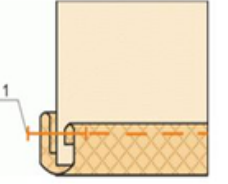
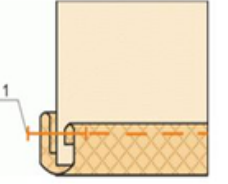
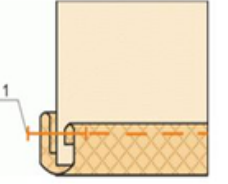
Продовження таблиці А.1

1	2	3																	
		<table border="1" data-bbox="660 322 1439 860"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 322 715 360">1</th> <th data-bbox="715 322 879 360">2</th> <th data-bbox="879 322 1110 360">3</th> <th data-bbox="1110 322 1256 360">4</th> <th data-bbox="1256 322 1439 360">5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 360 715 719">11</td> <td data-bbox="715 360 879 719">Прокладання оздоблювальної строчки по поясу</td> <td data-bbox="879 360 1110 719">З лицьової сторони прокласти оздоблювальну строчку на відстані 1-2 мм від краю поясу разом із закріпленням внутрішнього зрізу.</td> <td data-bbox="1110 360 1256 719">Універсальна машина</td> <td data-bbox="1256 360 1439 719">  </td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 719 715 860">12</td> <td data-bbox="715 719 879 860">Приprasувати готовий пояс виробу</td> <td data-bbox="879 719 1110 860">За допомогою пари надати форму поясу.</td> <td data-bbox="1110 719 1256 860">Праска</td> <td data-bbox="1256 719 1439 860"></td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="596 954 1469 1167">Виконавши обробку пришивного поясу, слід перевірити якість виконання операцій та звернути увагу, чи підібрана фурнітура, а саме гудзики підходять по розміру, щоб не створювати дисбаланс пропорцій у виробі.</p>			1	2	3	4	5	11	Прокладання оздоблювальної строчки по поясу	З лицьової сторони прокласти оздоблювальну строчку на відстані 1-2 мм від краю поясу разом із закріпленням внутрішнього зрізу.	Універсальна машина		12	Приprasувати готовий пояс виробу	За допомогою пари надати форму поясу.	Праска	
1	2	3	4	5															
11	Прокладання оздоблювальної строчки по поясу	З лицьової сторони прокласти оздоблювальну строчку на відстані 1-2 мм від краю поясу разом із закріпленням внутрішнього зрізу.	Універсальна машина																
12	Приprasувати готовий пояс виробу	За допомогою пари надати форму поясу.	Праска																
ДО16	Технологічна обробка нижнього зрізу поясних виробів	<p data-bbox="596 1216 1469 1507">Обробка низу поясного виробу містить декілька способів виконання, в залежності від фасону, тканини та моделі, деталі яких внесені в ескізі. Для того, щоб виріб був якісно виготовлений, значну увагу потрібно звернути на способи обробки, так як для кожного конструктивного матеріалу передбачає власний вид технологічної обробки.</p> <p data-bbox="596 1514 1469 1850">Існує декілька способів обробки низу, а саме: підгин із відкритим та закритим зрізом; потайними стібками; клейовою павутинкою; підгин із двома строчка; окантувальним швом. Для здійснення обробки підгину низу знадобиться: універсальна та крайообметувальна швейна машина, голка, нитка, крейда та ножиці. Технологічна обробка кожного виду наведено у таблиці 3.6.</p> <p data-bbox="596 1856 1469 1935">Таблиця 3.6 – Способи технологічної обробки низу в поясних виробках (спідниці та штани).</p>																	

Продовження таблиці А.1

1	2	3			
		№ з/п	Назва обробки вузла	Умови виконання	Схематичне зображення
1					
Обробка низу : підгин з відкритим зрізом					
1	Обробка низу з тканини середньої щільності		1.1 Обметати нижній зріз виробу (1). 1.2 Підігнути низ до бажаної довжини та прокласти строчку (2) на ширину лапки від обметеного зрізу. 1.3 Приprasувати готовий низ виробу.		
Обробка низу: підгин з закритим зрізом					
2	Обробка низу з тонкої та джинсової тканини		2.1 Підігнути низ виробу до наміченої довжини та прокласти строчку (1) так, щоб зріз заходив у середину строчки. 2.2 Приprasувати готовий низ виробу.		
3	Обробка низу з костюмної тканини				
Обробка низу: потайними стібками					
3	Обробка низу з костюмної тканини		3.1 Обметати нижній зріз виробу (1). 3.2 Підігнути низ виробу до бажаної довжини та прокласти потайні стібки (2) нижче обметувального зрізу. 3.3 Приprasувати готовий низ виробу.		
Обробка низу: клейовою павутинкою					
4	Обробка низу з костюмної тканини		4.1 Обметати нижній зріз виробу (1). 4.2 Накласти клейову павутинку на край обметувального зрізу. 4.3 Заprasувати низу виробу, тим самим закріплюючи низ виробу та приprasовуючи його.		
Обробка низу: підгин із двома строчками					
5	Обробка низу розширених до низу з тонких матеріалів		5.1 Підігнути та застрочити нижній зріз виробу у підгин з закритим зрізом (1). 5.2 Підрізати припуск нижнього зрізу залишаючи 1-2 мм. 5.3 Підігнути до бажаної довжини низ та застрочити другою строчкою на відстані 1 мм від першої (2).		

Продовження таблиці А.1

1	2	3												
		<table border="1" data-bbox="663 320 1423 636"> <thead> <tr> <th data-bbox="663 320 722 353">1</th> <th data-bbox="722 320 890 353">2</th> <th data-bbox="890 320 1169 353">3</th> <th data-bbox="1169 320 1423 353">4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" data-bbox="663 353 1423 387" style="text-align: center;">Обробка низу: окантувальним швом</td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 387 722 636">6</td> <td data-bbox="722 387 890 636">Обробка низу розширених до низу виробу</td> <td data-bbox="890 387 1169 636">6.1 Відкритий нижній зріз спідниці обернути косою бейкою та закріпити її булавками. 6.2 Прокласти строчку від підігнутого краю косої бейки на відстані 1-2 мм (1).</td> <td data-bbox="1169 387 1423 636">  </td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="596 689 1468 857">Після процесу обробки нижнього зрізу поясного виробу, слід перевірити якість виконання швів та процесу волого-теплової обробки, щоб уникнути перекоосу та нерівності низу.</p>	1	2	3	4	Обробка низу: окантувальним швом				6	Обробка низу розширених до низу виробу	6.1 Відкритий нижній зріз спідниці обернути косою бейкою та закріпити її булавками. 6.2 Прокласти строчку від підігнутого краю косої бейки на відстані 1-2 мм (1).	
1	2	3	4											
Обробка низу: окантувальним швом														
6	Обробка низу розширених до низу виробу	6.1 Відкритий нижній зріз спідниці обернути косою бейкою та закріпити її булавками. 6.2 Прокласти строчку від підігнутого краю косої бейки на відстані 1-2 мм (1).												
ДО17	Процес проведення волого-теплого оброблення (ВТО)	<p data-bbox="596 904 1468 1238">Кінцеве волого-теплове оброблення (ВТО) уособлює в собі процес надання виробу форми та гарного зовнішнього вигляду за допомогою пари та високої температури. ВТО передбачає розпрасування заломів на тканині, які спричинились внаслідок тимчасового ниткового з'єднання, або неохайного ставлення до виробу під час роботи на швейній машині.</p> <p data-bbox="596 1245 1468 1496">Робоче місце для здійснення ВТО знаходиться на окремій ділянці майстерні та оснащується прасувальним столом із гумовим килимком, праскою, пресом та різноманітними колодками, які допомагають надати виробу відповідних форм (рис. 3.4).</p> <div data-bbox="746 1554 1361 1895" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="703 1939 1453 2022">Рисунок 3.4 – Ділянка для проведення волого-теплової обробки</p>												

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		<p>Процес ВТО є небезпечним та потребує чітких рухів виконання, так як при недотриманні правил безпеки та халатному ставленні до роботи, можливо отримати опік від пари, чи нагрітої підошви праски.</p> <p>Здійснюючи ВТО жіночих поясних виробів, спершу слід обрати підходящу колодку та на зразку тканини перевірити ступінь нагрівання праски, так як слід пам'ятати, що постійне використання ВТО з часом може зіпсувати колір тканини.</p> <p>Перевіривши роботу праски на зразку, можна приступати до покрокової обробки готового виробу. Розкриємо послідовність виконання ВТО прямої спідниці:</p> <p>1 З виворітного боку на прасувальній дошці потрібно відпрасувати виточки, бічні та середній шви, не натискаючи всією силою на праску, щоб не отримати відбиток швів з лицьовою боку. Виточки запрасовуються до середини виробу, а шви розпрасовуються.</p> <p>2 Перемістити спідницю поясом до себе та із легким натягування припрасувати пояс по колу, попередньо застібнувши тасьму «блискавку» на поясі.</p> <p>3 Перевернути спідницю низом до себе та припрасувати низ виробу, попередньо слідкуючи за тим, щоб з лицьової сторони не утворювались відбитки швів та заломки від тиснення праски на тканині.</p> <p>Процес ВТО для жіночих штанів потребує значної уваги у витягування певних ділянок виробу, розглянемо покрокову обробку. Кінцеве ВТО починають з верхньої частини штанів через зволожений пропрасовувач, виправляючи кишені, лінії поясу, застібки. Потім припрасовують нижню частину штанів, розкладаючи їх на столі і суміщаючи бокові та крокові шви від рівня колін до низу. Згини запрасовують зі сторони крокових швів на кожній половинці окремо, зі сторони бокових – на обох половинках разом. Одночасно припрасовують і відпарюють манжети. Після ВТО штани просушують протягом 30 – 40 хвилин в підвішеному стані. Гудзики для застібання пришивають у відповідності з розташуванням петель.</p>

Кінець таблиці А.1

1	2	3
		<div data-bbox="657 322 740 398" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="778 331 970 360">Цікавий факт:</p> <p data-bbox="651 369 1436 629">Історія створення праски є унікальною, так як наші предки ще у давнину шукали способи загладити заломы на одязі, спершу використовували нагрітий до певної температури камінь, а з плином часу праска набувала сталих форм, як у XVIII – XIX століттях. У цей час використовували чавунні пристосування, які перед використанням нагрівались до потрібної температури у печі. Великим мінусом таких прасок виступало швидке остигання, тим самим потребуючи постійного нагрівання.</p> <p data-bbox="651 638 1436 763">Найбільш дивовижним фактом виступає, те що у другій половині XIX століття існували праски, які працювали на нафті, гасі та алкоголі. Не кожен міг дозволити собі такий пристрій вдома, через його дорожочінність.</p>

ДОДАТОК Б
(довідковий)

Фрагменти навчального посібника

**ПРОЄКТУВАННЯ ТА
ВИГОТОВЛЕННЯ ПОЯСНИХ
ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ**



Процанін Н.В. Прокрування та виготовлення поясних швейних виробів: навч. посібник / укл. Процанін Н.В. – Хмельницький, 2025 – 46 с.

Навчальний посібник присвячений темі прокрування та виготовлення жіночих поясних швейних виробів. У посібнику висвітлені основні поняття теми, охарактеризовані види поясних швейних виробів та їх особливості. Акцентується увага на процесі художнього та конструкторського прокрування, технологічній обробці елементів для виготовлення жіночих поясних виробів із відповідними схематичними елементами.

Посібник рекомендований для учнів закладу загальної середньої освіти для вивчення модуля «Швейна справа» профільного рівня.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:



Базове поняття



Цікаві факти



Контроль знань

3

Зміст

Передмова.....	5
Розділ 1	
Поясні швейні вироби. Загальні відомості.....	6
1.1 Поняття «поясні швейні вироби».....	6
1.2 Класифікація жіночих поясних швейних виробів.....	8
1.3 Характеристика конструкційних матеріалів для поясних виробів	13
Завдання для самоперевірки.....	17
Розділ 2	
Прокрування жіночих поясних виробів.....	19
2.1 Процес художнього конструювання жіночих поясних виробів.....	19
2.2 Побудова креслення поясних виробів.....	21
2.3 Моделювання поясних швейних виробів за ескізом.....	31
2.4 Виготовлення лекал поясних виробів.....	36
2.5 Процес розкроювання деталей виробів.....	39
Завдання для самоперевірки.....	42
Розділ 3	
Технологія виготовлення жіночих поясних виробів.....	44
3.1 Технологічна послідовність виготовлення жіночих поясних виробів.....	44
3.2 Різновиди виточок, рельєфів, кокеток та їх обробка.....	45
3.3 Класифікація кишень та їх обробка в поясних виробах.....	52
3.4 Технологічна обробка застіжки в поясних виробах.....	56
3.5 Перша примірка. Класифікація дефектів та методи усунення.....	59
3.6 Оздоблення жіночих поясних виробів.....	67
3.7 Технологічна обробка верхнього зрізу поясних виробів.....	68
3.8 Технологічна обробка низу у поясних виробах.....	72
3.9 Процес проведення волого-теплого оброблення (ВТО).....	75
Завдання для самоперевірки.....	78
Список використаних джерел.....	80

4



Передмова

Якісно скросна річ починається з продуманого прокру

Для більшості людей одяг є методом виділення себе серед інших, засобом комбінювання цікавого та яскравого образу, який буде привертати на себе увагу.

Навчальний посібник «Прокрування та виготовлення поясних швейних виробів» націлений на розкритті послідовного та наукового обґрунтованого процесу створення найпоширенішого елементу гардеробу, а саме поясні вироби.

У посібнику висвітлюються основні етапи виготовлення жіночих поясних виробів, від художнього прокрування ідеї до повного технологічного процесу, що передбачає створення ескізу, підбір матеріалів, побудова креслення, технологічна обробка, види та методи усунення дефектів. Пошиття виробу відбувається із дотриманням ергономічних, естетичних та технологічних вимог.

Виготовлення поясного виробу передбачається у навчальній програмі закладу загальної середньої освіти, для учнів 10 класу спеціалізації «Швейна справа» профільний рівень для формування в учнів професійних компетентностей та знань.

Отже, для використання навчального посібника, перш за все потрібно ознайомитись із його змістом, засвоїти теоретичний матеріал кожного розділу, після чого пройти контроль знань для самоперевірки. В результаті здобуті знання використовуються у процесі виготовлення жіночих поясних виробів.

Від укладача

5

Розділ 1

Поясні швейні вироби. Загальні відомості

МЕТА: ознайомитись із поняттям «поясні швейні вироби»; розглянути класифікацію видів жіночих поясних виробів та конструктивних матеріалів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: поясні швейні вироби, спідниця, штани, конструкційні матеріали.

1.1 Поняття «поясні швейні вироби»



Поясні швейні вироби – це група одягу, яка закріплюється на лінії талії, або стегон та повністю, або частково охоплює нижню частину тулуба та ноги.

Поняття «поясні швейні вироби» походить із давніх часів та охоплює декілька століть розвитку одягу, від первісних накидок до складних конструкцій сучасної моди.

Поясні вироби є одними із перших елементів одягу, так як у стародавніх народів було прийнято пов'язувати шмат тканини, або шкіри на стегна, щоб прикрити нижню частину тіла. Досліджуючи давній Єгипет, варто відзначити створення «шенті» - коротку спідницю, яку носили чоловіки та закріплювали на талії (рис. 1.1).

6

за: силуетом, кількістю з'єднувальних швів та способом обробки верхнього зрізу.

Спідниці поділяються за силуетом на прямі та конічні форми. Прямі спідниці бувають з шлицями, розрізами, рельєфами, кокетками, драпіруванням, складками тощо (рис. 1.2).



Рисунок 1.2 – Класифікація прямої спідниці за силуетом

Спідниці конічної форми поділяються на кльош, дзвін, сонце, напівсонце, клин з розширенням до низу (рис. 1.3).

9



Рисунок 1.3 – Класифікація спідниці конічної форми

Спідниці відрізняються також за способом обробки верхнього зрізу, так як бувають спідниці з пришитим, суцільновикресним поясом та без нього (рис. 1.4).



Рисунок 1.4 – Класифікація спідниці за видом обробки верхнього зрізу

10



Завдання для самоперевірки

Вкажіть правильну відповідь:

1 Група одягу, яка закріплюється на лінії талії, або стегон та повністю, або частково охоплює нижню частину тулуба та ноги, називають поясні швейні вироби?

- а) так
б) ні

2 У який період часу жінки почали масово носити штани?

- а) в епоху Відродження;
б) під час Першої Світової війни;
в) після Другої Світової війни;
г) у період 60-х років XX століття.
д) жінки завжди носили штани.

3 Вкажіть вид конічної спідниці, якого не існує

- а) дзвін;
б) кльош;
в) сонце;
г) палаццо;
д) напівсонце.

Встановіть відповідність:

4 Між видами штанів та їх поділом за:

- 1 довжиною а) вузькі штани
2 об'ємом б) бермуди
3 формою в) штани із манжетною по низу
д) штани із розширенням від коліна до низу

17

Доповніть речення:

5 Тканини, які є антиалергічними, антисептичними та мають високий рівень гігроскопічності відносять до _____

Дайте відповідь на питання:

- Що таке «поясні швейні вироби»?
- Чому в античних культурах не було прийнято носити штани?
- Хто із відомих дизайнерів популяризував спідниці простого крою, лаконічності силуету та комфорт у рухах?
- На які види поділяється жіноча пряма спідниця?
- Вкажіть класифікацію жіночих штанів за формою. В чому полягає їх відмінність?
- Які чинники потрібно враховувати для обрання тканини?
- Наведіть приклади тканин для літнього сезону.
- Вкажіть додаткові конструкційні матеріали для виготовлення поясного виробу.
- В чому полягає різниця між підкладочними та прокладочними матеріалами?
- Яка фурнітура застосовується для виготовлення поясних швейних виробів?

18

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

Анкета якості навчального видання

Шановний респонденте!

Прошу Вас пройти оцінювання щодо визначення рівня ефективності навчального посібника "Проектування та виготовлення поясних швейних виробів" для навчального предмета "Технологій" спеціалізації "Швейна справа" для учнів 10 класу. Результати оцінювання дозволять удосконалити посібник для подальшого використання в закладах загальної середньої освіти.

Назва навчального закладу, де Ви працюєте

- Галицький фаховий коледж ім. В. Чорновола
- Гусятинський ліцей

Вкажіть Ваш педагогічний стаж роботи

Ваша посада

Структурна відповідність до вимог оформлення

- 1
- 2
- 3
- 4

– 5

Відповідність змісту до навчальної програми

– 1

– 2

– 3

– 4

– 5

Рівень наукового обґрунтування

– 1

– 2

– 3

– 4

– 5

Ступінь актуальності навчального посібника

– 1

– 2

– 3

– 4

– 5

Якість викладу навчального матеріалу та її змістовність

– 1

– 2

– 3

– 4

– 5

Ступінь логічного викладу, послідовності та компоновання навчального змісту посібника

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Доцільність використання ілюстрацій у навчальному посібнику

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Якість оформлення апарату орієнтування (умовні позначення) в змісті навчального посібника

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Повнота та якість контрольних завдання для узагальнення навчального матеріалу (самоперевірки)

- 1
- 2
- 3

– 4

– 5

Рівень якості візуального оформлення навчального посібника

– 1

– 2

– 3

– 4

– 5

Вкажіть рекомендації та побажання, які сприятимуть удосконаленню навчального посібника

Дякуємо за участь!